

Waldorfská základní a střední škola Semily, příspěvková organizace

WALDORFSKÉ LYCEUM

—

UČEBNÍ OSNOVY

PŘÍLOHA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
PRO STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Učební osnovy

Jazykové vzdělávání

Český jazyk a literatura (Čj)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je tvořen třemi navzájem se prolínajícími složkami: slohovou a komunikační, jazykovou a literární. Velký důraz je kladen na prohlubování komunikativních dovedností, zvyšování úrovně vyjadřování v písemné i mluvené podobě, takto získané dovednosti pak následně využít pro další efektivní vzdělávání. Východiskem pro výuku českého jazyka a literatury na waldorfském lyceu je práce s náročnějšími uměleckými texty, cílem je jejich recepce a produkce, intenzivní čtenářský zážitek. Hlavním posláním předmětu je jednak vypěstovat u žáka dobrou úroveň jazykové kultury, jednak v žákovi probudit lásku k psanému slovu a literatuře vůbec. Český jazyk a literatura tak vybavují žáka sumou znalostí a dovedností, která mu umožňuje správně vnímat všechna jazyková sdělení, porozumět jim, vhodně a přiměřeně k situaci se vyjadřovat a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání. Výuka je realizována zčásti výkladem učitele, ten bývá doplněn skupinovou prací žáků, videoprojekcí, žákovskými prezentacemi, krátkodobými projekty, referáty, prací s internetem, návštěvou filmových nebo divadelních představení a exkurzemi.

Forma realizace předmětu

Český jazyk je realizován formou epochových i cvičných hodin a to v této hodinové dotaci:

1. ročník – 3 hodiny týdně
2. ročník – 4 hodiny týdně
3. ročník – 4 hodiny týdně
4. ročník – 5 hodin týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V českém jazyce jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;

- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky on line a off line komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

Humanitní zaměření

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi dosáhli prohloubení vzdělanostního základu v oblasti humanitního zaměření pro další vzdělávání a budování své profesní kariéry, tzn. absolventi by měli:

- rozpoznat strategie učení a zjistili, které jim nejlépe odpovídají a dokázali porozumět strategiím učení ostatních;
- umět zhodnotit vlastní práci, dokázali vyhledat radu, informaci a podporu tam, kde je toho třeba a následně dokázali zhodnotit práci ostatních;
- být motivováni k tomu, aby uplatňovali to, co získají v procesu učení, životními zkušenostmi a svou aktivitou při vyhledávání možností učít se a aplikovat výsledky učení v životních, problémových situacích, v různých kontextech;
- dokázat konstruktivně komunikovat v různém prostředí;

- umět vytvářet při jednání pocit důvěry na základě uplatňování empatie vůči ostatním;
- být schopni sebeovládání a mít vědomí etických norem;
- zvládat stresové situace a zklamání a dokázat je nahlížet a řešit konstruktivním způsobem;
- vážit si různosti, respektovat ostatní a být připraveni překonat předsudky a hledat kompromisy;
- chápat důležitost tvořivého vyjádření idejí, zkušeností a emocí prostřednictvím různých médií, jako např. hudby, divadla, literatury a vizuálního umění a dokázat se jejich prostřednictvím vyjádřit;
- rozumět důležitosti estetických faktorů v každodenním životě.

V českém jazyce jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

heuristická strategie

komunikativní strategie

kooperativní strategie

činnostní učení, učení zážitkem

interaktivní strategie

problémové vyučování

tématická výuka

názorné vyučování

konstruktivistická strategie

Aplikace průřezových témat

V prvním ročníku jsou v českém jazyce realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů).

Ve druhém ročníku jsou v českém jazyce realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/).

Ve třetím ročníku jsou v českém jazyce realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace,

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/), Člověk a svět práce (informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce, písemná i verbální sebeprezentace při vstupu na trh práce, sestavování žádostí o zaměstnání a odpovědi na inzeráty, psaní profesních životopisů, průvodních (motivačních) dopisů, jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovory, výběrová řízení, nácvik konkrétních situací).

Ve čtvrtém ročníku jsou v českém jazyce realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/), Člověk a svět práce (informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce, písemná i verbální sebeprezentace při vstupu na trh práce, sestavování žádostí o zaměstnání a odpovědi na inzeráty, psaní profesních životopisů, průvodních (motivačních) dopisů, jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovory, výběrová řízení, nácvik konkrétních situací), Informační a komunikační technologie (viz Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi).

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci; - vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny - orientuje se v soustavě jazyků, - řídí se zásadami správné výslovnosti, 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vrstvy spisovné češtiny, volí prostředky adekvátní svému komunikačnímu záměru, uvědomuje si dynamiku současné češtiny, zejména ve slangu své zájmové skupiny, - vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny, - rozpozná základní jazykové rodiny, orientuje se v indoevropských a slovanských jazycích, - řídí se zásadami správné výslovnosti, porozumí systému českých hlásek a samohlásek, 	<p>Úvod do problematiky českého jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - čeština jako národní jazyk - diferenciacie češtiny - dynamika současné češtiny - jazyková kultura <p>Vývoj českého jazyka a čeština v kontextu evropských jazyků</p> <ul style="list-style-type: none"> - indoevropské jazyky - vývojové tendence českého jazyka <p>Úvod do fonetiky a fonologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvukové prostředky a orotoepické normy jazyka

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu, - pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka,</p> <p>- odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby,</p> <p>- vhodně se prezentuje, argumentuje a obhájí svá stanoviska, - ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, - přednese krátký projev,</p>	<p>- v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu, - pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka, pochopí smysl jejich využití v běžném životě, - odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby,</p> <p>- vhodně se prezentuje, argumentuje a obhájí svá stanoviska, - ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, účastní se diskuse, dovede se vyjádřit k tématu (po přípravě), jeho mluvený projev je spisovný, kultivovaný a přiměřený situaci, - přednese krátký projev,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - systém českých hlásek a samohlásek - spisovná výslovnost <p>Grafická stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod na nauky o písemné stránce jazyka - hlavní principy českého pravopisu <p>Stylistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod do stylistiky - slohotvorní činitele objektivní a subjektivní - komunikační situace, komunikační strategie - vyjadřování přímé i zprostředkované technickými prostředky, monologické i dialogické, neformální i formální, připravené i nepřipravené - funkční styly - prostěsdělovací styl – obecné poučení - mluvené útvary prostěsdělovacího stylu - psané útvary prostěsdělovacího stylu - vyprávění, popis osoby, věc, výklad nebo návod k činnosti, úvaha - grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů
<p>- rozezná umělecký text od neuměleckého,</p> <p>- vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi, - rozpozná literární brak,</p>	<p>- rozezná umělecký text od neuměleckého, rozpozná základní funkce literatury, je si vědom významu estetické funkce pro literární dílo, - vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi, - rozpozná literární brak a je si vědom rozdílů mezi uměním a kýčem,</p>	<p>Úvod do čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - umění jako specifická výpověď o skutečnosti - literatura a její podstata - estetická funkce literatury - literární věda - literární druhy a žánry - struktura literárního díla (jazykový, tematický,

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů, - text interpretuje a debatuje o něm,</p> <p>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie, - zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky, - má přehled o knihovnách a jejich službách,</p> <p>- zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období,</p> <p>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl,</p> <p>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.</p>	<p>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů, - na základě získaných poznatků text přiměřeně interpretuje a je schopen se k němu vyjádřit, rozumí pojmu interpretace, rozlišuje interpretaci individuální a minimální, - při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie, - zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky, - má přehled o knihovnách a jejich službách,</p> <p>- zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, daná historická období charakterizuje a posoudí jejich roli pro další literární vývoj,</p> <p>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl (stanovených především seznamem doporučené četby)</p> <p>- přiměřeně svým schopnostem zhodnotí význam klíčových autorů i děl pro dobu, v níž tvořili, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.</p>	<p>kompoziční plán) - autor, čtenář, vypravěč - interpretace literárního textu - druhy interpretace - tvořivé činnosti - aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě - infromatická výchova, knihovny a jejich služby, noviny, časopisy a jiná periodika, internet</p> <p>Počátky slovesného umění - mýtus - pohádka - lidová slovesnost</p> <p>Starověká literatura - literatura předního východu - antická literatura (s velkým důrazem na antické drama)</p> <p>Středověká literatura - křesťanství a jeho ideologie - literatura doby románské - Edda a epos o Beowulfovi - hrdinská a dvorská lyrika - vagantská poezie - gotická slovesná kultura</p> <p>Obraz krize středověké společnosti v literatuře (lit. 15.</p>
---	---	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

		<p>stol.)</p> <p>Evropský humanismus a renesance</p> <ul style="list-style-type: none"> - předchůdci renesančního cítění v Itálii a Francii - Renesance a humanismus v jižní a západní Evropě <p>Humanismus v našich zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. A. Komenský <p>Baroko v literatuře</p> <ul style="list-style-type: none"> - evropské baroko - oficiální literatura českého baroka - lidová a pololidová slovesnost
--	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie, - nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak, - pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka, 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie, posoudí vhodnost užití slovní zásoby vzhledem ke komunikační situaci, - nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak, - pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka, pochopí smysl využití normativních příruček a slovníků v praxi, aplikuje poznatky při torbě vlastního textu, - definuje základní pojmy z oblasti lexikologie a derivologie, - aplikuje poznatky při slovtvorném a morfemtickém rozboru, 	<p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod do nauky o slovní zásobě - druhy pojmenování podle stylistické platnosti - druhy pojmenování podle významu - slovní zásoba - slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie - slovníky a práce s nimi <p>Derivologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod do nauky o tvoření slov - způsoby tvoření slov a obohacování slovní zásoby - slovtvorná a morfemová stavba slova - slovtvorný a morfemtický rozbor

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu,</p> <p>- v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví,</p> <p>- rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar,</p> <p>- posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu,</p> <p>- sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka, nabídka...),</p> <p>- vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdíly mezi nimi,</p> <p>- má přehled o denním tisku a tisku své zájmové oblasti,</p> <p>- vhodně se prezentuje, argumentuje a obhájí svá stanoviska,</p> <p>- ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi,</p> <p>- přednese krátký projev,</p>	<p>- v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu,</p> <p>- v písemném i mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví,</p> <p>- definuje základní pojmy z oblasti morfologie,</p> <p>- popíše slovní druhy,</p> <p>- určí slovní druhy v textu,</p> <p>- demonstruje nabyté poznatky na příkladech morfologických nedostatků z praxe,</p> <p>- provede morfologický rozbor jmen a sloves,</p> <p>- rozpozná publicistický funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar publicistického stylu,</p> <p>- posoudí kompozici publicistického textu, jeho slovní zásobu a skladbu,</p> <p>- sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, recenze, pozvánka, nabídka...),</p> <p>- vystihne charakteristické znaky různých druhů publicistických textů a rozdíly mezi nimi,</p> <p>- aplikuje poznatky z oblasti kritického čtení při rozboru textů publicistického textu,</p> <p>- rozliší texty a média bulvární a seriózní,</p> <p>- srovná text bulvární a seriózní,</p> <p>- zhodnotí vliv médií na život společnosti,</p> <p>- vhodně se prezentuje, argumentuje a obhájí svá stanoviska,</p> <p>- ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, účastní se diskuse, dovede se vyjádřit k tématu (po přípravě), jeho mluvený projev je spisovný,</p>	<p>Ortografie</p> <p>- procvičování (s důrazem na psaní velkých písmen a interpunkce)</p> <p>Morfologie</p> <p>- úvod do tvarosloví</p> <p>- slovní druhy</p> <p>- mluvnické kategorie jmen a sloves</p> <p>- gramatické tvary a konstrukce a jejich sémantické funkce</p> <p>Stylistika</p> <p>- funkční stylistika obecné shrnutí</p> <p>- publicistický styl</p> <p>- kompozice a jazykové prostředky publicistického stylu</p> <p>- vybrané útvary publicistického stylu</p> <p>- reklama</p> <p>- rétorický styl</p> <p>- mluvní cvičení a kultura mluveného projevu</p> <p>- grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů</p>
--	---	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	kultivovaný a přiměřený situaci, - přednese krátký projev,	
<p>-vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi, - rozpozná literární brak,</p> <p>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů, - text interpretuje a debatuje o něm, - samostatně vyhledává informace v této oblasti,</p> <p>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie, - rozumí obsahu textu i jeho částí,</p> <p>- zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období,</p> <p>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl,</p> <p>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký</p>	<p>- vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi, - rozpozná literární brak a je si vědom rozdílů mezi uměním a kýčem, - konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů, - na základě získaných poznatků text přiměřeně interpretuje a je schopen se k němu vyjádřit, rozumí pojmu interpretace, rozlišuje interpretaci individuální a minimální, - samostatně vyhledává informace v této oblasti, zhodnotí kvalitní zdroje informací o literárních dílech, - při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie, - rozumí obsahu textu i jeho částí,</p> <p>- zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, daná historická období charakterizuje a posoudí jejich roli pro další literární vývoj,</p> <p>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl (stanovených především seznamem doporučené četby)</p> <p>- přiměřeně svým schopnostem zhodnotí význam klíčových autorů i děl pro dobu, v níž tvořili, pro</p>	<p>Rozvoj čtenářské gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - umění jako specifická výpověď o skutečnosti - literatura a její podstata - estetická funkce literatury - literární věda - literární druhy a žánry - struktura literárního díla (jazykový, tematický, kompoziční plán) - autor, čtenář, vypravěč - interpretace literárního textu - druhy interpretace - tvořivé činnosti - aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě - zpětná reprodukce textu, jeho transformace do jiné podoby <p>Téma cesty v literatuře</p> <ul style="list-style-type: none"> - průřez literárními dějinami a interpretace literárních děl s tematikou cesty, cestování a především cesty životem <p>Národní obrození</p> <ul style="list-style-type: none"> - problematika a ráz - podmínky NO - obrozenecké dějepisectví - Novinářství a časopisectví - fáze NO - Rukopisy

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

směr i pro další generace.	příslušný umělecký směr i pro další generace.	<p>Evropský a český romantismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky romantického životního pocitu - stylizace romantického hrdiny - podoba romantické literatury - evropské romantismy (Anglie, Rusko) - specifika českého romantismu - Karel Hynek Mácha <p>Literatura druhé poloviny 19. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Májovci, Ručovci, Lumírovci - počátky realismu v evropských literaturách - umělecké zásady realismu - nástup realismu v české literatuře <p>Evropská literatura přelomu 19. a 20. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - myšlenkové ovzduší konce století - symbolismus, impresionismus, expresionismus - dekadence a naturalismus - prokletí básníci
----------------------------	---	---

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování, <p>- orientuje se ve výstavbě textu,</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování, - definuje základní syntaktické pojmy, - aplikuje nabyté poznatky v komplexním jazykovém rozboru, - využije poznatků ke správnému psaní čárky v souvětí, <p>- orientuje se ve výstavbě textu,</p>	<p>Syntax</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod do skladby - skladební vztahy - druhy vět z gramatického a komunikačního hlediska, stavba a tvorba komunikátu - skladební rozbor - úvod do valenční syntaxe - textová syntax

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu, - rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar, - posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu, - odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu, především popisného a výkladového, - vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdílů mezi nimi, - používá klíčová slova při vyhledávání informačních pramenů, - pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů, - vypracuje anotaci, - zpracovává bibliografické údaje, - vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska, - ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, - přednese krátký projev, - využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat), - vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně, 	<ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu, - rozpozná odborný funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar odborného stylu, - posoudí kompozici odborného textu, jeho slovní zásobu a skladbu, - odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu, především popisného a výkladového, - vystihne charakteristické znaky různých druhů odborných textů a rozdílů mezi nimi, - používá klíčová slova při vyhledávání informačních pramenů, vytvoří klíčová pro odborný text, - pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů, - vypracuje anotaci, - zpracovává bibliografické údaje, vytvoří citaci podle normy, - vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska, - ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, - přednese krátký projev (i bez přípravy), používá spisovný jazykový kód, - využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat), - vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně, - svůj mluvený projev analyzuje, 	<p>Ortografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběžné procvičování <p>Stylistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkční stylistika - odborný styl - kompozice a jazykové prostředky odborného stylu - vybrané útvary odborného stylu - soustavné procvičování publicistického a prostěsdělovacího stylu i mluveného projevu - grafická a formální úprava jednotlivých písemných projevů - techniky a druhy čtení (s důrazem na čtení studijní), orientace v textu, jeho rozbor z hlediska sémantiky, kompozice a stylu - získávání a zpracovávání informací z textu (též odborného a administrativního) např. ve formě anotace, konspektu, osnovy, resumé, jejich třídění a hodnocení <p>- rétorický styl</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrané útvary řečnického stylu (přednáška, diskuse, polemika)
--	--	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- rozezná umělecký text od neuměleckého,</p> <p>- vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi,</p> <p>- rozpozná literární brak,</p> <p>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů,</p> <p>- text interpretuje a debatuje o něm,</p> <p>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie,</p> <p>- zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky,</p> <p>- zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období,</p> <p>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl,</p> <p>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.</p>	<p>- rozezná umělecký text od neuměleckého, rozpozná základní funkce literatury, je si vědom významu estetické funkce pro literární dílo,</p> <p>- vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi,</p> <p>- rozpozná literární brak a je si vědom rozdílů mezi uměním a kýčem,</p> <p>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů,</p> <p>- na základě získaných poznatků text přiměřeně interpretuje a je schopen se k němu vyjádřit, rozumí pojmu interpretace, rozlišuje interpretaci individuální a minimální,</p> <p>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie,</p> <p>- zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky,</p> <p>- zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, daná historická období charakterizuje a posoudí jejich roli pro další literární vývoj,</p> <p>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl (stanovených především seznamem doporučené četby)</p> <p>- přiměřeně svým schopnostem zhodnotí význam klíčových autorů i děl pro dobu, v níž tvořili, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.</p>	<p>Rozvoj čtenářské gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - umění jako specifická výpověď - o skutečnosti - literatura a její podstata - estetická funkce literatury - literární věda - literární druhy a žánry - struktura literárního díla (jazykový, tematický, kompoziční plán) - autor, čtenář, vypravěč - interpretace literárního textu - druhy interpretace - tvořivé činnosti - aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě <p>Česká literatura na přelomu 19. a 20. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Česká literární moderna - vývojové tendence v poezii a próze - Moderní revue <p>Tradiční proudy ve světové literatuře první pol. 20. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - literární reakce na 1. sv. válku - hlavní představitelé literatury francouzské, německé, ruské a angloamerické <p>Česká próza 1. pol. 20. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - první světová válka v české literatuře - společenskokritická próza - psychologická próza - katolická literatura
--	---	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

		<p>Experimentální proudy v literatuře 20. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - avantgardní proudy v literatuře - futurismus, kubismus, dadaismus, surrealismus <p>Česká poezie 1. pol. 20. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - proletářská poezie - poetismus a surrealismus
--	--	---

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řídí se zásadami správné výslovnosti, - používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie, - uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování, - orientuje se ve výstavbě textu, <p>- v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu,</p> <p>- rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar,</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu, - sestaví základní projevy administrativního stylu, - má přehled o slohových postupech 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řídí se zásadami správné výslovnosti, - používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie, - uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování, - orientuje se ve výstavbě textu, <p>- v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu,</p> <p>- rozpozná administrativní a umělecký funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar administrativního a funkčního stylu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí kompozici administrativního a uměleckého textu, jeho slovní zásobu a skladbu, - sestaví základní projevy administrativního stylu (žádost, úřední dopis, strukturovaný životopis), - má přehled o slohových postupech 	<p>Souhrnné opakování</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetika a fonologie - morfologie a morfologické rozbory - syntax a syntaktické rozbory <p>Ortografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběžné procvičování <p>Stylistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkční stylistika - administrativní styl - kompozice a jazykové prostředky administrativního stylu - vybrané psané útvary administrativního stylu - typografické normy - umělecký styl - jazykové prostředky uměleckého stylu - vybrané útvary uměleckého stylu (charakteristika,

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>uměleckého stylu, - vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdílů mezi nimi, - vhodně používá jednotlivé slohové postupy a základní útvary,</p> <p>- vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska, - ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, - přednese krátký projev, - využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat), - vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně,</p>	<p>uměleckého stylu, - vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdílů mezi nimi, - vytvoří text adekvátní požadované komunikační funkci, - zpracuje výpisky, konспект, resumé,</p> <p>- vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska, - ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi, - přednese krátký projev (i bez přípravy), používá spisovný jazykový kód, - využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat), - vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně, - svůj mluvený projev analyzuje,</p>	<p>umělecké vyprávění) - získávání a zpracovávání informací z textu (též administrativního) např. ve formě anotace, konseptu, osnovy, resumé, jejich třídění a hodnocení</p> <p>- rétorický styl - jazykové prostředky a kompozice řečnického stylu - vybrané útvary řečnického stylu (diskuse, polemika, přednáška, referát)</p>
<p>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů, - text interpretuje a debatuje o něm,</p> <p>- při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie, - zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky,</p> <p>- zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období,</p>	<p>- konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů, - na základě získaných poznatků text přiměřeně interpretuje a je schopen se k němu vyjádřit, rozumí pojmu interpretace, rozlišuje interpretaci individuální a minimální, - při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie, - zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů, umí si je vybírat a přistupovat k nim kriticky,</p> <p>- zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, daná historická období charakterizuje</p>	<p>Rozvoj čtenářské gramotnosti - estetická funkce literatury - literární věda - literární druhy a žánry - struktura literárního díla (jazykový, tematický, kompoziční plán) - autor, čtenář, vypravěč - versologie – základní pojmy - interpretace literárního textu - druhy interpretace</p> <p>Poválečná česká literatura - problém kontinuity české literatury - autoři starší generace (Seifert, Nezval) - nová básnická generace (Skupina 42, Skupina RA)</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl,</p> <p>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.</p>	<p>a posoudí jejich roli pro další literární vývoj,</p> <p>- vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl (stanovených především seznamem doporučené četby)</p> <p>- přiměřeně svým schopnostem zhodnotí význam klíčových autorů i děl pro dobu, v níž tvořili, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.</p>	<p>Literatura 50. let</p> <ul style="list-style-type: none"> - socialistický realismus - budovatelská próza a poezie - první a druhá vlna exilové prózy <p>Literatura v šedesátých letech</p> <ul style="list-style-type: none"> - časopisectví - proměny prózy (román deziluze, nová vlna literatury s okupační tematikou,...) - významné osobnosti poezie <p>Literatura období normalizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - oficiální próza - disent, underground, samizdat - exilová literatura a nakladatelství <p>Polistopadová literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - hledání nových cest v literatuře - profily výrazných autorských osobností (Miloš Urban, Jaroslav Rudiš, Jáchym Topol) <p>Světová literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - literární reakce na druhou světovou válku - existencialismus v literatuře i filosofii - „rozhněvané generace“ (batnici, rozhněvaní mladí muži) - magický realismus - postmoderní román - vybrané profily výrazných autorských osobností současnosti (Haruki Murakami, Olga Tokarczuková, Cormac McCarthy,...) <p>Světová i domácí dramatická tvorba druhé poloviny dvacátého století</p> <ul style="list-style-type: none"> - absurdní drama
--	---	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

		- malé divadelní scény
--	--	------------------------

Anglický jazyk (Aj)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Anglický jazyk ve vzdělávací oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce dle RVP pro obor vzdělávání 78-42-M/06 Kombinované Lyceum.

Žáci, kteří vstupují do 1. ročníku waldorfského lycea, by měli disponovat jazykovými dovednostmi srovnatelnými s úrovní A1 SERRJ. Výuka anglického jazyka na waldorfském lyceu je zaměřena na výuku cizího jazyka v souladu s potřebami dospívajícího člověka. Tomuto cíli se podřizuje výběr látky ke studiu. Tak jako je v 1. ročníku možné reflektovat dění v nitru dospívajícího člověka studiem romantické poesie, ve 2. ročníku je studiem díla W. Shakespeara objeven svět etických polarit. Ve 3. ročníku je nosným tématem studium mnoha podob současné literatury v kombinaci s diskuzemi o aktuálním společenském a politickém dění. Gramatické vazby a slovní zásoba se během celého studia, probírají pokud možno v kontextu autentických textů. Procvičování konverzace se děje rovněž, pokud možno, v kontextu studia literatury, relevantních autentických textů a aktuálního lokálního i světového kulturního, politického a ekonomického dění. Důležitým prvkem výuky je studium poezie, prózy a divadelních her. Neméně důležitým prvkem výuky je tvořivé psaní. Během celého studia je podporována samostatná četba neupravených literárních děl autorů anglicky mluvících zemí.

Forma realizace předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk je povinný ve všech čtyřech ročnících a jeho časová dotace je tato: 1. - 4. ročník lycea: 3 – 3 – 3 – 3

- Výuka anglického jazyka směřuje nejen praktickému používání jako komunikačního prostředku, ale i k ovládnutí tohoto cizího jazyka. Získávání a hodnocení praktických dovedností žáka je zaměřeno na pět základních oblastí výuky cizího jazyka: poslech, rozhovory, samostatný ústní projev, čtení a psaní.
- Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností. Dále pak jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích (zejména evropských) zemí.
- V používaných formách a metodách práce je preferováno skupinové vyučování při samostatných vyučovacích hodinách, besedách a seminářích. Vyučující vhodně využívá odlišnosti žáků v různých činnostech.
- Studenti lycea jsou podporováni v rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s rodilými mluvčími prostřednictvím

- zahraničních poznávacích zájezdů a výměnnými pobyty partnerských škol v zahraničí.
- Cílem výuky angličtiny na waldorfském lyceu je dosažení odpovídající komunikativní kompetence, která vytváří předpoklady pro mezikulturní komunikaci a umožňuje zprostředkování intelektuálního a kulturního bohatství přesahující oblast žákova mateřského jazyka. Tím významně přispívá k formování osobnosti žáka v oblasti intelektuální, estetické a etické, prohlubuje jeho všestranné vzdělání, rozvíjí jeho specifické vloh a zájmy a podmiňuje kvalitu soustavného růstu a celoživotního vzdělávání.
 - Předmět je realizován zejména formou vyučovacích hodin v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáka

Prostřednictvím předmětu Anglický jazyk vede učitel sebe samého a žáky k dosažení těchto kompetencí:

Kompetence k učení

Žáci by měli (umět)

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Žáci by měli (umět)

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Žáci by měli (umět)

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Žáci by měli (umět)

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci by měli (umět)

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;

- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci by měli (umět)

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci by měli (umět)

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Vzdělávací strategie

Učitel využívá následovné strategie:

- ♣ Komunikativní strategie
- ♣ Kooperativní strategie
- ♣ Učení zážitkem-činnostní učení
- ♣ Projektové vyučování prezentace
- ♣ Tématická výuka
- ♣ Názorné vyučování

Realizace průřezových témat

V rámci tohoto předmětu jsou rozvíjeny klíčové kompetence a v průběhu celého studia jsou do něho integrovány tematické okruhy průřezových témat – Osobnostní a sociální výchova (OSV), Multikulturní výchova (MKV), Environmentální výchova (EV) a Mediální výchova (MV).

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí školním a pracovním pokynům, - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení, - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - sdělí, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, - přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika, - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity, - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem, 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, - rozumí krátkým a jednoduchým textům a dovede krátce shrnout a interpretovat obsah přečteného, - vyhledá konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, - popíše jednoduchými frázemi a větami místo, kde žije, a lidi, které zná, - napíše krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se základních potřeb, - napíše velmi jednoduchý osobní dopis, například poděkování či pohled, 	<p>1 Řečové dovednosti</p> <p>Receptivní řečová dovednost sluchová</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů - výklad v cílovém jazyce <p>Receptivní řečová dovednost zraková</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelná četba vhodných cizojazyčných textů - práce s textem - příprava materiálů k prezentacím <p>Produktivní řečová dovednost ústní</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvení zaměřené situačně i tematicky - shrnutí přečteného - recitace poesie <p>Produktivní řečová dovednost písemná</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování textu v podobě reprodukce, - shrnutí

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis,</p> <p>- vyjádří písemně svůj názor na text,</p> <p>- přeloží text a používá slovníky, i elektronické,</p> <p>- vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech,</p> <p>- při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele,</p> <p>- požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení,</p> <p>- ověří si i sdělí získané informace písemně,</p> <p>- vyplní jednoduchý neznámý formulář,</p> <p>- 2 <i>Jazykové prostředky</i></p> <p>- komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib,</p> <p>- uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce,</p> <p>- dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat, - dokáže se jednoduchým způsobem zúčastnit interakce, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci, - napíše krátká sdělení, například, pohled či email k běžným tématům, - rozezná rozdíl mezi britskou a americkou angličtinou, - používá základní větné struktury s paměťově osvojenými frázemi, skupinami několika slov a formulacemi k vyjádření omezeného rozsahu informací v jednoduchých každodenních situacích, - správně použije časování sloves v kontextu jednoduchých sdělení, - rozezná slovní druhy, 	<ul style="list-style-type: none"> - počátky tvořivého psaní - jednoduchý překlad - umělecký (volný) překlad - pohled, email <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Interakce ústní</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskuze na různá témata formou otázka/ odpověď <p>Interakce písemná</p> <ul style="list-style-type: none"> - korespondence, pohled, krátký email - formulář <p>2 Jazykové prostředky</p> <p>Výslovnost (zvukové prostředky jazyka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly mezi britskou a americkou výslovností <p>Slovní zásoba a její tvoření</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovní zásoba v kontextu probíraných tematických okruhů - modální slovesa - nepravidelná slovesa - frázová slovesa a idiomy v kontextu <p>Gramatika (tvarosloví a větná skladba)</p>
---	--	---

<p>vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru, - řeší standardní řečové situace</p> <p>- domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace,</p> <p>- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru, a to i z jiných</p>	<p>- vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru,</p> <p>- vyjadřuje se ústně i písemně, formou krátkých sdělení, k probranému učivu,</p> <p>- najde souvislosti mezi poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti a reáliemi mateřské země,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - slovosled - časování - gerundium, - trpný rod - tvarosloví, předpony, přípony - prostý/průběhový aspekt <p>Grafická podoba jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly mezi mluvenou a grafickou podobou jazyka - zákonitosti a výjimky transformace mluvené řeči do grafické podoby jazyka <p>3 Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce</p> <p>Úvod do výuky anglického jazyka.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Historické a politické souvislosti - kulturní souvislosti - praktické využití <p>Tematické okruhy dané zaměřením studijního oboru aj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anglická poezie přelomu 18 a 19. století. - Romantičtí básníci-život a dílo - analýza - umělecký překlad <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché, běžné komunikační situace <p>Jazykové funkce potřebné k jednoduché a krátké konverzaci na běžná témata</p> <p>4 Poznátky o zemích</p> <p>- vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí</p> <p>- informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice</p>
---	--	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země, - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.		
---	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, - nalezne v promluvě hlavní myšlenky a důležité informace, - porozumí školním a pracovním pokynům; - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení, - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, - přednese připravenou prezentaci a reaguje na jednoduché dotazy publika, - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity, - sdělí a zdůvodní svůj názor; - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem, - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí frázím a běžné slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. informace o rodině, nakupování, místopisu, volno-časových aktivitách, médiích), - pochopí smysl delšího výkladu v cílovém jazyce na známé téma, - rozumí delším textům a dovede krátce shrnout a interpretovat obsah přečteného, - vyhledá potřebné informace v textu, - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, - popíše delšími větami místo, kde žije a lidi, které zná, - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, - přednese připravenou prezentaci ze svého 	<p>1 Řečové dovednosti</p> <p>Receptivní řečová dovednost sluchová</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů - výklad v cílovém jazyce <p>Receptivní řečová dovednost zraková</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelná četba vhodných autentických textů - četba akademických – odborných textů v souvislosti s tematickými okruhy - práce s textem - příprava materiálů k prezentacím <p>Produktivní řečová dovednost ústní</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvení zaměřené situačně i tematicky - shrnutí přečteného - recitace poesie - presentace

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří písemně svůj názor na text, - vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru, - přeloží text a používá slovníky, i elektronické, - zapojí se do hovoru bez přípravy, - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech, - při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele, - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení, - uplatňuje různé techniky čtení textu, <ul style="list-style-type: none"> – ověří si i sdělí získané informace písemně, <p>vyslovuje srozumitelně co nejbližší přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka,</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib, - používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých 	<p>oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, - popíše své pocity, - sdělí a zdůvodní svůj názor, <ul style="list-style-type: none"> - napíše souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají, - napíše kreativní text s použitím fantasmie a imaginace, - napíše osobní dopisy popisující zážitky a dojmy, <ul style="list-style-type: none"> - dokáže se zúčastnit interakce s rodilým mluvčím, mluví-li partner zřetelně a je ochoten mu/jí pomoci, <ul style="list-style-type: none"> - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a prožitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis <ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje srozumitelně co nejbližší přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka 	<p>Produktivní řečová dovednost písemná</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování textu v podobě reprodukce, - shrnutí, esej, článek, recenze, příběh - tvořivé psaní - umělecký (volný) překlad <p>Interaktivní řečové dovednosti Interakce ústní</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskuze na různá témata <p>Interakce písemná</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem <p>2 Jazykové prostředky Výslovnost (zvukové prostředky jazyka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelné procvičování <p>Slovní zásoba a její tvoření</p> <ul style="list-style-type: none"> - komplexnější slovní zásoba v kontextu pro-
--	---	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>myšlenek, - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce, - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby,</p> <p>- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života, - řeší standardní řečové situace i jednoduché a frekventované situace týkající se pracovní činnosti, - domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace, - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci,</p> <p>- prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru, a to i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s realitami mateřské země, - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.</p>	<p>a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka, - aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce, - dodržuje základní pravopisné normy,</p> <p>- vyjadřuje se ústně i písemně, k běžným konverzačním tématům a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru, - domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace,</p> <p>- vyjadřuje se ústně i písemně, formou delších sdělení k probranému učivu, - najde souvislosti mezi poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti a realitami mateřské země,</p>	<p>bíraných tematických okruhů - archaismy - nepravidelná slovesa - frázová slovesa a idiomy v kontextu Gramatika (tvaroslovi a větná skladba) - kondicionál - nepřímá řeč - prohloubení použití časů a aspektů</p> <p>3 Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce Tematické okruhy dané zaměřením studijního oboru aj. Folklor, mytologie Anglosasů - bardí a jejich role v Britské literární tradici - Old English - středověká literatura - Middle English - Renesance - Early modern English - W. Shakespeare, život a dílo - Studium a analýza vybraného díla Komunikační situace vycházející z reálného života Jazykové funkce potřebné k vyjádření složitějších témat</p> <p>4 Poznátky o zemích - vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí - informace ze socio-kulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – prokazuje faktické znalosti především o probraných reáliích zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru, 	
--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu, - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace, - porozumí školním a pracovním pokynům; - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení, - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, - přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika, - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity, - sdělí a zdůvodní svůj názor, - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem, - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích, - dokáže experimentovat, zkoušet a hledat 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumí frázím a běžné slovní zásobě vztahující se k běžným konverzačním tématům, – pochopí smysl delšího akademického výkladu v cílovém jazyce, – rozumí delším uměleckým textům a dovede shrnout a interpretovat obsah přečteného, – používá knižní i elektronický slovník, – vyhledá a použije potřebné informace v textu, – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, – popíše delšími větami místo, kde žije a lidi, které zná, – sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, – přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na dotazy publika – vypráví příběhy, zážitky, – popíše své vnitřní pocity, 	<p>1 Řečové dovednosti</p> <p>Receptivní řečová dovednost sluchová</p> <ul style="list-style-type: none"> – poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů v různých akcentech – výklad v cílovém jazyce <p>Receptivní řečová dovednost zraková</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravidelná četba vhodných autentických textů – četba akademických – odborných textů v souvislosti s tematickými okruhy – práce s textem – příprava materiálů k prezentacím <p>Produktivní řečová dovednost ústní</p> <ul style="list-style-type: none"> – mluvení zaměřené situačně i tematicky – shrnutí přečteného – presentace

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače, - zaznamenaná písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis, - vyjádří písemně svůj názor na text, - vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru, - přeloží text a používá slovníky, i elektronické, - zapojí se do hovoru bez přípravy, - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech, - zapojí se do odborné debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu, - při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele, - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí, - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení, - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem, - uplatňuje různé techniky čtení textu, - ověří si i sdělí získané informace písemně, - zaznamenaná vzkazy volajících, - vyplní jednoduchý neznámý formulář,</p> <p>vyslovuje srozumitelně co nejbližší přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sdělí a zdůvodní svůj názor, - napíše delší souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají, - napíše delší kreativní text s použitím fantasmie a imaginace, - napíše osobní dopisy popisující zážitky a dojmy, - dokáže se zúčastnit interakce s rodilým mluvčím, mluví-li partner zřetelně a je ochoten mu/jí pomoci, - zaznamenaná písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a prožitcích v podobě popisu, eseje, sdělení, vyprávění, správy, článku, dopisu a odpovědi na dopis, - vyslovuje srozumitelně co nejbližší přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka, - aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, 	<p>Produktivní řečová dovednost písemná</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování textu v podobě reprodukce, - shrnutí, esej, článek, recenze, příběh, scénář - tvořivé psaní - umělecký (volný) překlad <p>Interaktivní řečové dovednosti Interakce ústní</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskuze na různá témata <p>Interakce písemná</p> <ul style="list-style-type: none"> - korespondence <p>2 Jazykové prostředky Výslovnost (zvukové prostředky jazyka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelné procvičování <p>Slovní zásoba a její tvoření</p> <ul style="list-style-type: none"> - komplexnější, odborná slovní zásoba v kontextu probíraných tematických okruhů - frázová slovesa a idiomy v kontextu
---	--	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka, - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib, - používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek, - používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého studijního oboru, - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce, - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby,</p> <p>- vyjadřuje se ústně i písemně k tématům osobního života a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru, - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace i jednoduché a frekventované situace týkající se pracovní činnosti, - domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace, - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci,</p> <p>prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje správné způsoby tvoření slov v jazyce, - dodržuje pravopisné normy, - používá vyšší gramatické vazby, <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se ústně i písemně, k běžným konverzačním tématům a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru - domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace, - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci, <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se ústně i písemně, formou delších sdělení k probranému učivu, - najde souvislosti mezi poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti a reáliemi mateřské země, - prokazuje faktické znalosti především o probraných reáliích zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru. 	<p>Gramatika (tvarosloví a větná skladba)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vyšší gramatické vazby - Specifika daného jazyka <p>3 Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce Tematické okruhy dané zaměřením studijního oboru aj. Moderní anglická a americká literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybraná díla, četba a analýza - prezentace - čtenářský deník <p>Komunikační situace vycházející z reálného života Jazykové funkce potřebné k vyjádření složitějších témat</p> <p>4 Poznatky o zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí - informace ze sociokulturního prostředí
---	--	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

studijního oboru, a to i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země, - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika.		
---	--	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu, - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace, - porozumí školním a pracovním pokynům; - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení, - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, - přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika, - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity, - sdělí a zdůvodní svůj názor, - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem, - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích, 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu, - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace, - porozumí školním a pracovním pokynům; - rozpozná význam obecných sdělení a hlášení, - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené, - přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika, - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity, - sdělí a zdůvodní svůj názor, - pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem, - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích, 	<p>1 Řečové dovednosti</p> <p>Receptivní řečová dovednost sluchová</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů v různých akcentech - výklad v cílovém jazyce <p>Receptivní řečová dovednost zraková</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelná četba vhodných autentických textů - četba akademických – odborných textů v souvislosti s tematickými okruhy - práce s textem - příprava materiálů k prezentacím <p>Produktivní řečová dovednost ústní</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvení zaměřené situačně i tematicky - shrnutí přečteného - prezentace <p>Produktivní řečová dovednost písemná</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování textu v podobě reprodukce, - shrnutí, esej, článek, recenze, příběh, scénář, zpráva, dopis, CV - tvořivé psaní - umělecký (volný) překlad <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Interakce ústní</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače, - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis, - vyjádří písemně svůj názor na text, - vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru, - přeloží text a používá slovníky, i elektronické, - zapojí se do hovoru bez přípravy, - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech, - zapojí se do odborné debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu, - při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele, - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí, - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení, - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem, - uplatňuje různé techniky čtení textu, - ověří si i sdělí získané informace písemně, - zaznamená vzkazy volajících, - vyplní jednoduchý neznámý formulář,</p> <p>-vyslovuje srozumitelně co nejbližší přirozené výslovnosti, rozlišuje základní</p>	<p>- dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače, - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis; - vyjádří písemně svůj názor na text; - vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru, - přeloží text a používá slovníky, i elektronické, - zapojí se do hovoru bez přípravy, - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech, - zapojí se do odborné debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu, - při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele, - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí, - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení, - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem, - uplatňuje různé techniky čtení textu, - ověří si i sdělí získané informace písemně, - zaznamená vzkazy volajících, - vyplní jednoduchý neznámý formulář,</p> <p>-vyslovuje srozumitelně co nejbližší přirozené výslovnosti, rozlišuje základní</p>	<p>- diskuze na různá, zejména maturitní témata</p> <p>Interakce písemná</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem - výpisky - recenze <p>2 Jazykové prostředky</p> <p>Výslovnost (zvukové prostředky jazyka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelné procvičování <p>Slovní zásoba a její tvoření</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifická slovní zásoba v kontextu probíraných
---	---	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka,</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib, - používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek, - používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého studijního oboru, - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce, - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby, <p>-vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru,</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace i jednoduché a frekventované situace týkající se pracovní činnosti, - domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace, - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci, <p>-prokazuje faktické znalosti především</p>	<p>zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka,</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib, - používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek, - používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého studijního oboru, - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce, - dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby, <p>-vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života a k tématům z oblasti zaměření studijního oboru,</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace i jednoduché a frekventované situace týkající se pracovní činnosti, - domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace, - používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci, <p>-prokazuje faktické znalosti především</p>	<p>tematických okruhů</p> <ul style="list-style-type: none"> - frázová slovesa a idiomy v kontextu Gramatika (tvarosloví a větná skladba) <p>Prohlubování již probraného učiva</p> <p>3 Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce</p> <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, společnost, globální problémy, počasí, Česká republika, dějepis, kultura, zeměpis, demografie, politika, ekonomie země dané jazykové oblasti. <p>Komunikační situace vycházející z reálného života</p> <p>Jazykové funkce potřebné k vyjádření složitějších, spekulativních témat</p> <p>4 Poznatky o zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí - informace ze sociokulturního prostředí
--	--	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru, a to i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země, - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika.</p>	<p>o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru, a to i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země, - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika.</p>	
--	--	--

Německý jazyk (Nj)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání a komunikace v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť vede žáky k získání jak obecných, tak komunikativních kompetencí k dorozumění v situacích každodenního osobního a pracovního života. Přípravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, rozšiřuje jejich znalosti o světě. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život.

Forma realizace předmětu

Německý jazyk je realizován formou průběžných hodin:

1. ročník – 3 hodiny týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. ročník – 2 hodiny týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků:

V předmětu německý jazyk jsou uplatňovány následující **výchovné a vzdělávací strategie:**

- heuristická
- komunikativní

- kooperativní
- učení zážitkem
- multiperspektivní
- interaktivní
- strategie problémového a projektového vyučování
- tématická výuka
- názorné vyučování.

Rovněž jsou v tomto předmětu rozvíjeny tyto a) **klíčové kompetence žáků** :

- kompetence k učení
- komunikativní kompetence
- personální a sociální kompetence
- občanské kompetence a kulturní povědomí
- kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
- kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

b) odborné kompetence žáků:

- rozpoznat strategie učení a zjistit, které jim nejlépe odpovídají a dokázat porozumět strategiím učení ostatních;
- umět zhodnotit vlastní práci, dokázat vyhledat radu, informaci a podporu tam, kde je toho třeba a následně dokázat zhodnotit práci ostatních;
- být motivováni k tomu, aby uplatňovali to, co získají v procesu učení, životními zkušenostmi a svou aktivitou při vyhledávání možností učít se a aplikovat výsledky učení v životních, problémových situacích, v různých kontextech
- dokázat konstruktivně komunikovat v různém prostředí
- umět vytvářet při jednání pocit důvěry na základě uplatňování empatie vůči ostatním

- být schopni sebeovládání a mít vědomí etických norem
- zvládat stresové situace a zklamání a dokázat je nahlížet a řešit konstruktivním způsobem
- dokázat rozlišovat a respektovat rozdílnost potřeb a hodnot mezi profesní a soukromou sférou vlastního života
- vážit si různosti, respektovat ostatní a být připraveni překonat předsudky a hledat kompromisy
- být schopni rozpoznat příležitosti pro osobní či profesní seberozvoj, zhodnotit přínosy a rizika takovéto příležitosti na základě pochopení širšího kontextu a uvědomit si její etický rozměr
- chápat důležitost tvořivého vyjádření idejí, zkušeností a emocí prostřednictvím různých médií, jako např. hudby, divadla, literatury a vizuálního umění a dokázat se jejich prostřednictvím vyjádřit
- rozumět důležitosti estetických faktorů v každodenním životě

Realizace průřezových témat

V prvním ročníku bylo realizováno průřezové téma „Občan v demokratické společnosti“ a tento obsah tohoto předmětu: komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů, historický vývoj (zejména 19. a 20. století).

Ve třetím ročníku bylo realizováno průřezové téma „Člověk a svět práce“ a tyto obsahy tohoto tématu: identifikace a formulování vlastních priorit, písemné vyjadřování při úřední korespondenci

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření, - porozumí školním a pracovním pokynům, - vyslovuje srozumitelně co nejlépe přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka, - domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace; - zaznamená vzkazy volajících, - vyjadřuje se ústně i písemně k vybraným tématům osobního života, - prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru, a to i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s realitami mateřské země. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže odhadnout význam neznámých výrazů na základě znalosti kontextu a v něm obsažených internacionalismů, anglicismů a germanismů, - rozezná slovní druhy dle charakteristických znaků (koncovky, složeniny apod.), - rozumí základním školním a pracovním pokynům, - vyslovuje srozumitelně na základě znalosti fonetických pravidel a nácviku výslovnosti, - domluví se v běžných situacích, získá informace a poskytne je, - zaznamená vzkazy volajících, - ústně i písemně se vyjádří k vybraným tématům z osobního života, - prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti. 	<ul style="list-style-type: none"> - internacionalismy a germanismy v českém jazyce. Základní SZ, kterou každý zná již před začátkem studia Nj, - skloňování podst. jm. a časování sloves, seznámení s rody podst. jm. aj. (<i>receptivní dovednost zraková, gramatika</i>), - školní a pracovní pokyny jsou průběžně užívány a studenty vstřebávány od počátku studia jazyka (<i>receptivní dovednost sluchová</i>), - výslovnostní trénink v podobě jazykolamů a písní orientovaných na různou výslovnostní problematiku (<i>jazykové prostředky -výslovnost</i>), - schůzky a termíny, telefonický rozhovor, navigace ve městě, nákup aj. (<i>komunikační situace – získávání a předávání informací, jazykové funkce – obraty při zahájení a ukončení hovoru aj.</i>), - denní program, život ve škole (<i>tématické okruhy – každodenní život, volný čas, zábava</i>), - realie Německa (základní fakta, hlavní město, zajímavá místa, známé osobnosti, vybraný úsek z historie... (<i>vybrané poznatky k zemím příslušné jazykové oblasti, informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalosti o ČR</i>).

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity, - pronese jednoduše zformulovaný monolog, - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu v rámci daných tématických okruhů, - používá vhodně základní slovní zásobu ze svého studijního oboru, - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích, <ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním věcně a jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí, <ul style="list-style-type: none"> - přeloží text a používá slovníky, i elektronické, <ul style="list-style-type: none"> - sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace, vyslechnuté nebo přečtené, - vyjádří písemně svůj názor na text. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduše formuluje příběhy, zážitky, příp. své pocity. - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu v rámci daných tématických okruhů, - používá vhodně základní slovní zásobu ze svého studijního oboru, - vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích, <ul style="list-style-type: none"> - přečte a porozumí jazykově přiměřeným textům, orientuje se v textu, - uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí, <ul style="list-style-type: none"> - za použití papírových i elektronických slovníků překládá text, <ul style="list-style-type: none"> - sdělí obsah, hlavní myšlenku nebo informaci, kterou vyslechl/a či přečetl/a, - písemně vyjádří svůj názor na přečtené. 	<ul style="list-style-type: none"> - povolání, činnosti, které tato povolání vykonávají - tělo a zdraví - jídlo a pití v ČR i SRN - móda a nakupování <p><i>(tématické okruhy – péče o tělo a zdraví, zaměstnání, jídlo a pití, zvyklosti v zemích dané jazykové oblasti, nakupování...),</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - realie Německa - vánoční zvyky (<i>tradice a společenské zvyklosti</i>), hlavní město, dovolená v německy mluvících zemích, počasí (<i>tématické okruhy – cestování počasí</i>), <ul style="list-style-type: none"> - stará německá literatura - básně, dramata biografie autorů (<i>kultura, umění a literatura dané země</i>).

3. ročník

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text v podobě popisu, sdělení, vyprávění, vytvoření dopisu a odpovědi na něj, - zaznamená vzkazy volajících, - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech, - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí, <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří písemně svůj názor na text, - uplatňuje různé techniky čtení textu, - přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika, <ul style="list-style-type: none"> - při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele, - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace – pokud nezachytí přesně význam sdělení, <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu, - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší informace, - uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce, <ul style="list-style-type: none"> - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - písemně se vyjádří formou popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na něj, - zaznamená vzkazy volajících, - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech, - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí, <ul style="list-style-type: none"> - písemně se vyjádří k přečtenému textu, - uplatňuje různé techniky čtení textu, - přednese připravenou prezentaci ze svého oboru a reaguje na jednoduché dotazy publika, <ul style="list-style-type: none"> - při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele, - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace – pokud nezachytí přesně význam sdělení, <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu, - nalezne v promluvě hlavní a vedlejší informace, <ul style="list-style-type: none"> - přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem. 	<ul style="list-style-type: none"> - slavnosti, zvláštní příležitosti, blahopřání, pozvánka na party atd. (<i>tématické okruhy – zábava, mezilidské vztahy, jazykové funkce – pozvání, odmítnutí atd., řečové dovednosti – interakce ústní i písemná, poslech s porozuměním monologických projevů</i>), - volný čas, koníčky a zájmy, <ul style="list-style-type: none"> - německá literatura 20. století - referáty/PP prezentace, výklad, čtení a rozbor textů (<i>kultura, umění a literatura dané jazykové oblasti</i>), <ul style="list-style-type: none"> - život ve městě a na venkově (výhody a nevýhody), hledání bydlení, inzeráty (<i>tématické okruhy – dům a domov, interaktivní řečové dovednosti</i>), <ul style="list-style-type: none"> - jazyky a učení se jazykům, němčina v různých německy mluvících zemích, Hochdeutsch (<i>poslech s porozuměním monologických a dialogických projevů, zpracování textu v podobě reprodukce, výpisků atd.</i>), <ul style="list-style-type: none"> - německá přísloví s podobností českým příslovím (<i>poznatky o zemích</i>).

4. ročník

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - sdělí a zdůvodní svůj názor, - zapojí se do odborné debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu, - vyplní jednoduchý neznámý formulář, <p>- zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu či odpovědi na dopis,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní pravopisné normy, opravuje chyby, - používá sytlisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci, <p>- vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru.</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - sdělí a zdůvodní svůj názor, - zapojí se do odborné debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu, - vyplní jednoduchý neznámý formulář, <p>- zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text v podobě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu či odpovědi na dopis,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní pravopisné normy, opravuje chyby, - používá sytlisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci, <p>- vyhledá, zformuluje a zaznamená informace nebo fakta týkající se studovaného oboru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaměstnání, výhody a nevýhody určitých zaměstnání, škola a studium v Čechách i německy mluvících zemích (<i>tématické okruhy – vzdělávání, zaměstnání, </i>), - kultura a zábava, <p>- písemná žádost o zaměstnání, životopis (<i>produktivní řečová dovednost písemná, grafická podoba jazyka a pravopis</i>),</p> <p>- maturitní témata - opakování témat, příp. představení témat nových (<i>tématické okruhy, poznatky o zemích</i>).</p>

Společenskovědní vzdělávání

Základy společenských věd (ZSV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

V souladu s posláním waldorfské pedagogiky a cílovým zaměřením vzdělávací oblasti předmět poskytuje prostor pro celostní rozvoj osobnosti žáků ve smyslu prohlubování schopnosti vcítění (empatie) a vědomí vlastní odpovědnosti, rozvoje sociálních dovedností (komunikace, spolupráce, řešení konfliktů aj.), poznání struktur, problémů a mechanismů fungování společnosti, porozumění procesu společenského vývoje i vývoje jedince a vědomí jejich vzájemné provázanosti. Prostřednictvím následujících výchovně vzdělávacích strategií je možné působit na rozvoj osobnosti žáků v souladu s etickým přístupem ke světu.

Forma realizace předmětu

Základy společenských věd jsou realizovány formou cvičných hodin a to v následující hodinové dotaci:

2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V ZSV jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

– dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z

oblasti světa práce, tak vzdělávání;

– vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

– komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky on line a off line komunikace;

– získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;

– pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;

– uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

Humanitní zaměření

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi dosáhli prohloubení vzdělanostního základu v oblasti humanitního zaměření pro další vzdělávání a budování své profesní kariéry, tzn. absolventi by měli:

– rozpoznat strategie učení a zjistili, které jim nejlépe odpovídají a dokázali porozumět strategiím učení ostatních;

– umět zhodnotit vlastní práci, dokázali vyhledat radu, informaci a podporu tam, kde je toho třeba a následně dokázali zhodnotit práci ostatních;

– být motivováni k tomu, aby uplatňovali to, co získají v procesu učení, životními zkušenostmi a svou aktivitou při vyhledávání možností učit se a aplikovat výsledky učení v životních, problémových situacích, v různých kontextech;

– dokázat konstruktivně komunikovat v různém prostředí;

– umět vytvářet při jednání pocit důvěry na základě uplatňování empatie vůči ostatním;

– být schopni sebeovládání a mít vědomí etických norem;

– zvládat stresové situace a zklamání a dokázat je nahlížet a řešit konstruktivním způsobem;

– vážit si různosti, respektovat ostatní a být připraveni překonat předsudky a hledat kompromisy;

– chápat důležitost tvořivého vyjádření idejí, zkušeností a emocí prostřednictvím různých médií, jako např. hudby, divadla, literatury a vizuálního umění a dokázat se jejich prostřednictvím vyjádřit;

– rozumět důležitosti estetických faktorů v každodenním životě.

V ZSV jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

heuristická strategie
komunikativní strategie
kooperativní strategie
činnostní učení, učení zážitkem
interaktivní strategie
problémové vyučování
tématická výuka
názorné vyučování
konstruktivistická strategie

Aplikace průřezových témat

Ve druhém ročníku jsou v ZSV realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/).

Ve třetím ročníku jsou v ZSV realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/), Člověk a svět práce (informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce, písemná i verbální sebeprezentace při vstupu na trh práce).

Ve čtvrtém ročníku jsou v ZSV realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/), Člověk a svět práce (informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze), Informační a komunikační technologie (viz Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi).

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení, - vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění, - popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace, - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti, - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, - navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky, a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování, - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, - dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavami a jinými subjekty a jejich možná rizika, - objasní způsoby ovlivňování veřejnosti, - objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě, - debatuje o pozitivních i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí, - posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení, - vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění, - popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace, - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti, - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, - navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky, a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování, - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, - dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavami a jinými subjekty a jejich možná rizika, - objasní způsoby ovlivňování veřejnosti, - objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě, - debatuje o pozitivních i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí, - posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost 	<p>Člověk v lidském společenství</p> <ul style="list-style-type: none"> - společnost, společnost tradiční a moderní, pozdně moderní společnost - hmotná kultura, duchovní kultura - současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha - sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti - majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření - řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů - rasy, etnika, národy a národnosti; majorita a minority ve společnosti, multikulturní soužití; migrace, migranti, azylanté - postavení mužů a žen, genderové problémy

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>pohlaví porušována.</p>	<p>pohlaví porušována,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí pojmu sociální struktura a charakterizuje strukturu české společnosti, - porozumí vlivu skupin, komunit a subkultur na člověka, - rozliší výhody a nevýhody spolupráce a soutěže (resp. Individualizace), - uvede případy řešení stresu, deprivace a zátěžových životních situací, - porozumí pojmu sociální nerovnost, - identifikuje diskriminaci a netoleranci k jiným skupinám, náboženstvím, kulturám, cizím etnikům, jiným sexualitám, ženám (sexismus), handicapovaným, starým lidem, - identifikuje druhy násilí a agresivity a jejich projevy, - charakterizuje sociálně patologické jevy. 	<ul style="list-style-type: none"> - sociologie jako věda - úvod do historie sociologie - moderní společnost - socializace - normy a hodnoty - sociální stratifikace - rodina - sociální skupiny - sociálně patologické jevy
----------------------------	--	---

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita...), - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat, - dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií, - charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb, - uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy, - vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem, - vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita...), - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat, - dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií, - charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb, - uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy, - vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem, - vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující 	<p>Člověk jako občan</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hodnoty a principy demokracie - lidská práva, jejich obhajování, veřejný ochránce práv, práva dětí - svobodný přístup k informacím, masová média a jejich funkce, kritický přístup k médiím, maximální využití potenciálu médií - stát, státy na počátku 21. století, český stát, státního občanství v ČR - česká ústava, politický systém v ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva - politika, politické ideologie - politické strany, volební systémy a volby - politický radikalismus a extremismus,

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>práva a svobody jiných lidí, - uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu.</p>	<p>práva a svobody jiných lidí, - uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu, - vymezí pojem stát a objasní jeho charakteristické náležitosti, - charakterizuje utváření států, - rozliší a porovná historické i současné typy států, - objasní podstatu státu jako mocenské organizace společnosti, - rozliší na konkrétních příkladech pojmy občan a obyvatel státu, - demonstruje na konkrétních příkladech vztah mezi občanem a státem, - rozliší formy státu podle toho, kdo vykonává státní moc, a podle toho, kdo stojí v čele státu, posoudí formy přímé a nepřímé demokracie, - charakterizuje republikánskou formu státu, - demonstruje na příkladech z dějin 20. století klíčové znaky diktatur, - charakterizuje znaky centralizovaného a decentralizovaného státu.</p>	<p>současná česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus - teror, terorismus - občanská participace, občanská společnost - občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití - teorie státu</p>
---	--	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jaké otázky řeší filosofie a filosofická etika - dovede používat vybraný pojmový aparát, který byl součástí učiva - dovede pracovat s jemu obsahově a formálně 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje poznatky a domněnky o počátcích filosofického přístupu k světu 	<p>Filosofie jako způsob poznávání a interpretace světa a člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - počátky filosofického tázání

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>dostupnými texty</p> <ul style="list-style-type: none"> - debatuje o praktických filosofických a etických otázkách (ze života kolem sebe, z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění) - vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem. 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vztahy mezi vědou, uměním a náboženstvím - volně popíše osobní zkušenost s těmito oblastmi lidské aktivity - interpretuje představy o světě lidí z různých kultur ve vybraných historických údobích - vysvětlí pojem světa jako řádu - charakterizuje a interpretuje otázku boha - vysvětlí pojem víry - uvede do souvislosti pojmy filosofie a náboženství - na základě znalostí hlavních náboženských proudů interpretuje otázku božství - volně interpretuje pojmy Já, Ty - ukáže, jak se projevují v jeho osobním životě - popíše situace jedince z aspektu svobody, nutnosti, náhody - provede zobecnění - vymezí pojem hry 	<p>Věda, umění, mýtus /náboženství/</p> <ul style="list-style-type: none"> - vědecká, umělecká a náboženská interpretace světa - předpoklady: šíře a hloubka dosavadních poznatků, osobní zkušenosti, vlivy výchovy, kultury - vymezení pojmů věda, umění, náboženství <p>Pojem světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - geneze představ o světě u jedince, kultur, historické proměny obrazů světa - pojem světa jako řádu, objektivní a subjektivní řád - orientace ve světě - bůh ve světě, v jedinci, v myšlení a představách <p>Teismus, ateismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a víra - filosofie a náboženství - mýtus jako kolébka filosofie a jako podoba náboženských představ - vztah mýtus – logos - bohové ve světových náboženských systémech - <p>Problematika Jáství</p> <ul style="list-style-type: none"> - utváření Já v souvislosti s uvědoměním si Ty - aspekty vztahu Já-Ty <p>Svoboda, nutnost, náhoda</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednání člověka z hlediska vztahu ke svobodě <p>Hra</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra jako projev člověka - hra a život - pravidla hry a pravidla života
---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem pravidla, rozliší herní pravidla od pravidel /řádu/ světa - interpretuje pravidla řeči - přiblíží a popíše představy o času v různých kulturách - na příkladech ilustruje schopnost člověka rozlišovat časová pásma - vysvětlí přístupy k pojetí pravdy - ilustruje na dobových příkladech - vysvětlí pojem existencialismus, aplikuje jej na pravdu - interpretuje a ilustruje vítězství pravdy v historii - posoudí otázku postavení člověka v přírodě - prokáže znalost vybraných teorií - zhodnotí vztah mezi člověkem a technikou - vysvětlí pojmy morálka a etika - na příkladech ilustruje vývoj morálky s důrazem na evropskou morálku - zhodnotí důsledky pragmatického chování člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - spravedlnost v rámci hry a v životě mimo hru - řeč jako hra Čas - pojem času - schopnost rozlišovat časová pásma - čas a svoboda - role paměti jako podmínka vědomí o minulosti a vědomí představ o budoucnosti - vývoj časovosti v průběhu života jedince - čas a rytmy člověka Pravda - pravda světa - pravda výpovědi o světě - česká filosofická tradice k otázce pravdy - boj o pojetí pravdy - existenciální pohled na pravdu, pravda jako smysl, pravda a smysl lidského života - problematika vítězství pravdy Člověk, příroda, technika - člověk jako projev života - místo člověka v přírodě - stírání rozdílů mezi živou a neživou přírodou Vybrané kapitoly z etiky - mravy a společnost, počátky, geneze - morálka a etika - prameny evropské etiky: antická, křesťanská, moderní etika - utilitární, pragmatické chování - otázka dobra a zla - svoboda, mravní odpovědnost, svědomí, mravní zákon
--	--	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<ul style="list-style-type: none">- uvede do vztahu pojmy svoboda, mravní odpovědnost, svědomí a mravní zákon	<ul style="list-style-type: none">- vybrané kapitoly z praktické etiky – v průběhu výuky
--	---	--

Dějepis (D)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka dějepisu předkládá žákům hlavní linie historického vývoje, a to jak v globálních souvislostech celosvětových i národních dějin, tak i s přihlédnutím k místním či regionálním událostem. Poukazy na významné osobnosti jednotlivých epoch mohou napomáhat k získání hodnotové orientace studenta a umožňují mu pochopit současné dění a respektovat kulturní dědictví. Zároveň se tak rozvíjí schopnost citlivě reagovat na problémy soužití různých náboženských komunit a lidí s rozdílným způsobem života.

Způsob výuky má žáky motivovat k zájmu o historii a přes ni k plnému chápání pojmů občanská společnost, evropanství a multikulturalismus.

Forma realizace předmětu

Dějepis se realizuje v 1. - 3. ročníku formou epochového vyučování a ve čtvrtém ročníku formou epochového vyučování a jedné průběžné hodiny, a to v následujícím rozsahu:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V dějepisu jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;

- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

Humanitní zaměření

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi dosáhli prohloubení vzdělanostního základu v oblasti humanitního zaměření pro další vzdělávání a budování své profesní kariéry, tzn. absolventi by měli:

- rozpoznat strategie učení a zjistili, které jim nejlépe odpovídají a dokázali porozumět strategiím učení ostatních;
- umět hodnotit vlastní práci, dokázali vyhledat radu, informaci a podporu tam, kde je toho třeba a následně dokázali hodnotit práci ostatních;
- být motivováni k tomu, aby uplatňovali to, co získají v procesu učení, životními zkušenostmi a svou aktivitou při vyhledávání možností učit se a aplikovat výsledky učení v životních, problémových situacích, v různých kontextech;
- dokázat konstruktivně komunikovat v různém prostředí;
- umět vytvářet při jednání pocit důvěry na základě uplatňování empatie vůči ostatním;
- být schopni sebeovládání a mít vědomí etických norem;
- zvládat stresové situace a zklamání a dokázat je nahlížet a řešit konstruktivním způsobem;
- vážit si různosti, respektovat ostatní a být připraveni překonat předsudky a hledat kompromisy;
- chápat důležitost tvořivého vyjádření idejí, zkušeností a emocí prostřednictvím různých médií, jako např. hudby, divadla, literatury a vizuálního umění a dokázat se jejich prostřednictvím vyjádřit;
- rozumět důležitosti estetických faktorů v každodenním životě.

V dějepisu jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

heuristická strategie

komunikativní strategie

kooperativní strategie

činnostní učení, učení zážitkem

interaktivní strategie

problémové vyučování

tématická výuka

názorné vyučování
konstruktivistická strategie

Aplikace průřezových témat

V prvním ročníku jsou v dějepisu realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, historický vývoj /především v 19. a 20. století/).

Ve druhém ročníku jsou v dějepisu realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, historický vývoj /především v 19. a 20. století/).

Ve třetím ročníku jsou v dějepisu realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/),

Ve čtvrtém ročníku jsou v dějepisu realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/),

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák: - objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů,	Žák: - objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů, - orientuje se na časové ose, - vymezí pomocné vědy historické,	Úvod do studia dějepisu - historie jako věda - pomocné vědy historické - úskalí poznání historie - periodizace dějinného vývoje

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postihne základní souvislosti v pravěkém vývoji lidstva, - periodizuje pravěké dějiny, - na konkrétních příkladech uvede rozdíly mezi pravěkými kulturami, - je si vědom významu a přínosu zemědělské revoluce, - uvede příklady pravěkého osídlení našeho kraje, - vyloží, popř. objasní chronologické a synchronní vazby mezi historickými událostmi, jevy a procesy a objasnit historickou asynchronii; - charakterizuje celky a strukturu historických (politických, ekonomických, kulturních) jevů a procesů (antická demokracie), - sestaví získané poznatky do nových celků, schopných odhalovat nové souvislosti, a to při využití „kontrol“ oprávněnosti, tj. historické relevantnosti takového postupu učitelem, - uplatňuje školním dějepisem dosažitelná pravidla historické kritiky (analýza verbálního textu, obrazového či audiovizuálního zobrazení dějin), - kategorizuje historická fakta různých úrovní podle dobově odpovídajících kritérií i dnešních interpretačních schémat, - zaujme zdůvodněná kritická stanoviska k obsahu historických informací, <p>- uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství,</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní význam antiky pro současnou evropskou společnost, - porovná život v řecké a římské společnosti, 	<p>Pravěk</p> <ul style="list-style-type: none"> - evolucionistická a kreacionistická teorie o původu člověka - doba kamenná - paleolitické umění - doba bronzová - doba železná <p>Starověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a historie prvních států (staroorientální státy, Egypt) - dějiny antického Řecka s důrazem na klasické období - stručný přehled dějin starověkého Říma s důrazem historii všedního dne - doba laténská a římská na našem území - stěhování národů
--	--	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam stěhování národů pro evropské dějiny a pojmenuje jeho důsledky, - uvede příklady osídlení našeho území v době laténské a římské. 	
--	---	--

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše základní – revoluční změny ve středověku a raném novověku. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje středověkou společnost, - vysvětlí podíl křesťanství na formování mentality středověkého člověka, - vyloží, popř. objasní chronologické a synchronní vazby mezi probíranými historickými událostmi, jevy a procesy a objasnit historickou asynchronii; - charakterizuje celky a strukturu probíraných historických (politických, ekonomických, kulturních) jevů a procesů (středověká agrární revoluce, krize 14. a 15. stol., opravná hnutí v církvi); - sestaví získané poznatky do nových celků, schopných odhalovat nové souvislosti, a to při využití „kontrol“ oprávněnosti, tj. historické relevantnosti takového postupu učitelem, - uplatňuje školním dějepisem dosažitelná pravidla historické kritiky (analýza verbálního textu, obrazového či audiovizuálního zobrazení dějin), - kategorizuje historická fakta různých úrovní podle dobově odpovídajících kritérií i dnešních interpretačních schémat, - zaujme zdůvodněná kritická stanoviska k obsahu historických informací, - vyhledává samostatně zdroje historických informací, - analyzuje a interpretuje verbální a ikonické nebo 	<p>Období středověku na našem území</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejstarší státní útvary - vznik české státnosti za prvních Přemyslovců - uspořádání středověké společnosti - románská kultura - křesťanství - středověká města a městská civilizace - rozkvět českého státu za posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků na český trůn - vláda Karla IV. - krize středověké společnosti a opravná hnutí v církvi - husitské hnutí - vláda Jagellonců v Čechách a Uhrách - gotická kultura <p>Průřez evropskými středověkými dějinami</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakter středověké společnosti - raně středověké státy (Franská a Byzantská říše) - svět islámu - velké schizma - křížové výpravy - mocenské soupeření mezi Anglií a Francií - Svatá říše římská - zánik Byzantské říše

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<p>kombinované zdroje historických informací, - rozlišuje pravdivostní hodnotu historických informací, - časově a prostorově lokalizuje probíraná historická fakta, jevy a procesy; - porozumí vlivu geografických a klimatických podmínek na vývoj lidských společností v probíraných historických epochách, - rozpozná hlavní znaky, jimiž se liší jednotlivé typy lidských společností a jejich politické a sociální uspořádání; - posoudí význam probíraných důležitých historických událostí, jevů, dokumentů a osobností.</p>	<p>Počátky novověku - zámořské objevy - renesance a reformace</p>
--	--	---

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák: - popíše základní – revoluční změny ve středověku a raném novověku, - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti, - objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci, - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol., - charakterizuje proces modernizace společnosti, - popíše evropskou koloniální expanzi,</p>	<p>Žák: - popíše základní – revoluční změny ve středověku a raném novověku, - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti, - objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci, - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol., - charakterizuje proces modernizace společnosti, - popíše evropskou koloniální expanzi, - vyloží, popř. objasní chronologické a synchronní vazby mezi probíranými historickými událostmi, jevy a procesy a objasnit historickou asynchronii; - charakterizuje celky a strukturu probíraných historických (politických, ekonomických, kulturních) jevů a procesů (středověká agrární revoluce, krize 14. a 15. stol., opravná hnutí v církvi);</p>	<p>Novověk - počátky novověku - nástup Habsburků na český trůn - česká stavovská povstání - třicetiletá válka - dějiny všedního dne 17. stol. - baroko, rokoko - střetávání parlamentarismu a absolutismu - velké revoluce (Anglie, Francie, vznik Spojených států amerických) - osvícenský absolutismus - průmyslová revoluce - Evropa v době napoleonských válek - dějiny všedního dne 18. a 19. stol. - hlavní myšlenkové a kulturní proudy 19. stol. - národní hnutí v Evropě a v českých zemích, českoněmecké vztahy, postavení minorit; dualismus v habsburské monarchii - revoluce a pokusy o národní osvobození v 19. stol. (20. a</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví získané poznatky do nových celků, schopných odhalovat nové souvislosti, a to při využití „kontroly“ oprávněnosti, tj. historické relevantnosti takového postupu učitelem, - uplatňuje školním dějepisem dosažitelná pravidla historické kritiky (analýza verbálního textu, obrazového či audiovizuálního zobrazení dějin), - kategorizuje historická fakta různých úrovní podle dobově odpovídajících kritérií i dnešních interpretačních schémat, - zaujme zdůvodněná kritická stanoviska k obsahu historických informací, - vyhledává samostatně zdroje historických informací, - analyzuje a interpretuje verbální a ikonické nebo kombinované zdroje historických informací, - rozlišuje pravdivostní hodnotu historických informací, - časově a prostorově lokalizuje probíraná historická fakta, jevy a procesy; - porozumí vlivu geografických a klimatických podmínek na vývoj lidských společností v probíraných historických epochách, - rozpozná hlavní znaky, jimiž se liší jednotlivé typy lidských společností a jejich politické a sociální uspořádání; - posoudí význam probíraných důležitých historických událostí, jevů, dokumentů a osobností, 	30. léta 19. stol., 1848, sjednocení Německa a Itálie, NO)
--	--	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi, - popíše první světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce, - charakterizuje první Československou republiku a srovná 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi, - popíše první světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce, - charakterizuje první Československou republiku a srovná 	<p>Dějiny 20. a 21. stol. Počátek století</p> <ul style="list-style-type: none"> - společnost na počátku 20. stol. - česká společnost před první světovou válkou - kultura a věda přelomu 19. a 20. stol. - první světová válka (příčiny, průběh, důsledky)

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938–39), objasní vývoj česko-německých vztahů,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize, - charakterizuje fašismus a nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus, - popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR, - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu, - objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo, - popíše projevy a důsledky studené války, - charakterizuje komunistický režim v ČSR v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku, - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace, - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa, - vysvětlí rozpad sovětského bloku, - uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století, - orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí. 	<p>její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938–39), objasní vývoj česko-německých vztahů,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize, - charakterizuje fašismus a nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus, - popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR, - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu, - objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo, - popíše projevy a důsledky studené války, - charakterizuje komunistický režim v ČSR v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku, - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace, - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa, - vysvětlí rozpad sovětského bloku, - uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století, - orientuje se v historii svého oboru – uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí, - vyloží, popř. objasní chronologické a synchronní vazby mezi probíranými historickými událostmi, jevy a procesy a objasnit historickou asynchronii; - charakterizuje celky a strukturu probíraných historických (politických, ekonomických, kulturních) jevů a procesů (středověká agrární revoluce, krize 14. a 15. stol., opravná hnutí v církvi); - sestaví získané poznatky do nových celků, schopných odhalovat nové souvislosti, a to při využití „kontrol“ oprávněnosti, tj. historické relevantnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - ruská revoluce - Češi v letech první světové války - vznik samostatného Československa <p>Meziválečné období</p> <ul style="list-style-type: none"> - poválečné uspořádání světa - versailleský systém - velká hospodářská krize - komunismus, fašismus, nacismus - Československá republika 1918 – 1938 - Německo před druhou světovou válkou <p>Druhá světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny, průběh důsledky - Mnichov, okupace, Protektorát Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj - holokaust <p>Svět po roce 1945</p> <ul style="list-style-type: none"> - poválečné uspořádání světa - studená válka - poválečné dějiny Československa (1948, padesátá léta, 1968, normalizace, 1989) - bipolární svět - OSN, NATO, počátky evropské integrace - situace v zemích třetího světa (dekolonizace, boj za svobodu,...) - globální problémy lidstva - rozpad sovětského bloku - obnovení demokracie a vznik České republiky
---	---	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<p>takového postupu učitelem,</p> <ul style="list-style-type: none">- uplatňuje školním dějepisem dosažitelná pravidla historické kritiky (analýza verbálního textu, obrazového či audiovizuálního zobrazení dějin),- kategorizuje historická fakta různých úrovní podle dobově odpovídajících kritérií i dnešních interpretačních schémat,- zaujme zdůvodněná kritická stanoviska k obsahu historických informací,- vyhledává samostatně zdroje historických informací,- analyzuje a interpretuje verbální a ikonické nebo kombinované zdroje historických informací,- rozlišuje pravdivostní hodnotu historických informací,- časově a prostorově lokalizuje probíraná historická fakta, jevy a procesy;- porozumí vlivu geografických a klimatických podmínek na vývoj lidských společností v probíraných historických epochách,- rozpozná hlavní znaky, jimiž se liší jednotlivé typy lidských společností a jejich politické a sociální uspořádání;- posoudí význam probíraných důležitých historických událostí, jevů, dokumentů a osobností.	
--	---	--

Přírodovědné vzdělávání

Fyzika (F)

Charakteristika a cíle předmětu

Ve fyzice učíme poznávat zákonitosti přírodního světa a principy technických zařízení.

V prvním ročníku žáci poznávají a učí se pracovat s nejnázornějšími fyzikálními ději, kterými jsou pohyby ve smyslu přesunu. Rozvíjejí svou prostorovou i časovou představivost, pomocí jednoduchých i složených pohybů. Pohybové děje uchopují matematicky, ať už pomocí rovnic pohybů nebo pomocí grafů a seznamují se též s vektory a jejich skládáním. Při snaze porozumět gravitaci a setrvačnosti a při zkoumání zejména mechanických sil a energie a případně též zákonitostí kmitání a mechanického vlnění si žáci osvojují poznání základních vlastností a principů hmotného světa, které pak rozšíří a zúročí v dalších fyzikálních oborech, kde se už zpravidla vyskytují v méně názorné podobě.

Ve druhém ročníku se v termodynamice, která zkoumá tepelné děje pohyby, síly a energie jaksi zvnitřňují, což při určitých hraničních jevech (např. skupenských přeměnách) vede k radikálním proměnám vlastnosti látky. V závěru epochy se do popředí dostává pojem energie, dnes tak klíčový i ze společensko-civilizačního hlediska.

Ve třetím ročníku podrobně zkoumáme obvykle skryté a přitom civilizačně dnes až do úžasných jemností ovládnuté principy elektřiny a magnetismu. Jedním z klíčových nových pojmů je tu pojem pole (elektrického, magnetického a nakonec elektromagnetického). Dualita elektrických a magnetických jevů skýtá pozoruhodný analogický vzorec pro mnoho dalších světových jevů, jejich spojení v elektromagnetismu umožňuje pochopit principy tak samozřejmě používané dálkové elektromagnetické komunikace.

Ve čtvrtém ročníku se nejprve studujeme nejjemnější z tradičně fyzikálních předmětů, jímž je světlo. Po objasnění zákonitostí klasické optiky vede cesta přirozeně k hlubokým otázkám o podstatě světla, na které navazuje zkoumání mikrosvěta s ochutnávkou jeho podivuhodné kvantové podstaty. Žáci tu na přírodních a technických skutečnostech uvažují nad vícetvárností jevů a dějů, též astrofyzikální látka pomáhá vyjasňovat si v náležitě širší vlastní obraz světa.

Forma realizace předmětu

Fyzika se realizuje formou epochového vyučování.

Hodinové dotace: 1. ročník – 1 hodina, 2. ročník – 1 hodina, 3. ročník – 1 hodina, 4. ročník – 1 hodina.

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

Ve fyzice uplatňuje učitel následující strategie: vyučování zaměřené na vědu, heuristická strategie, komunikativní strategie, činnostní učení, učení zážitkem, problémové vyučování, tématická výuka, názorné vyučování.

Vyučování směřuje k rozvoji následujících klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat na odborná témata;
- dodržovat odbornou terminologii;

- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z projevů lidí
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Vyučování směřuje k rozvoji následujících odborných kompetencí:

- osvojit si a chápat ve vztazích a souvislostech klíčové přírodovědné pojmy na úrovni potřebné k úspěšnému terciárnímu studiu přírodovědných předmětů a jejich praktických aplikací, včetně učitelství příslušných předmětů;

- získat přehled o klíčových otázkách a problémech, které řeší přírodověda současnosti a chápat je v jejich širších kulturních a společenských souvislostech;
- analyzovat a hodnotit přírodovědné problémy, formulovat hypotézy a hledat praktickou cestu k jejich ověření;
- osvojit si základní přírodovědné empirické postupy a kulturu kritického vědeckého myšlení;
- postupovat v praktických činnostech s ohledem na zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdraví při práci;
- vnímat etické souvislosti přírodovědného výzkumu a jeho praktických aplikací, postupovat v praktických činnostech šetrně k živé i neživé přírodě s ohledem na zásady trvalé udržitelnosti vývoje a zodpovědnosti člověka vůči společnosti a přírodnímu světu;
- osvojit si schopnost číst a porozumět obsahu přiměřeně náročného odborného textu, pracovat s více informačními zdroji, ověřovat nalezené informace a kriticky je posoudit;
- osvojit si praktické dovednosti a kulturu vedení věcného odborného dialogu i polemické rozpravy na přírodovědné téma;
- vést přesné záznamy a protokoly o prováděných pozorováních a pokusech, doplnit je věrným nákresem a výsledky a závěry shrnout do strukturovaného a srozumitelného

Začlenění průřezových témat

Ve výuce fyziky je dílčím způsobem realizováno průřezové téma Člověk a životní prostředí a to všude tam, kde se diskutují souvislosti využívání jednotlivých forem energie, dopady jejich využívání na vývoj civilizace a svět kolem nás.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu; - určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají; - určí mechanickou práci, výkon a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; - vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie; 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb; - určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají; - určí mechanickou práci, výkon a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; - vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie; - rozliší další formy energií v případě, kdy se energie 	<p>Mechanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyby rovnoměrné a zrychlené - relativita pohybu, vztažná soustava - pohyby v gravitačním poli bez působení dalších vlivů (vrhy) - fyzikální síla a zákony působení sil - specifická povaha gravitace a jejího působení - rovnováha, těžiště - mechanická práce, energie a výkon - tlakové síly, tlak v tekutinách a vztlak

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty; - určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru; - aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh. 	<ul style="list-style-type: none"> přeměňuje i na jiné než mechanické formy; - určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty; - rozliší druhy rovnováhy tělesa; - určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru; - aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh; - popíše druh síly, která je potřebná ke kmitavému pohybu a řeší jednoduché úlohy na kmitavý pohyb. 	<ul style="list-style-type: none"> - proudění tekutin a jeho zákonitosti - mechanické kmitání, kyvadlo
--	---	--

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří teplotu v Celsiově teplotní stupnici a vyjádří ji jako termodynamickou teplotu; - vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi; - vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny; - řeší jednoduché případy tepelné výměny; - popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů; <p>- popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi.</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří teplotu v Celsiově teplotní stupnici a vyjádří ji jako termodynamickou teplotu; - vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi; - vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny; - řeší jednoduché případy tepelné výměny; - popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů; - popíše principy nejběžnějších termodynamických tepelných zařízení - popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi. 	<p>Termodynamika</p> <ul style="list-style-type: none"> - teplota, vnitřní energie a teplo - tepelná roztažnost, tepelná kapacita, tepelná vodivost - skupenství a jejich přeměny - tepelné děje s plynem, první termodynamický zákon, práce plynu <ul style="list-style-type: none"> - druhý termodynamický zákon - principy termodynamických technických zařízení (motory, chladnička, sněhový hasicí přístroj aj.)

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj; - vysvětlí princip a funkci kondenzátoru; - řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona; 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj; - vysvětlí princip a funkci kondenzátoru; - řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona; 	<p>Elektrina a magnetismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, kapacita vodiče - elektrický proud v látkách, zákony elektrického proudu, elektrické obvody, - magnetické pole, magnetické pole elektrického

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - zapojí elektrický obvod podle schématu a změří napětí a proud; - popíše princip a praktické použití polovodičových součástek; - určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem; - vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a její praktický význam; - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice; - posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie. 	<ul style="list-style-type: none"> - zapojí elektrický obvod podle schématu a změří napětí a proud; - popíše princip a praktické použití polovodičových součástek; - určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem; - vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a její praktický význam; - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice; - posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie. 	<p>proudu, elektromagnet, elektromagnetická indukce, indukčnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik střídavého proudu, přenos elektrické energie střídavým proudem - oscilační obvod - elektromagnetické vlny - výroba elektrické energie
---	---	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření; - charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění; - chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu; - řeší úlohy na odraz a lom světla; - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami; - vysvětlí principy základních typů optických přístrojů; - charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích; - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření; - charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění; - chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu; - chápe světlo jako fenomén přístupný zraku a vysvětlí s odkazem na konkrétní světlené jevy základní zákonitosti jeho šíření - řeší úlohy na odraz a lom světla; - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami; - vysvětlí principy základních typů optických přístrojů; - popíše jevy, které nás odkazují k tomu, abychom světlo popisovali jako vlnění - charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích; - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska 	<p>Vlnění a optika</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanické kmitání a vlnění - zvukové vlnění - světlo a jeho šíření - zobrazování zrcadlem a čočkou - disperze a barevné jevy - optická mřížka a interferenční jevy - spektrum elektromagnetického záření, rentgenové záření, vlnové vlastnosti světla

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>působení na člověka a využití v praxi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu; - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony; - vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením; - popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice; - charakterizuje Slunce jako hvězdu; - popíše objekty ve sluneční soustavě; - zná příklady základních typů hvězd; - zná současné názory na vznik a vývoj vesmíru. 	<p>působení na člověka a využití v praxi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu; - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony; - vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením; - popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice; - charakterizuje Slunce jako hvězdu; - popíše objekty ve sluneční soustavě; - zná příklady základních typů hvězd; - zná současné názory na vznik a vývoj vesmíru. 	<p>Fyzika atomu</p> <ul style="list-style-type: none"> - modely atomu, model energetických hladin - nukleony, radioaktivita, jaderné záření, jaderná energie a její využití, účinky záření Vesmír - sluneční soustava - hvězdy a galaxie
--	--	---

Chemie (Ch)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučování chemie na waldorfském lyceu navazuje na rámcový vzdělávací program pro Základní vzdělávání a je (společně s fyzikou) zaměřena zejména na školení pozorovatelských schopností a přírodovědného myšlení. Základní součástí výuky je experiment, ze kterého se vychází při vysvětlování jednotlivých fenoménů. Nevyužívá se jako ilustrace teorie, ale jako východisko k poznání. Žáci na základě přesného pozorování a zachycení průběhu pokusu v laboratorním protokolu uchopují svým rodícím se samostatným úsudkem zákonitosti jevů, formulují zákony, na jejichž základě mohou vysvětlit další jevy. Takové učení je produktivní, reproduktivní učení je v epochovém vyučování spíše okrajové.

Chemické poznání se týká charakteru, přeměn a vzájemného působení látek, podstaty hmoty jako takové, a nese s sebou nebezpečí velké abstraktnosti a odtrženosti od světa každodenní zkušenosti. Proto je důležité, aby měli žáci ve vyučování možnost poznat tuto vědu v historickém kontextu jejího vzniku. Žáci jsou dále vedeni k tomu, aby si uvědomili, že chemie je nedílnou složkou lidského života, že se s ní setkáváme doslova na každém kroku. V dnešním světě slovo chemie vzbuzuje spíše strach, obavy, odpor. Učitel by měl proto upozornit nejen na přítomnost chemie v běžném životě, ale také na její pozitivní přínos.

Forma realizace předmětu

Chemie se realizuje formou epochového vyučování.

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 2 hodiny
3. ročník – 1 hodina

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V biologii uplatňuje učitel následující strategie: vyučování zaměřené na vědu, heuristická strategie, komunikativní strategie, činnostní učení, učení zážitkem, problémové vyučování, tématická výuka, názorné vyučování.

Vyučování směřuje k rozvoji následujících klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat na odborná témata;
- dodržovat odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z projevů lidí
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;

- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Vyučování směřuje k rozvoji následujících odborných kompetencí:

- osvojit si a chápat ve vztazích a souvislostech klíčové přírodovědné pojmy na úrovni potřebné k úspěšnému terciárnímu studiu přírodovědných předmětů a jejich praktických aplikací, včetně učitelství příslušných předmětů;
- získat přehled o klíčových otázkách a problémech, které řeší přírodověda současnosti a chápat je v jejich širších kulturních a společenských souvislostech;
- analyzovat a hodnotit přírodovědné problémy, formulovat hypotézy a hledat praktickou cestu k jejich ověření;
- osvojit si základní přírodovědné empirické postupy a kulturu kritického vědeckého myšlení;
- postupovat v praktických činnostech s ohledem na zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdraví při práci;
- vnímat etické souvislosti přírodovědného výzkumu a jeho praktických aplikací, postupovat v praktických činnostech šetrně k živé i neživé přírodě s ohledem na zásady trvalé udržitelnosti vývoje a zodpovědnosti člověka vůči společnosti a přírodnímu světu;
- osvojit si schopnost číst a porozumět obsahu přiměřeně náročného odborného textu, pracovat s více informačními zdroji, ověřovat nalezené informace a kriticky je posoudit;

– osvojit si praktické dovednosti a kulturu vedení věcného odborného dialogu i polemické rozpravy na přírodovědné téma;

Realizace průřezových témat

Ve výuce chemie je dílčím způsobem realizováno průřezové téma Člověk a životní prostředí.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vlastnosti anorganických látek - vyjádří složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení; 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje obecné vlastnosti solí - popíše rozdíl mezi difúzí a osmózou a uvede příklad těchto jevů v přírodě - vysvětlí pojem roztok, srovná charakteristické vlastnosti roztoků a čistých rozpouštědel - rozliší různé typy krystalizace - vysvětlí pojem rozpustnost a uvede způsob jejího vyjadřování - z grafu či tabulky odečte rozpustnost soli při dané teplotě - vyjádří koncentraci roztoku s použitím hmotnostního zlomku, připraví roztok o dané koncentraci - objasní pojem hydrát soli - popíše proces tepelného rozkladu vybrané soli na kyselinu a zásaditou složku, zachytí jej pomocí jednoduchého reakčního schématu - charakterizuje vybrané anorganické kyseliny a zásady, 	<ul style="list-style-type: none"> - obecná charakteristika solí - rozpustnost solí - produkty rozkladu solí

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<p>zhodnotí jejich význam a využití</p> <ul style="list-style-type: none"> - na základě pochopení procesu neutralizace určí produkty vzájemné reakce anorganické kyseliny a zásady - diskutuje pojmy kyselost, neutralita, zásaditost, acidobazický indikátor a způsob vyjádření kyselosti a zásaditosti - na příkladech demonstruje rozdíly mezi kovem a nekovem - charakterizuje obecné vlastnosti oxidů kovů a nekovů - na základě reakce s kyselinami rozliší obecné kovy od ušlechtilých - při rozboru konkrétního příkladu elektrolytického děje správně používá pojem kationt, aniont, disociace soli a uvede příklad použití elektrolýzy v praxi. 	<ul style="list-style-type: none"> - kyseliny a zásady - kovy a nekovy - základy elektrochemie, kationty anionty, disociace soli
--	---	---

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek; - vysvětlí vlastnosti anorganických látek; - zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin; - charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí; 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vlastnosti anorganických látek - charakterizuje vybrané prvky a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich využití, posoudí vliv na zdraví a životní prostředí (odpovídá průřezovému tématu Člověk a životní prostředí) - vysvětlí podstatu chemické reakce, jednoduché anorganické reakce zapíše pomocí rovnic 	<p>Systematická anorganická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrané prvky a jejich sloučeniny v běžném životě a odborné praxi - periodická soustava prvků

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků; - vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí; - popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků; - popíše stavbu atomu, - tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin; - provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi. 	<ul style="list-style-type: none"> - poukáže na významné trendy v periodické tabulce a objasní její kompozici - diskutuje vývoj pojmu atomu v historickém kontextu - popíše stavbu atomu a charakterizuje elementární částice - zasadí objev radioaktivity do historického kontextu vývoje pojmu atomu - uvede příklady oxidace a redukce - s využitím nákresu demonstruje významné kroky vybraných biogeochemických cyklů a diskutuje vliv člověka na tyto procesy (odpovídá průřezovému tématu Člověk a životní prostředí) - vytvoří chemické názvy a vzorce halogenidů, oxidů, kyslíkatých kyselin a jejich solí - s využitím molárních hmotností vypočítá jednoduchý výpočet z rovnice. 	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj pojmu atomu - stavba atomu - oxidace a redukce - koloběh látek v přírodě - názvosloví anorganických sloučenin - výpočty z rovnic
--	--	---

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
-----------------------	-----------------------	-------

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby; - popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi; - charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy; - uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí; - charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny; - charakterizuje nejdůležitější přírodní látky; - popíše vybrané biochemické děje. 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje roli elektronů v chemické vazbě - porovná základní charakter různých typů chemické vazby - diskutuje o objektu studia organické chemie a zasadí vývoj představ o tom, co je organické do historického kontextu - zhodnotí význam uhlí, ropy a zemního plynu pro současnou organickou chemii - na příkladech zpracování uhlí a ropy charakterizuje způsoby oddělování složek směsí - charakterizuje základní vlastnosti uhlíku, jeho modifikace, strukturu atomu a diskutuje význam těchto charakteristik pro organickou chemii - na příkladech uhlovodíků demonstruje rozdíly v charakteru jednoduchých, dvojných a trojných vazeb - vytvoří název a vzorec jednoduché organické sloučeniny - charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich derivátů - uvede významné zástupce jednotlivých skupin organických sloučenin a zhodnotí jejich význam a využití - charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny - charakterizuje sacharidy, lipidy, bílkoviny a nukleové kyseliny - zhodnotí význam biokatalyzátorů a uvede příklady enzymů a enzymatických reakcí - popíše základní biochemické procesy. 	<p>Epocha organické chemie a biochemie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organická chemie - organické sloučeniny v běžném životě a odborné praxi - přírodní látky a úvod do biochemie
---	--	---

Biologie (Bi)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět biologie navazuje na vyučování předmětů přírodopis a biologie v rozsahu určeném RVP pro základní školu.

Ve vyučování přírodovědných předmětů ve waldorfské pedagogice má biologie jako věda o živé přírodě specifické postavení. Tak jako ostatní předměty slouží biologické vyučování jako nástroj podporující vývoj úsudku i emočních a volních dovedností žáků. Protože však ve vyučování jako je hlavním motivem člověk ve svých biologických a psychosomatických charakteristikách a jeho vztah k okolnímu živému světu, stává se biologie důležitým nástrojem pro chápání sebe sama dospívajících žáků. Vzhledem k tomu, že překotný rozvoj biologického poznání a s ním souvisejících biotechnologií a dalekosáhlých zásahů do životního prostředí staví dnes člověka před složité etické problémy, představuje biologie oblast, na níž mohou žáci rozvíjet zodpovědný a aktivní přístup ke světu. Svou celkovou skladbou a důrazem na celostní pohled na vztahy člověka a přírody a vztahy mezi organismy má celek biologického vyučování charakter ekologický a environmentální.

Žáci se postupně propracovávají od užšího pohledu na lidský organismus k základním biologickým otázkám, aby v přehledových epochách dvanáctého ročníku vyučování vyústilo v pohled na evoluci živého světa a člověka.

Biologické vyučování má charakter všeobecného vyučování, které má poskytnout vědomostní, dovednostní a hodnotový základ všem žákům bez ohledu na to, zda se budou biologii nadále věnovat ve specializaci či v dalším studiu na vysoké škole. Pro žáky v přírodovědné specializaci poskytuje obecný rámec biologického poznání, na nějž mohou navázat.

Forma realizace předmětu

Biologie se realizuje formou epochového vyučování.

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 2 hodiny

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V biologii uplatňuje následující strategie: vyučování zaměřené na vědu, heuristická strategie, komunikativní strategie, činnostní učení, učení

zážitkem, problémové vyučování, tématická výuka, názorné vyučování.

Vyučování směřuje k rozvoji následujících klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit je;
- vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat na odborná témata;
- dodržovat odbornou terminologii;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Vyučování směřuje k rozvoji následujících odborných kompetencí:

- osvojit si a chápat ve vztazích a souvislostech klíčové přírodovědné pojmy na úrovni potřebné k úspěšnému terciárnímu studiu přírodovědných předmětů a jejich praktických aplikací, včetně učitelství příslušných předmětů;
- získat přehled o klíčových otázkách a problémech, které řeší přírodověda současnosti a chápat je v jejich širších kulturních a společenských souvislostech;
- analyzovat a hodnotit přírodovědné problémy, formulovat hypotézy a hledat praktickou cestu k jejich ověření;
- osvojit si základní přírodovědné empirické postupy a kulturu kritického vědeckého myšlení;
- postupovat v praktických činnostech s ohledem na zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdraví při práci;

- vnímat etické souvislosti přírodovědného výzkumu a jeho praktických aplikací, postupovat v praktických činnostech šetrně k živé i neživé přírodě s ohledem na zásady trvalé udržitelnosti vývoje a zodpovědnosti člověka vůči společnosti a přírodnímu světu;
- osvojit si schopnost číst a porozumět obsahu přiměřeně náročného odborného textu, pracovat s více informačními zdroji, ověřovat nalezené informace a kriticky je posoudit;
- osvojit si praktické dovednosti a kulturu vedení věcného odborného dialogu i polemické rozpravy na přírodovědné téma;

Realizace průřezových témat

Ve třetím ročníku je realizováno průřezové téma Člověk a životní prostředí, které odpovídá učivu ekologie. Difúzním způsobem je však toto průřezové téma naplňováno celkovou koncepcí biologického vyučování i v průběhu prvního a druhého ročníku.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák/yně: - popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav	Žák/yně: - rozlišuje typy tkání - popíše funkci pohybové soustavy - pojmenuje základní kosti a svaly lidského těla - načrtne a vlastními slovy vysvětlí schéma krevního oběhu - nakreslí srdce, popíše jednotlivé části a vysvětlí jeho funkci - popíše složení a vysvětlí funkci různých součástí krve - diskutuje vliv životního stylu na zdravé fungování krevního oběhu	Biologie člověka: - pohybová soustava - srdce a krevní oběh

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu</p> <p>- uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nakreslí a popíše plíce - zhodnotí rozdíly mezi mechanismem nádechu a výdechu - charakterizuje plicní a orgánové dýchání - diskutuje o účincích kouření na dýchací soustavu - popíše stavbu trávicí soustavy a základní princip trávení - popíše cestu jednotlivých typů živin celým trávicím traktem a specifikuje funkci jeho částí - charakterizuje různé funkce jater - pojmenuje jednotlivé části močopohlavní soustavy a vysvětlí jejich funkci - s využitím nákresu interpretuje rozdíly mezi mužskou a ženskou pohlavní soustavou - objasní souvislost mezi nervovou a smyslovou soustavou - roztřídí smyslové orgány podle typu receptorů - objasní stavbu a funkci jednotlivých smyslových orgánů - podle nákresu popíše stavbu nervové buňky a charakterizuje základní princip šíření nervového vzruchu - vlastními slovy vyjádří princip reflexního oblouku - uvede příklad podmíněného a nepodmíněného reflexu - zhodnotí rizikové faktory ohrožující různé orgány a reflektuje svůj životní styl (odpovídá průřezovému tématu Člověk a životní prostředí) 	<ul style="list-style-type: none"> - dýchací soustava - trávicí soustava - močopohlavní soustava - nervově-smyslová soustava - patologie orgánových soustav
--	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav - popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života - vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou - charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly - uvede základní skupiny organismů a porovná je - objasní význam genetiky 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastními slovy vyjádří základní vlastnosti živých soustav - pojmenuje jednotlivé organely eukaryotní buňky a shrne rozdíly mezi buňkou rostlinnou a živočišnou - objasní funkci jednotlivých organel - orientuje se v pojmech exo- a endocytóza, osmóza - schematicky nakreslí a vysvětlí průběh a význam mitózy - popíše stavbu prokaryotní buňky - diskutuje rozdíly mezi prokaryoty a eukaryoty - vyzdvihne pozitivní přínos bakterií ve světě - s využitím obrázku popíše stavbu a životní cyklus bakteriofága - v diskusi obhájí zařazení virů mezi živé organismy - shrne rozdíly mezi bakteriálním a virovým onemocněním - blíže charakterizuje vybrané choroby - orientuje se v pojmech očkování, antibiotika, přirozená a získaná imunita - kriticky posoudí vliv dědičné informace a prostředí na organismus jedince - vysvětlí základní Mendelovy zákony - vypočte jednoduchý genetický příklad - schematicky nakreslí část molekuly DNA a popíše její 	<p>Obecná biologie:</p> <p>Cytologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti živých soustav - stavba eukaryotní buňky - životní děje na úrovni buňky - buněčné dělení Mikrobiologie - prokaryotní buňka - bakterie - viry - bakteriální a virová onemocnění Genetika - dědičnost a proměnlivost - Johan Gregor Mendel

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<p>strukturu - objasní pojmy replikace a proteosyntéza</p> <p>- s využitím obrazového materiálu charakterizuje hlavní kroky meiotického dělení - srovná důležité rozdíly mezi meiózou a mitózou - popíše první fáze vývoje oplozeného vajíčka - vysvětlí význam tří zárodečných listů a plodových obalů - správně zařadí významné vývojové změny plodu do časového rámce zárodečného vývoje - vysvětlí princip fungování hormonální antikoncepce a srovná ho s ostatními antikoncepčními metodami - kriticky zhodnotí důsledky předčasného ukončení těhotenství - popíše postatu umělého oplodnění a diskutuje jeho etické souvislosti</p>	<p>- základy molekulární genetiky</p> <p>Embryologie - vznik pohlavních buněk</p> <p>- oplození - organogeneze</p> <p>- průběh těhotenství</p> <p>- otázky spojené s početím</p>
<p>- POPÍŠE BUŇKU JAKO ZÁKLADNÍ STAVEBNÍ a funkční jednotku života - vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou - charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly</p>	<p>- ovládá práci s optickým mikroskopem - rozliší vlastnosti trvalého a nativního preparátu - zhotoví jednoduchý nativní preparát, provede jeho náskres a postup práce zachytí v laboratorním protokolu - na základě pozorování preparátu určí viditelné orgány a charakterizuje jejich funkci - zakreslí do sešitu prvka - podle pozorovaných struktur rozliší rostlinnou a živočišnou buňku - na příkladu demonstuje rozdíl mezi jednobuněčným organismem a mnohobuněčným organismem - porovná prokaryotní a eukaryotní buňku - nakreslí vybrané typy plísní, vysvětlí jejich životní funkce a zhodnotí jejich význam</p>	<p>Základy mikroskopické techniky - stavba a funkce mikroskopu</p> <p>- rostlinná buňka</p> <p>- jednobuněčná eukaryota</p> <p>- bakterie</p> <p>- plísně</p>

--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <p>- UVEDE ZÁKLADNÍ SKUPINY ORGANISMŮ a porovná je</p>	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vybrané zástupce řas, mechorostů a kapraďorostů, zdůrazní jejich význam pro člověka - na základě schématu vymezí základní etapy v životním cyklu nižších rostlin - srovná charakteristické znaky naho- a krytosemenných rostlin - srovná charakteristické znaky jedno- a dvouděložných - stručně charakterizuje proces opylení a oplodnění krytosemenných rostlin - stručně popíše životní cyklus rostliny - shrne vliv různých faktorů na růst rostlin - podle nákresu popíše stavbu semenné rostliny-- zhodnotí význam fotosyntézy pro živé organismy na Zemi - charakterizuje společné znaky prvoků - stručně popíše vybraná onemocnění způsobovaná prvoky - obecně charakterizuje skupiny: houbovci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci a pláštěnci a pozná vybrané zástupce - obecně charakterizuje skupiny: paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci a pozná vybrané zástupce 	<p>Systém a evoluce živé přírody ve vztahu k člověku</p> <p>Botanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - nižší rostliny - vyšší rostliny - ontogeneze rostlin - rostlinné orgány <p>Zoologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvoci -bezobratlí - obratlovci

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladě vývoje orgánových soustav obratlovců uvede základní adaptační vývojové kroky k větší autonomii na prostředí - porovná embryonální vývoj obratlovců s ohledem na evoluci a ve vztahu k embryogenezi člověka - charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi - s ohledem na fosilní nálezy charakterizuje zásadní kroky v evoluci člověka - orientuje se v pojmech: druh, populace, společenstvo, ekosystém, ekologická nika - charakterizuje abiotické a biotické vlivy prostředí - charakterizuje základní vztahy mezi organismy na úrovni populace a společenstva - uvede příklad potravního řetězce - charakterizuje s použitím příkladů úlohu producentů, konzumentů a destruentů v biosféře 	<p>Evoluční biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - evoluce orgánových soustav - vznik života na Zemi - evoluce člověka Ekologie - základní ekologické pojmy - ekologické faktory prostředí - potravní vztahy
--	---	--

Zeměpis (Z)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Úkolem zeměpisného vzdělávání je především přivést žáky k porozumění aspektům současného života na Zemi a ukázat jim potřeby současného světa, problémy, které vyžadují řešení a přivést je tak k potřebě vědomě se spolupodílet na jejich řešení v duchu udržitelného rozvoje v rámci místní lokality i na globální úrovni, při vědomí vlastních reálných možností. Dalším cílem je vést žáky na základě pochopení vlastní identity k podpoře plurality a multikulurního soužití vyplývajícího z pochopení a vzájemné tolerance a k potřebě poznávat různé oblasti vlastního regionu i Země. Kromě teoretických poznatků a postojů si žák také osvojí základy terénní kartografické práce.

Forma realizace předmětu

Zeměpis je realizován formou epoch a to v následující hodinové dotaci:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V Zeměpise jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

– mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;

- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky on line a off line komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

V Zeměpisu jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

heuristická strategie

komunikativní strategie

kooperativní strategie

činnostní učení, učení zážitkem

interaktivní strategie

problémové vyučování

tématická výuka

názorné vyučování

konstruktivistická strategie

Realizace průřezových témat

Ve druhém ročníku jsou v Zeměpisu realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/).

Ve třetím ročníku jsou v Zeměpisu realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/), Člověk a svět práce (informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce, písemná i verbální sebezprezentace při vstupu na trh práce).

Ve čtvrtém ročníku jsou v Zeměpisu realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/), Člověk a svět práce (informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze), Informační a komunikační technologie (viz Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi).

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná postavení Země ve vesmíru a vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - porovná na příkladech působení endogenních a exogenních procesů - rozliší složky a prvky fyziogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi - dokáže vysvětlit závislost přírody na podnebí a podnebí na pohybech Země; <ul style="list-style-type: none"> - rozliší hlavní biomy světa - chápe vliv zemských procesů na svůj život - lokalizuje na mapách makroregiony světa, zhodnotí jejich přírodní vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná - zhodnotí polohu a přírodní poměry České republiky - orientuje se s pomocí map v krajině; - používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - chápe způsob vytváření plánů a map v krajině; - zná základní způsoby měření vzdáleností a výšky v krajině s pomocí přístrojů 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - má představu o rozměrech Země v porovnání s jinými vesmírnými tělesy a o vzdálenostech či procesech ve sluneční soustavě - rozlišuje vlastnosti zemských sfér a chápe jejich vzájemné působení - rozumí vztahům mezi prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná jejich podmíněnost - chápe vliv přírodních procesů na život člověka v závislosti na poloze - má přehled o charakteru a specifikách fyzickogeografické sféry v makroregionech světa - charakterizuje polohu a přírodní poměry České republiky a místního regionu v rámci České republiky - orientuje se s pomocí map v krajině - používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - chápe způsob vytváření plánů a map v krajině - zná základní způsoby měření vzdáleností a výšky v krajině s pomocí přístrojů 	<p>Země a její procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Země jako vesmírné těleso, její pohyby a rytmy - sféry Země – litosféra a stavba zemského nitra, hydrosféra, atmosféra - klimatické a vegetační zóny - makroregiony světa – modelové jevy ve vybraných regionech Česká republika – postavení České republiky v Evropě a ve světě, charakteristiky přírodních poměrů v České republice, rozdíly mezi jejími regiony, - základy kartografie - znázornění Země na mapách – geometrická podstata map, zeměpisné souřadnice, kartografická zobrazení - terénní geografická výuka – základy praktické topografie, orientace v krajině, cvičení a pozorování v terénu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje strukturu světového hospodářství a integrační uskupení - zhodnotí rozmístění surovinových a energetických zdrojů a vliv na světové hospodářství; - zhodnotí na příkladech různé typy krajiny, jejich složky, znaky a funkce - zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni - vztah mezi prostorem, reliéfem půdy, podnebím, rostlinstvem a člověkem, krajina jako ekosystém, typy krajiny - rozlišuje mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - lokalizuje na mapách makroregiony světa, zhodnotí jejich přírodní a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná. - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky - chápe postavení České republiky v globálním kontextu - chápe postavení vlastní lokality v rámci České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje strukturu světového hospodářství a integrační uskupení; - zhodnotí rozmístění surovinových a energetických zdrojů a vliv na světové hospodářství; - popíše na příkladech různé typy krajiny, jejich složky, znaky a funkce - posoudí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí - objasní vztah mezi prostorem, reliéfem půdy, podnebím, rostlinstvem a člověkem - rozlišuje mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - lokalizuje na mapách makroregiony světa, zhodnotí jejich přírodní a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná. - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky - posoudí postavení České republiky v globálním kontextu - posoudí postavení vlastní lokality v rámci České republiky 	<ul style="list-style-type: none"> - světové hospodářství, jeho struktura, surovinové a energetické zdroje, světový obchod, severojižní problematika, globalizace - vztah mezi prostorem, reliéfem půdy, podnebím, rostlinstvem a člověkem, krajina jako ekosystém, typy krajiny - interakce přírody a společnosti, udržitelný rozvoj, globální ekologické problémy - Česká republika – hospodářské postavení České republiky v Evropě a ve světě, struktura hospodářství, regiony, euroregiony - politická a hospodářská integrace v rámci EU - makroregiony světa – modelové problémy vybraných regionů (dle aktuální situace)

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>- zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva a vlivy, které na ni působí</p> <p>- popíše náboženské, jazykové a jiné sociální i ekonomické rozdíly v hlavních kulturních regionech světa, jejich příčiny a důsledky</p> <p>- lokalizuje na mapách makroregiony světa, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná</p> <p>- chápe postavení České republiky v globálním kontextu a přijímá spoluzodpovědnost za globální procesy</p> <p>- přijímá spoluzodpovědnost za fungování prostoru místní lokality a chápe postavení vlastní lokality v rámci České republiky</p>	<p>- na příkladech dokumentuje dynamiku vývoje obyvatelstva a vlivy, které na ni působí</p> <p>- vysvětlí náboženské, jazykové a jiné sociální i ekonomické rozdíly v hlavních kulturních regionech světa, jejich příčiny a důsledky</p> <p>- vymezí makroregiony světa, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské zvláštnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná.</p> <p>- posoudí postavení České republiky v globálním kontextu a přijímá spoluzodpovědnost za globální procesy</p> <p>- posoudí postavení vlastní lokality v rámci České republiky a přijímá spoluzodpovědnost za její fungování</p>	<p>- vývoj obyvatelstva na Zemi, faktory geografické, demografické, etnické a hospodářské</p> <p>- kulturní diference, rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika v hlavních kulturních regionech světa</p> <p>- Česká republika – hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, charakteristiky obyvatelstva a sídel, regiony, euroregiony</p> <p>- politická a hospodářská integrace v rámci EU</p> <p>- makroregiony světa – modelové problémy vybraných regionů (dle aktuální situace)</p>

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
		-opakování, případně rozšiřování učiva, osvojeného v předešlých ročnících

Matematické vzdělávání

Matematika (M)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět matematika je konzistentním pokračováním matematiky v rozsahu uvedeném v RVP pro základní školu. Ve waldorfské pedagogice má vzhledem k přírodovědným předmětům zásadní postavení. Jednak je to nástroj podporující vývoj rozumových a volných schopností žáků, jednak tento předmět poskytuje efektivní a přirozený jazyk ostatním předmětům jako fyzika a chemie a umožňuje v nich nezbytné predikce. Žáci postupně přechází od práce s konkrétními čísly a výrazy k abstraktnějšímu pojetí vztahů veličin, operací a funkčnímu myšlení, které ústí ve 13. třídě v aplikacích v ostatních přírodovědných předmětech. Obecným cílem matematického vzdělávání je tedy výchova přemýšlivého člověka, který bude umět, v různých životních situacích, které budou takové matematické zpracování vyžadovat, vybrat k popisu relevantní pojmy, zorientovat se v problému a úspěšně jej vyřešit.

Forma realizace předmětu

Předmět matematika je realizován v každém ročníku formou epochového vyučování v rozsahu 2 hodin týdně a 2 průběžných cvičných hodin týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V matematice jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

- heuristická
- komunikativní
- kooperativní
- učení zážitkem
- multiperspektivní

- interaktivní
- strategie problémového a projektového vyučování
- tématická výuka
- názorné vyučování.

V matematice jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

klíčové kompetence žáků :

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;

spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích,

tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími

prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

Matematické kompetence

Žáci by měli

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci by měli

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- učit se používat nové aplikace;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přírodovědné zaměření

Žáci by měli

- osvojit si a chápat ve vztazích a souvislostech klíčové přírodovědné pojmy na úrovni potřebné k úspěšnému terciárnímu studiu přírodovědných předmětů a jejich praktických aplikací, včetně učitelství příslušných předmětů;
- získat přehled o klíčových otázkách a problémech, které řeší přírodověda současnosti a chápat je v jejich širších kulturních a společenských souvislostech;
- analyzovat a hodnotit přírodovědné problémy, formulovat hypotézy a hledat praktickou cestu k jejich ověření;
- osvojit si základní přírodovědné empirické postupy a kulturu kritického vědeckého myšlení;
- postupovat v praktických činnostech s ohledem na zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdraví při práci;
- vnímat etické souvislosti přírodovědného výzkumu a jeho praktických aplikací, postupovat v praktických činnostech šetrně k živé i neživé přírodě s ohledem na zásady trvalé udržitelnosti vývoje a zodpovědnosti člověka vůči společnosti a přírodnímu světu;
- osvojit si schopnost číst a porozumět obsahu přiměřeně náročného odborného textu, pracovat s více informačními zdroji, ověřovat nalezené informace a kriticky je posoudit;
- osvojit si praktické dovednosti a kulturu vedení věcného odborného dialogu i polemické rozpravy na přírodovědné téma;
- vést přesné záznamy a protokoly o prováděných pozorováních a pokusech, doplnit je věrným nákresem a výsledky a závěry shrnout do strukturovaného a srozumitelného textu včetně uvedení odkazů na použitou literaturu a další zdroje;
- osvojit si schopnost organizovat a řídit vlastní učení, plánovat, organizovat a řídit svou pracovní činnost.

Aplikace průřezových témat

- V prvním ročníku je realizováno průřezové téma „Člověk a svět práce“ a tyto obsahy tohoto tématu: práce s informacemi, vyhledávání, vyhodnocování a využívání informací;
- odpovědné rozhodování na základě vyhodnocení získaných informací;
- verbální komunikace při důležitých jednáních.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák:	Žák:	Operace s čísly a výrazy

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- provádí aritmetické operace v množině reálných čísel; - používá různé zápisy reálného čísla; - zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik); - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu; - provádí operace s mocninami a odmocninami; - provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny;</p> <p>- rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti;</p> <p>- řeší lineární a kvadratické rovnice a jejich soustavy, lineární a kvadratické nerovnice; - třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní;</p> <p>- převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě;</p>	<p>- provádí aritmetické operace v množině reálných čísel; usměrňuje zlomky, upravuje číselné výrazy včetně mocninných - používá různé zápisy reálného čísla; - zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik); - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu; - provádí operace s mocninami a odmocninami; - provádí násobení a dělení mnohočlenů, základní operace s lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny;</p> <p>- chápe kvalitativně pojem funkce, rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti; definiční obor a obor hodnot - řeší lineární rovnice ekvivalentními úpravami a soustavy rovnic dosazovací i sčítací metodou - řeší kvadratické rovnice pomocí diskriminantu a rozlišuje v závislosti na něm počet řešení - třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní a chápe nutnost zkoušek</p> <p>- převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě; chápe zjednodušení a omezení matematických modelů</p> <p>- znázorní exponenciální a logaritmické funkce v oboru reálných čísel, používá jejich vlastností a vztahů při řešení jednoduchých exponenciálních a logaritmických rovnic, -rozeznává některé reálné situace,</p>	<p>- číselné obory – reálná čísla a jejich vlastnosti - intervaly jako číselné množiny - užití procentového počtu - mocniny – s exponentem přirozeným, celým a racionálním, odmocniny – výrazy s proměnnými</p> <p>Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic</p> <p>- základní pojmy – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí – lineární rovnice a nerovnice – kvadratická rovnice a nerovnice – racionální funkce</p> <p>- exponenciální a logaritmické funkce, logaritmus</p>
---	--	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel, používá jejich vlastností a vztahů při řešení jednoduchých goniometrických rovnic i k řešení rovinných i prostorových útvarů;</p> <p>- určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky;</p> <p>- rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost;</p> <p>- užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování;</p> <p>– počítá s faktoriály a kombinačními čísly.</p>	<p>keré lze popsat těmito funkcemi</p> <p>- znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel, používá jejich vlastností a vztahů při řešení jednoduchých goniometrických rovnic i k řešení rovinných i prostorových útvarů;</p> <p>- určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky;</p> <p>- rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost;</p> <p>– používá při výpočtu součtové vzorce i vzorce pro n-tý člen ve slovních úlohách zvláště z finanční matematiky</p> <p>- užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování;</p> <p>– počítá s faktoriály a kombinačními čísly;</p> <p>– řeší jednoduché kombinatorické úlohy a rovnice</p> <p>– rozeznává v konkrétních úlohách kombinace, variace, permutace.</p>	<p>- goniometrie a trigonometrie – orientovaný úhel, goniometrické funkce ostrého a obecného úhlu, řešení pravouhlého trojúhelníku, věta sinová a kosinová, řešení obecného trojúhelníku</p> <p>– goniometrické rovnice</p> <p>Posloupnosti a jejich využití</p> <p>– aritmetická a geometrická posloupnost</p> <p>– finanční matematika</p> <p>Kombinatorika</p> <p>- variace, permutace a kombinace bez opakování</p>
---	--	---

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák:	Žák:	Planimetrie

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů; - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách - rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah;</p> <p>- určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímkou a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímkou a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie;</p> <p>- provádí operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů); - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek; - užívá různá analytická vyjádření přímky;</p> <p>- užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací s opakováním;</p>	<p>- řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů; - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách - rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah; - využívá při rýsování shodná a podobná zobrazení</p> <p>- určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímkou a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímkou a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - používá základních pojmů stereometrie - určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie;</p> <p>- provádí operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů); - používá vektory při zjišťování vzájemné polohy přímek, rovin a jejich odchylek - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů, přímek a rovin; - užívá různá analytická vyjádření přímky a rovin;</p> <p>- užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací s opakováním; - rozeznává je v konkrétních příkladech - řeší jednoduché kombinatorické úlohy a rovnice</p>	<p>- základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi - shodnost a podobnost trojúhelníků - Euklidovy věty - množiny bodů dané vlastnosti - shodná a podobná zobrazení - rovinné obrazce</p> <p>Stereometrie - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru - tělesa</p> <p>Analytická geometrie v rovině a prostoru - vektory - přímka a její analytické vyjádření - rovina a její analytické vyjádření</p> <p>Kombinatorika - variace, permutace a kombinace s opakováním</p>
---	--	--

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

- používá absolutní hodnotu.	- chápe definici a geometrickou interpretaci absolutní hodnoty čísla - řeší rovnice s absolutní hodnotou.	- absolutní hodnota reálného čísla
------------------------------	--	------------------------------------

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák: - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem.	Žák: – chápe základní pojmy jako pravděpodobnostní prostor a jevy, ne/závislost jevů - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem; – chápe základní pojmy: omezená, rostoucí posloupnost – chápe kvalitativně limitu posloupnosti, umí ji použít v součtu nekonečné geometrické řady – chápe pojem funkce, rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, kreslí jejich grafy s absolutní hodnotou a určí jejich vlastnosti; definiční obor a obor hodnot – chápe kvalitativně pojem limity funkce v bodě.	Pravděpodobnost - náhodný jev a jeho pravděpodobnost, nezávislost jevů Posloupnosti, řady a jejich využití - posloupnosti s nekonečným počtem členů – geometrická posloupnost Funkce a její průběh – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí - funkce s absolutní hodnotou - limita funkce v bodě

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
-----------------------	-----------------------	-------

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>Žák: - užívá pojmy: statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí; - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji.</p>	<p>Žák: - užívá pojmy: statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí; - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji.</p>	<p>Statistika - základy statistiky</p>
--	--	---

Estetické vzdělávání

Dějiny umění (Du)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu dějiny umění je vzbudit zájem o výtvarné umění. Jde především o to, aby se při zacházení s uměním vyvíjely a cvičily určité duševní schopnosti. Proti světu, v němž vládou nezvratné přírodní zákony, se má setkáním se světem umění otevřít pohled do prostoru svobody lidské existence.

Smyslem tohoto předmětu je vzbudit zájem a pochopení pro historická i současná umělecká díla. Výuka má žákům pomoci prohloubit schopnost jejich vidění a vnímání, vypěstovat schopnost estetického úsudku, probudit v nich radost a nadšení pro krásu a velikost umění, formovat jejich vnitřní svět. Umělecká díla by měla obohatit duševní život žáků a jejich citění života. Žáci by se měli naučit chápat vývojové kroky umění a kulturních dějin a jejich vztah s vývojem vědomí lidstva. Je důležité, aby si žáci to, co si doposud osvojovali vůlí a citěním, pronikli myšlením. Žáci se mají co nejvíce setkávat s uměleckými díly, co nejvíce se s nimi spojit.

Hlavním cílem a smyslem vzdělávání je člověk. Jinak lze tento cíl pojmut do vět: „Člověk poznáváje svět najde sebe sama, a v poznávání sebe sama zjevuje se mu svět.“ Pro tyto cesty hledání a objevování sebe sama je předmět pozorování umění – dějiny umění – nejlepším prostředkem.

Forma realizace předmětu

Epochové vyučování, 1. ročník – 1 hodina, 2. ročník – 1 hodina

Výchovné a vzdělávací strategie

Základní metodou ověřování naplňování vzdělávacích cílů je aktivní komunikace učitele s žáky, zejména společné opakování na začátku epochového vyučování. Podle potřeby jsou zadávány testy, písemné práce či samostatné i skupinové referáty.

Zajímavými uměleckými díly podporujeme u žáků chuť k učení, chuť něco nového uvidět a poznat, podněcujeme jejich zvědavost a touhu dozvědět se více. Významné je také prohloubení estetického vnímání žáků, prohloubení jejich schopnosti vidění a pozorování.

Žáci se učí, že skrze pozorování uměleckého díla mohou pochopit základní význam umění. Referáty zadané dvojicím, či skupinám učí žáky spolupracovat, mít ohled jeden na druhého, vážit si sebe navzájem, plnit své úkoly ve vztahu k ostatním ve skupině.

Žáci se učí formulovat své úsudky o pozorovaných uměleckých dílech. Vysvětlovat svůj úhel pohledu na věc a své názory.

Žáci se učí pozorování, prožívání a procítění pozorovaných uměleckých děl, získávají k nim pozitivní vztah.

V prvním ročníku dostávají novou důležitost přírodovědné obory. Umělecké vyučování jim chce postavit protiváhu. Jde především o to, aby se při zacházení s uměním vyvíjely a cvičily určité duševní schopnosti. Proti světu v němž vládou nezvratné přírodní zákony, se má setkáním se světem umění otevřít pohled do prostoru svobody lidské existence.

Pokud pozorují umělecké dílo skutečně se zájmem, „dostávají duši ze sebe ven“. To na ně působí blahodárně. Pomáháme jim budovat pravý estetický úsudek.

V prvním a druhém ročníku má být umění proniknuto vědomím. Učíme žáky objevit zákonitosti umění. Cílem předmětu je aktivace vůle žáků v pozorování. Abychom se dostali k podstatě uměleckého díla, potřebujeme delší čas. Nechceme vychovávat z žáků pouhé „konzumenty“ umění. Snažíme se je přivést ke skutečnému pozorování, vnímání a vidění.

Ve výuce dějin umění spolupracujeme s výtvarnou výchovou, českým jazykem a dějepisem.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe souvislosti mezi charakterem doby a jeho uměleckým vyjádřením; - je schopen rozlišit a zařadit typická díla podle základních charakteristik do jednotlivých období dějin výtvarné kultury a interpretace uměleckého díla. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopí dobu - získá schopnost orientace v uměleckých dílech - chápe souvislosti mezi charakterem doby a jeho uměleckým vyjádřením - uvědomuje si podmíněnost obsahu uměleckého díla úrovní vědomí společnosti - vidí, vnímá a pozoruje umělecká díla - sám/sama navštíví některé výstavy, shlédne umělecká díla. - charakterizuje význam umění pro člověka - s pomocí příkladů poukáže na spojitost člověka s uměním. - postupně si dokáže utvořit vlastní úsudek o uměleckém díle - formuluje svůj názor a interpretuje umělecké dílo, popíše své prožitky - prohlubuje si komunikativní dovednosti - analyzuje a zařadí umělecká díla egyptského a řeckého umění. 	<p>Architektura, plastika, malba v pravěku, Mezopotámii, Egyptě, Řecku, Římě.</p> <p>Základní zkušenosti s vnímáním uměleckých děl Egypta a Řecka.</p>

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe souvislosti mezi charakterem doby a jeho uměleckým vyjádřením - je schopen rozlišit a zařadit typická díla podle základních charakteristik do jednotlivých období dějin výtvarné kultury 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopí dobu - získá schopnost orientace v uměleckých dílech - osvojí znalosti středověkého umění - rozpozná rukopis konkrétního umělce - věnuje se vlastní tvorbě na téma renesanční člověk 	<p>Epocha křesťanského umění a renesance:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní zkušenosti s vnímáním uměleckých děl raně křesťanských, románských, gotických, renesančních <p>architektura, plastika, malba v renesanci jižní a severní</p> <p>- život a dílo renesančních umělců</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>-uvědomuje si podmíněnost obsahu uměleckého díla úrovní vědomí společnosti;</p> <p>-je schopen následně použít těchto poznatků při vlastní tvůrčí práci i interpretaci díla;</p> <p>- prohlubuje si komunikativní dovednosti;</p> <p>- rozšiřuje si poznatky o lidské psychice- pozorování a interpretace uměleckého díla</p> <p>- vlastní tvořivá práce (zobrazování umělecké dokumentace)</p> <p>-aplikace a prohlubování teoretických poznatků při výtvarných exkurzích do významných kulturních památek a galerií v rámci celé ČR i Evropské unie.</p>	<p>- chápe souvislosti mezi charakterem doby a jeho uměleckým vyjádřením</p> <p>- uvědomuje si podmíněnost obsahu uměleckého díla úrovní vědomí společnosti</p> <p>- vidí, vnímá a pozoruje umělecká díla</p> <p>- sám/sama navštíví některé výstavy</p> <p>- charakterizuje význam umění pro člověka</p> <p>- s pomocí příkladů poukáže na spojitost člověka s uměním.</p> <p>- postupně si dokáže utvořit vlastní, neukvapený úsudek o uměleckém díle, najde si k němu vztah</p> <p>- formuluje svůj názor a interpretuje umělecké dílo, popíše své prožitky</p> <p>- je tolerantní k estetickému cítění druhých lidí</p> <p>- zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generaci umělců</p> <p>- je schopen rozpoznat a odůvodnit rozdílnost přístupů umělců různých dob k interpretaci skutečnosti v tvorbě</p> <p>- prohlubuje si komunikativní dovednosti</p> <p>- analyzuje a zařadí umělecká díla raně křesťanská, románská, gotická a renesanční.</p>	<p>-renesance v Čechách</p>
---	---	-----------------------------

Modul Výtvarné vzdělání 1 (Dějiny umění)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika předmětu plně odpovídá charakteristice dějin umění. Z tohoto předmětu také modul dějiny umění vychází a plně na něj navazuje.

Forma realizace předmětu

Epochové vyučování, určeno studentům humanitního rozšíření, 3. ročník – 1 hodina, 4. ročník – 1 hodina

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve třetím ročníku shrnujeme vývoj všech dvanácti školních let. Člověk jako centrální bytost ve vesmíru, to je v hrubých obrysech základní téma 3. ročníku, které zasahuje do všech předmětů a také do výuky dějin umění. Osmnáctiletý člověk si klade otázku: Kde je moje místo? Jaké je moje stanovisko? Kdo jsem?

Cílem epochy je vypracovat si objektivitu vcítění, a tím vzrůstající schopnost úsudku v duševní oblasti. Dokázat posoudit vkus, styl, zákonitosti. Povaze 3. ročníku odpovídá vytváření univerzálního, souhrnného obrazu. Jako hlavní téma umělecké výchovy je architektura, univerzální „královna umění“.

V architektuře může součinnost všech umění vyvrcholit v ideji celistvého uměleckého díla. Výuka zde musí přihlížet k potřebě chápat smysl a podstatu umění. Učitel by měl se žáky filosofovat nad uměním. Dobírat se smyslu a významu uměleckých děl i smyslu umění jako takového pro náš život.

V umění mohou žáci prožívat souhru duchovní a viditelné sféry, sledovat, jak ideje dostávají uměleckými prostředky svou formu a tvar. A tyto ideje mohou skrze umění působit na člověka. Cílem třetího ročníku je transparentnost – utvořit si s žáky celkový, názorný přehled.

Učitel musí sobě i žákům téma učinit průhledným. Ve třetího ročníku jsou žáci osmnáctiletí a jejich tělesný růst dosahuje určitého stupně ukončení. V architektuře existuje bytostný vztah mezi prostorovostí stavby a vlastní lidskou tělesností. Jsou zde i časté odkazy na lidské tělo /hlavice sloupu, patka sloupu/. Nástrojem pro vnímání architektury je naše lidská tělesnost. Pokud je v 18 letech plně vyvinuta, může plně vnímat architekturu a

prostor. (Moje tělo mi sdělí, zda se v prostoru cítím dobře, či nikoliv).

Ve čtvrtém ročníku stojí před námi dospělí jedinci, všestranně vyvinuté osobnosti, které prošly celou cestou výchovy a vzdělání na waldorfské škole. Tito mladí lidé už vnitřně postupně opouštějí školu a začínají si hledat své místo ve světě. Čerstvě dospělý mladý člověk si klade otázku: „Kde je moje místo ve světě? Jakou cestou mám jít?“ Je to doba prvních významných střetů s realitou života.

Cílem této epochy je prohloubit znalosti žáků v oboru dějin umění, rozšířit okruh jejich zájmů, dotvořit jejich obraz o světě. Ukázat žákům, jak citlivá duše umělce reaguje na nejnovější podněty a myšlenkové ideje ve společnosti. Cílem epochy je prohloubit schopnost vcítění se do uměleckého díla, učitel má pomoci žákům v chápání moderního umění.

Žáci si mají prohloubit schopnost úsudku i vztahu k minulé i současné umělecké tvorbě. Mají se seznámit s myšlenkami malířů od konce 16. století až po současné moderní umění, mají sledovat, jak nové ideje dostávají uměleckými prostředky svou formu a tvar. Tyto ideje mohou skrze umění působit na člověka. Žáci by si měli vytvořit celkový názorný přehled o výtvarném umění světovém i českém, měli by si prohloubit svůj zájem o výtvarné umění, naučit se vytváření pravého estetického úsudku o uměleckých dílech.

Realizace průřezových témat

V modulu dějiny umění se ve 3. a 4. ročníku realizuje průřezové téma „Člověk v demokratické společnosti“ (historický vývoj v 19. a 20. století).

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si podmíněnost obsahu uměleckého díla úrovní vědomí společnosti; - je schopen rozlišit a zařadit typická díla podle základních charakteristik do jednotlivých období dějin výtvarné kultury; -uvědomuje si důležitost použitých výtvarných prostředků pro celkové vyznění díla - učí se vyhledávat a zpracovávat nové nebo rozšiřující informace; 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znalost architektonických staveb od nejstaršího období lidských dějin po současnou moderní architekturu. - znalost architektonických prvků daného slohu. - schopnost orientace v architektuře - vyzdvihne souvislosti mezi architekturou a charakterem doby, ve které vznikla - uvědomuje si podmíněnost obsahu uměleckého díla úrovní vědomí společnosti - vidí, vnímá a pozoruje umělecká díla - sám/sama navštíví některé stavby, shlédne umělecká díla, 	<p>Epocha architektury:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dějiny architektury od nejstaršího období lidských dějin po současnou moderní architekturu - základní zkušenosti s vnímáním prostoru - seznámení se s architekturou Egypta, Řecka, Říma, s architekturou Ravenny - románský a gotický sloh - renesance, baroko, architektura 19. stol - moderní architektura 20. století - organická architektura

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- vlastní tvořivá práce (zobrazování umělecké dokumentace)- průřez dějinami architektury od nejstaršího období lidských dějin po současnou moderní architekturu</p> <p>- aplikace a prohlubování teoretických poznatků při výtvarných exkurzích do významných kulturních památek a galerií v rámci celé ČR i Evropské unie.</p>	<p>ne však jako pouhý konzument umění, ale se schopností hlubokého prožitku</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje význam umění pro člověka - s pomocí příkladů poukáže na spojitost člověka s architekturou - postupně si dokáže utvořit vlastní, neukvapený úsudek o uměleckém díle, najde si k němu vztah - formuluje svůj názor a interpretuje umělecké dílo, popíše své prožitky - je tolerantní k estetickému cítění druhých lidí - prohlubuje si komunikativní dovednosti - dokáže zařadit stavby do jednotlivých epoch a slohů. 	
--	---	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si podmíněnost obsahu uměleckého díla úrovní vědomí společnosti; - rozeznává jedinečnost výtvarného zachycení skutečnosti v porovnání s ostatními způsoby ztvárnění reality; - je schopen rozlišit a zařadit typická díla podle základních charakteristik do jednotlivých období dějin výtvarné kultury; - je schopen zhodnotit význam výjimečných osobností i výtvarných děl pro danou dobu i současnost; - je schopen rozpoznat a odůvodnit rozdílnost přístupů umělců různých dob k interpretaci skutečnosti v tvorbě; - zkoumání závislosti a propojenosti historického a společenského vývoje lidské společnosti v konkrétních jevech 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe souvislosti mezi charakterem doby a jeho uměleckým vyjádřením - uvědomuje si podmíněnost obsahu uměleckého díla úrovní vědomí společnosti - vidí, vnímá a pozoruje umělecká díla - sám/sama navštíví některé výstavy, shlédne umělecká díla, ne však jako pouhý konzument umění, ale se schopností hlubokého prožitku - charakterizuje význam umění pro člověka - s pomocí příkladů poukáže na spojitost člověka s uměním. - postupně si dokáže utvořit vlastní, neukvapený úsudek o uměleckém díle, najde si k němu vztah - formuluje svůj názor a interpretuje umělecké dílo, popíše své prožitky - je tolerantní k estetickému cítění druhých lidí - rozeznává jedinečnost výtvarného zachycení skutečnosti v porovnání s ostatními způsoby ztvárnění reality 	<p>Epocha moderního umění:</p> <ul style="list-style-type: none"> -světové umění 19. století - světové umění 1. poloviny 20. století - světové umění 2. poloviny 20. století - české umění od roku 1945 do současnosti

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>a typických rysech umění dané doby - uvědomuje si důležitost použitých výtvarných prostředků pro celkové vyznění díla; - je schopen následně použít těchto poznatků při vlastní tvůrčí práci i interpretaci díla; - rozšiřuje si poznatky o lidské psychice společných základů s příbuznými i nevýtvarnými obory (teorie umění, psychologie) pro hlubší pochopení díla.</p>	<p>- uvědomuje si důležitost použitých výtvarných prostředků pro celkové vyznění díla - prohlubuje si komunikativní dovednosti - rozšiřuje si poznatky o lidské psychice - učí se vyhledávat a zpracovávat nové nebo rozšiřující informace - orientuje se v moderních uměleckých směrech.</p>	
---	---	--

Poznámky: Ve 3. ročníku můžeme jako završení epochy architektury podniknout cestu do zahraničí (Florence, Řím). Ve 4. ročníku můžeme navštívit NG a její sbírku moderního umění.

Hudební výchova (Hv)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět hudba navazuje na vyučování předmětu hudební výchova v rozsahu určeném RVP pro základní školu.

Ve vyučování hudbě ve waldorfské pedagogice je kladen důraz na pochopení nemateriální povahy hudby ve srovnání s ostatními uměními a na její schopnost promlouvat k samotnému jádru člověka. Hudba utváří uměleckým způsobem rozvíjející se individualitu dospívajících a má značný vliv zejména na jejich sociální vývoj. Společné muzicírování je polem pro společnou činnost a zážitky, podněcuje žáky přispívat tvůrčím způsobem ke společné tvorbě, a to zcela vědomě a bděle. Na pozadí vývojových období hudby se nabízí možnost cvičení vzájemného naslouchání, které je předpokladem k věcné diskuzi, k respektu a porozumění odlišným názorům.

Vyučování hudbě má charakter všeobecného vyučování, které má poskytnout vědomostní, dovednostní a hodnotový základ všem žákům bez ohledu na to, zda se budou hudbě nadále věnovat ve specializaci či v dalším studiu na vysoké škole. Pro žáky v humanitní specializaci poskytuje obecný rámec poznatků o hudbě, na nějž mohou navázat.

Forma realizace předmětu

Hudba se realizuje formou jedné průběžné vyučovací hodiny týdně v prvním a druhém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V hudbě se uplatňují následující strategie: komunikativní strategie, činnostní učení, učení zážitkem, tematická výuka, názorné vyučování.

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj., pořizovat si poznámky;

- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej,
- vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

– rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech;

– usilovat o tvořivou kultivaci svých estetických schopností skrze umělecké sebevyjádření a podílet se tak na kulturním životě.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

– jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;

– dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;

– uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;

– uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;

– podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

a pracovat s informacemi

– pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;

– získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;

– pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;

– uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák/yně: - je schopen poslouchat proud hudby vědomě a chápe ji jako přirozenou součást života; - určí strukturu skladby a na základě jejích charakteristických rysů ji zařadí do stylového období; - na základě získaných vědomostí si utváří úsudek o	Žák/yně: - je schopen dílčím způsobem poslouchat proud hudby vědomě a chápe ji jako přirozenou součást života; - určí strukturu skladby z období klasicismu a na základě jejích charakteristických rysů ji rozpozná od skladeb z jiných stylových období - na základě získaných vědomostí si utváří úsudek o	Hudební historie a teorie - hudební epocha klasicismu - nauka o hudebních formách a jejich vývoj v hudební historii (motiv, téma, sonátová forma) - analýza skladeb, hledání a charakterizování typických melodických, harmonických a metro-rytmických rysů

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>významu hudby pro vlastní život</p> <ul style="list-style-type: none"> - i pro vývoj lidstva; - <p>- hudebně se vyjádří (zpěvem, nástrojem) při individuální i společné produkci, vědomě</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje své hudební schopnosti. 	<p>významu hudby pro vlastní život</p> <ul style="list-style-type: none"> - i pro vývoj lidstva; - <p>- hudebně se vyjádří (zpěvem, nástrojem) zejména při společné produkci, vědomě</p> <p>zdokonaluje své hudební schopnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - - cvičení k uchopení hudebních prvků, pokusy o improvizaci <p>Hudební činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení ke zdokonalování hlasových schopností při zpěvu dvou až tříhlasých sborových písní - zpívání skladeb z jednotlivých období hudební historie a jejich doprovázení na rytmické nebo individuální melodické - nástroje
---	---	---

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen poslouchat proud hudby vědomě a chápe ji jako přirozenou součást života; - určí strukturu skladby a na základě jejích charakteristických rysů ji zařadí do stylového období; - na základě získaných vědomostí si utváří úsudek o významu hudby pro vlastní život - i pro vývoj lidstva; - - hudebně se vyjádří (zpěvem, nástrojem) při individuální i společné produkci, vědomě - zdokonaluje své hudební schopnosti. 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen sledovat proud hudby vědomě a chápe ji jako přirozenou součást života -určí strukturu charakteristické skladby z období romantismu a na základě jejích charakteristických rysů ji dovede rozlišit od skladeb z jiných stylových období -na základě získaných vědomostí si utváří úsudek o významu hudby pro vlastní život i pro vývoj lidstva -hudebně se vyjádří při společné produkci, vědomě pracuje na zdokonalení svých hudebních schopností. 	<p>Hudební historie a teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební epocha romantismu - nauka o hudebních formách a jejich vývoj v hudební historii(zejména hud.formy období romantismu) - analýza skladeb, hledání a charakterizování typických melodických, harmonických a metro-rytmických rysů - - cvičení k uchopení hudebních prvků <p>Hudební činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení ke zdokonalování hlasových schopností při zpěvu dvou, tří a čtyřhlasých sborových písní - zpívání skladeb z jednotlivých období hudební historie a jejich doprovázení na rytmické nebo individuální melodické - nástroje

Výtvarná výchova (Vv)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná a vůbec umělecká činnost má v mladém člověku vyvolávat obrazotvorné síly, pěstovat je a cvičit. Při výuce kreslení i malování nejde v první řadě o výsledek, nýbrž především o proces a dovednost, zručnost a o pocit vznikající touto činností. Jde především o smyslově-morální působení forem, tvarů a barev na žáky. Žáci mají při kresbě prožít kvalitu pohybu. V malbě mohou objevit otázku po smyslu a úkolu umění. Výtvarná činnost má rozšiřovat jejich prožitky v barvě a formě a uchopit její vyjadřovací hodnotu.

Mladý člověk má mít možnost svobodně vyjádřit svou vůli v tvůrčím uměleckém procesu. Vyučování plastické tvorby může mnohostranně působit na duševní život žáků, rozvíjet jejich vnímání i pocitový život a podporovat v nich chuť tvořit.

Forma realizace předmětu

2 hodiny týdně, týdenní projekt nebo epocha tři týdny

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarná výchova podporuje schopnost vidění a pozorování, prohlubuje estetické vnímání žáků, jejich cit pro barvu i tvar. (4.20, 4.21)

Ve společných malbách – při řešení skupinových úkolů, se žáci učí spolupracovat, mít ohled jeden na druhého, vážit si sebe navzájem i své práce. Plnit své úkoly ve vztahu k ostatním ve skupině. (4.17)

Kresba je velkým pomocníkem při vytváření kompetencí pro vnímání uměleckých děl. Pomáhá žákovi opravdu uchopit umělecké dílo, nutí ho s tímto dílem chvíli žít, do hloubky ho pozorovat a dobře si ho zapamatovat.

Společné prohlížení výtvarných prací nám pomůže vytvořit náhled i kontrolu, zda žák věci zvládl a pochopil a dokázal vyjádřit.

Výtvarná výchova v 1. ročníku se zabývá v malování akvarelem do mokrého podkladu, proměnami barev a jejich poměrů. Tento způsob výtvarné práce je pro duševní situaci 16letých přiměřený a žádoucí. Nevyčerpatelné možnosti barevných nuancí pomáhají duši mladého člověka osvobodit a také zorientovat se. Tato pomoc, přicházející na základě nových objevů při aktivním malování, může podněcovat vůli mladých lidí. Při malbě se vše promění, dochází k uvolnění, osvobození, obnovení duše mladého člověka. Při této činnosti může hluboce a existenciálně prožívat a pociťovat sám sebe.

Důležitým tématem druhého ročníku je kresba. Jejím prostřednictvím žáci uchopují do větší hloubky realitu, která je obklopuje, skrze kresbu se začínají výrazně projevovat talentovaní žáci. Kresba může být pro žáky cestou i způsobem poznání. A poznání kresbou je nekončící proces. Dobrá kresba může posílit sebevědomí žáků. Může být taktéž důležitou subjektivní výpovědí.

Tématem třetího ročníku je syntéza, propojení, urovnání a zařazení. V dějinách umění probíráme a prožíváme architekturu. Ta je svázána a propojena s člověkem, on jí dává smysl i místo, ona vytváří prostor pro člověka. Člověk je odrazem i centrem vesmíru. V prvním a druhém ročníku jsme se zabírali postavou egyptskou, řeckou, renesanční. Ve třetím ročníku je hlavním tématem člověk, který žije teď. Umožnit žákům prohloubení prožitků barevnosti, prožívání malby jako výraz duševně diferencovaného vnímání světa lidí.

Výtvarná činnost má vyvolat fantazii a obrazotvorné síly, cvičit je a pěstovat, aby byly k dispozici pro reálné uchopení skutečnosti skrze další předměty. Dochází k uchopení malířské skutečnosti z nižších ročníků; k vědomějšímu používání barvy; hlubšímu chápání jejich výrazových možností; k hledání adekvátního výrazu pro určité prožitky v barvě a formě; ke vcítění se do vyjadřovací hodnoty barev a k nalezení osobního přístupu z objektivně daných skutečností.

Žáci se intenzivně vyrovnávají s formálními problémy, vědoměji používají výtvarné prostředky, vyjadřují se abstraktněji. Rozvíjíme schopnost žáků vnímat přirozené formy a zobrazovat je dynamicky vedenými čarami. V modelování se mají ponořit do tvůrčí umělecké činnosti oproštěné od účelovosti. Samostatný tvůrčí proces je vyzvednut, aby se stal prožitkem.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná a vysvětlí rozdíl mezi plastikou, sochou a reliéfem, kresbou a grafikou, malbou, - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech, - spolurozhoduje o nejhodnějším výběru obsahu i výtvarné techniky pro ztvárnění osobně závažného tématu. 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - namaluje akvarel na velký formát, - spolupracuje s ostatními žáky na velkoformátových kresbách kombinovanými technikami, - nakreslí člověka podle egyptské a řecké předlohy ve správných proporcích, - nakreslí portrét, - ovládá základy techniky vrstveného malování, - nakreslí vlastní portrét, - namaluje hlavu z profilu, - vlastní prezentace a společenské využití tvorby. 	<ul style="list-style-type: none"> - učivo vizuálního ztvárnění skutečnosti, - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování (hlína, dřevo, kámen, kov- dle možností školy) - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - malba akvarelem, Goethova nauka o barvách - stínová kresba, šrafování - sociální malba - člověk v egyptském a řeckém umění - vrstvené malování akvarelem - autoportrét

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná a vysvětlí rozdíl mezi plastikou, sochou a reliéfem, kresbou a grafikou, malbou, - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech, - spolurozhoduje o nejhodnějším výběru obsahu i výtvarné techniky pro ztvárnění osobně závažného tématu. 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakreslí portréty podle renesančních mistrů, - nakreslí lidské postavy v renesančním kánonu, - nakreslí portrét, - ovládá základy techniky vrstveného malování, - nakreslí postavu podle modelu, - vlastní prezentace a společenské využití tvorby. 	<ul style="list-style-type: none"> - možnosti vizuálního ztvárnění skutečnosti, - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování (hlína, dřevo, kámen, kov- dle možností školy) - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - malba středověkou technikou - kresba podle renesančních mistrů - realistická kresba - prohloubení techniky akvarelové malby - vrstvené malování akvarelem - kresba postavy podle modelu

--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná a vysvětlí rozdíl mezi plastikou, sochou a reliéfem, kresbou a grafikou, malbou, - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech, - spolurozhoduje o nejvhodnějším výběru obsahu i výtvarné techniky pro ztvárnění osobně závažného tématu. 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakreslí postavu podle modelu, - nakreslí vlastní portrét, - nakreslí stavbu nebo architektonicky zajímavý prostor dle vlastní volby, - spolurozhoduje o nejvhodnějším výběru obsahu i výtvarné techniky pro ztvárnění osobně závažného tématu, - vlastní prezentace a společenské využití tvorby. 	<ul style="list-style-type: none"> - možnosti vizuálního ztvárnění skutečnosti, - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování (hlína, dřevo, kámen, kov- dle možností školy) - základní poznatky o výstavbě a provedení díla -Goethova nauka o barvách - realistická kresba - prohloubení vrstveného malování akvarelem - kresba postavy podle modelu - autoportrét - kresba architektury - práce na svobodné téma

Poznámky: Do výuky výtvarné výchovy je možné zařadit hodiny modelování. Jako vhodné doplnění se nabízí návštěva nejrůznějších výstav.

Dramatická výchova (Dv)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět dramatická výchova vychází z vzdělávacího okruhu komunikačně dramatické činnosti v RVP. Dramatická výchova umožňuje žákovi uchopit skutečnost světa nejen racionálně, ale zkoumat ji v přímém jednání a uměleckým prožitkem. Rozvíjí a kultivuje schopnost komunikace, od základních somatických dovedností (práce s dechem, hlasem, artikulací, správným držením těla atd.), přes psychofyzické jednání (nasloucháním, porozuměním, sdělením,), fyzické, pohybové cvičení až k využití prostředků komunikace při dramatické tvorbě v jednotlivých životních situacích. Žák vstupováním do role zkoumá mezilidské vztahy, učí se jednání v běžných situacích, zkoumá problémové situace a hledá řešení. Součástí dramatické výchovy je vznik jevištního tvaru, nikoli jako cíle výuky, ale jako prostředku tvůrčího procesu, při kterém se žák pokouší lépe chápat sebe sama a okolní svět, učí se měnit navyklé způsoby myšlení a cítění. Kolektivní tvorba umožňuje rozvíjet sociální dovednosti a aktivně hledat cesty k naplnění společného cíle.

Forma realizace předmětu

Předmět bude realizován:

- 1.ročník - formou uměleckého kurzu v rozsahu 36 hodin
- 3.ročník – formou divadelního projektu v rozsahu 72 hodin

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáka

V předmětu komunikačně dramatické činnosti jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;

- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

Humanitní zaměření

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi dosáhli prohloubení vzdělanostního základu v oblasti humanitního zaměření pro další vzdělávání a budování své profesní kariéry, tzn. absolventi by měli:

- rozpoznat strategie učení a zjistili, které jim nejlépe odpovídají a dokázali porozumět strategiím učení ostatních;
- umět zhodnotit vlastní práci, dokázali vyhledat radu, informaci a podporu tam, kde je toho třeba a následně dokázali zhodnotit práci ostatních;
- být motivováni k tomu, aby uplatňovali to, co získají v procesu učení, životními zkušenostmi a svou aktivitou při vyhledávání možností učit se a aplikovat výsledky učení v životních, problémových situacích, v různých kontextech;
- dokázat konstruktivně komunikovat v různém prostředí;
- umět vytvářet při jednání pocit důvěry na základě uplatňování empatie vůči ostatním;
- být schopni sebeovládání a mít vědomí etických norem;
- zvládat stresové situace a zklamání a dokázat je nahlížet a řešit konstruktivním způsobem;
- vážit si různosti, respektovat ostatní a být připraveni překonat předsudky a hledat kompromisy;
- chápat důležitost tvořivého vyjádření idejí, zkušeností a emocí prostřednictvím různých médií, jako např. hudby, divadla, literatury a vizuálního umění a dokázat se jejich prostřednictvím vyjádřit;
- rozumět důležitosti estetických faktorů v každodenním životě.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu komunikačně dramatické činnosti jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

heuristická strategie

komunikativní strategie

kooperativní strategie

činnostní učení, učení zážitkem

interaktivní strategie

problémové vyučování

tématická výuka

názorné vyučování

konstruktivistická strategie

Realizace průřezových témat

V prvním ročníku jsou v předmětu komunikačně dramatické činnosti realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti, Člověk a svět práce (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, identifikace a formulování vlastních priorit, verbální komunikace při důležitých jednáních).

Ve třetím ročníku jsou v předmětu komunikačně dramatické činnosti realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti, Člověk a svět práce (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, identifikace a formulování vlastních priorit, verbální komunikace při důležitých jednáních).

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná své schopnosti při práci s mluveným slovem a pracuje na jejich zdokonalení; - cíleně využívá výrazových prostředků dramatického umění; - je schopen jednat v improvizovaných situacích a reflektovat sebe sama i ostatní; - podílí se na procesu společné inscenační tvorby 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohlubování osobnostních, sociálních a komunikačních dovedností. - reflexe sebe i okolního světa, chápání vazeb mezi vnitřním prožíváním a vnějším chováním prostřednictvím dramatické hry a hraní rolí, zkoumání a ujasňování si osobního postoje ke zvoleným tématům zaměřeným především na mezilidské vztahy, postoje, hodnoty i celospolečenské problémy, schopnost přijímat kritiku a adekvátně na ni reagovat. 	<ul style="list-style-type: none"> - dech, hlas, mluva - verbální a neverbální prvky komunikace - techniky dramatické práce

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<ul style="list-style-type: none"> - etudy a improvizace (jasné zadání, změny okolností, vývoj) - hra s jednoduchým předmětem, loutkou (práce s reálnou, zástupnou i imaginární rekvizitou) - dechová cvičení, probouzení hlasu, jednoduchá hlasová cvičení, jazykolamy, seznámení s fonematičnou tvorbou jednotlivých hlásek, hláskových skupin - tvorba jednoduchého jevištního tvaru, monolog, dialog (u jednotlivých postav postupné prohloubení charakterizace). 	
--	---	--

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná své schopnosti při práci s mluveným slovem a pracuje na jejich zdokonalení; - cíleně využívá výrazových prostředků dramatického umění; - je schopen jednat v improvizovaných situacích a reflektovat sebe sama i ostatní; - podílí se na procesu společné inscenační tvorby 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohlubování osobnostních, sociálních a komunikačních dovedností. - reflexe sebe i okolního světa, chápání vazeb mezi vnitřním prožíváním a vnějším chováním prostřednictvím dramatické hry a hraní rolí, zkoumání a ujasňování si osobního postoje ke zvoleným tématům zaměřeným především na mezilidské vztahy, postoje, hodnoty i celospolečenské problémy, schopnost přijímat kritiku a adekvátně na ni reagovat. - vytvoření jevištního tvaru, aktivní podíl na tvorbě jednotlivých částí představení – dramaturgie, scénografie, režie. - dramatické umění jako specifický způsob poznávání skutečnosti (aktivní účast na společné tvorbě, jejím dokončení a prezentaci). - využití základních prostředků dramatické a divadelní práce k uměleckému sdělení a komunikaci s diváky. - seznámení s historickým vývojem světového a českého dramatického žánru, jeho tvůrci a jednotlivými díly. - dramatické umění, zdroj témat k postojům, hodnotám v osobním i společenském bytí jednotlivce 	<ul style="list-style-type: none"> - dech, hlas, mluva - verbální a neverbální prvky komunikace - techniky dramatické práce - proces tvorby divadelního představení

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	- četba divadelní hry, teoretické seznámení s jednotlivými dramatickými tvary.	
--	--	--

Umělecký kurz – Keramika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Během výuky se studenti seznámí se základními způsoby vytváření keramických nádob volnou rukou, se základy točení na hrnčířském kruhu, se základy točení vícedílných nádob na hrnčířském kruhu a se základními technikami dekorování keramiky.

Cílem je naučit se pracovat s keramickou hlinou, podle vlastního výtvarného návrhu vytvořit danou keramickou nádobu, esteticky ji odecorovat a poté připravit na výpal v keramické peci.

Techniky volnou rukou jsou – mačkání v ruce, lepení z provázků a lepení z plátů.

Techniky dekorování jsou – rytí, nalepování, grafiti, intarzie a malování.

Na hrnčířském kruhu se naučí centrovat, vytvořit dno, vytočit danou sílu stěny a dokončit zamýšlený tvar nádoby.

Po té se učí nádoby začistit, spojit, zauchatit a esteticky odecorovat.

Žáci jsou seznámeni s průběhem základních výpalů v keramické peci a s technikou nakládání pece k výpalu.

Výuka je zakončena seznámením s technikami glazování a poté vlastním glazováním vytvořených keramických nádob.

Za způsobu hodnocení se používá dílčí hodnocení a sebehodnocení během vlastní tvorby, kolektivní hodnocení a písemné a slovní hodnocení učitele na závěr kurzu.

V rámci výuky se realizují různé druhy činností : pracovní, výtvarné, estetickovýchovné a studijní v kolektivu. Žák se učí vnímat posloupnost činností a dodržovat danou dobu pro jednotlivé úkony.

Forma realizace předmětu

Výuka probíhá v prvním ročníku v odpoledních keramických kurzech. (Hodinová dotace – 2 hodiny týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáka

V keramickém praktiku jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikační kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti

zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

V keramice jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

rozhovor, konzultace, pozorování, diskuze, výtvarná práce, praktické práce, praktická činnost, samostatná činnost, týmová práce, teoretická činnost, konzultace.

Realizace průřezových témat

V keramickém praktiku jsou realizována tato průřezová témata:

Občan v demokratické společnosti

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umí zacházet s nezbytným nářadím při opracování a zpracování rozličných materiálů (keramická hlína, glazury...), – je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami práce v dílně, – snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu, – dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami, – spolurozhoduje o nejvhodnějším výběru obsahu i techniky pro ztvárnění tématu, – účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozezná a vysvětlí rozdíl mezi keramickou nádobou vytvořenou volnou rukou a vytočenou na hrnčířském kruhu, – umí zacházet s nezbytným nářadím při opracování a zpracování rozličných materiálů (keramická hlína, glazury...), – je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami práce v dílně, – snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu, – dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami, – spolurozhoduje o nejvhodnějším výběru obsahu i výtvarné techniky pro ztvárnění daného tématu, – účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí, – dokáže vytvořit nádoby volnou rukou všemi danými technikami, – dokáže vytočit navrženou keramickou nádobu na hrnčířském kruhu, keramické nádoby umí začistit, zauchatit a odekorovat , 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednotlivé techniky a materiály typické pro danou formu tvorby, – základní poznatky o vytváření a provedení nádob, – zásady estetického přístupu k životnímu stylu, rozdíly v přístupu v minulosti a současnosti, – vlastní prezentace a společenské využití tvorby, – příroda a přírodní materiály jako zdroj inspirace, poznání a uměleckých vizuálních možností,

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	umí připravit výrobky na výpal v keramické peci.	
--	--	--

Umělecký kurz - kamenosochařství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem je opracování kamene – pískovec, opuka, mramor. Poznat vlastnosti materiálu (štěpení, tvrdší, měkčí). Naučit se základům řemesla, které podporuje vytrvalost a pevnost. „Opracovávat sám sebe jako tvrdý kámen“. Základem sochařství je čistý, symetrický tvar koule.

Forma realizace předmětu

Umělecký kurz v prvním ročníku. (Hodinová dotace – 1 hodina týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarný kurs podporuje schopnost vidění a pozorování, prohlubuje estetické vnímání žáků, jejich cit pro tvar.

Ve společných projektech – při řešení skupinových úkolů, se žáci učí spolupracovat, mít ohled jeden na druhého, vážit si sebe navzájem i své práce. Plnit své úkoly ve vztahu k ostatním ve skupině.

Plastika je velkým pomocníkem při vytváření kompetencí pro vnímání uměleckých děl. Pomáhá žákovi opravdu uchopit umělecké dílo, nutí ho s tímto dílem chvíli žít, do hloubky ho pozorovat a dobře si ho zapamatovat.

Společné prohlížení výtvarných prací nám pomůže vytvořit náhled i kontrolu, zda žák věci zvládl a pochopil a dokázal vyjádřit.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů (např. hlína, dřevo, kámen, kov) - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů = kámen - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí - vytvoří koule, plastiky s vnitřním a vnějším prostorem, plynoucí formy „flow formy“ 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování = kámen - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - zásady estetického přístupu k životnímu stylu, rozdíl v přístupu v minulosti a současnosti - vlastní prezentace a společenské využití tvorby - léčivé a psychohygienické možnosti umění - příroda a přírodní materiály jako zdroj inspirace, poznání a uměleckých vizuálních možností - vnitřní a vnější prostor

Umělecký kurz – modelování

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem je vymodelovat hlavu člověka. Naučit se správné proporce lidské tváře a dát jí osobitý výraz.

Zabýváme se člověkem v nejširším smyslu, sledujeme, jak byl člověk zpodobňován po celá staletí. Zabýváme se tváří člověka značící emoce. Jak na nás působí a jak je mohu ztvárnit.

Forma realizace předmětu

Umělecký kurz v prvním ročníku. (Hodinová dotace – 1 hodina týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarná výchova podporuje schopnost vidění a pozorování, prohlubuje estetické vnímání žáků, jejich cit pro barvu i tvar.

Ve společných plastikách – při řešení skupinových úkolů, se žáci učí spolupracovat, mít ohled jeden na druhého, vážit si sebe navzájem i své práce. Plnit své úkoly ve vztahu k ostatním ve skupině.

Plastika je velkým pomocníkem při vytváření kompetencí pro vnímání uměleckých děl. Pomáhá žákovi opravdu uchopit umělecké dílo, nutí ho s tímto dílem chvíli žít, do hloubky ho pozorovat a dobře si ho zapamatovat.

Společné prohlížení výtvarných prací nám pomůže vytvořit náhled i kontrolu, zda žák věci zvládl a pochopil a dokázal vyjádřit.

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů (např. hlína, dřevo, kámen, kov) - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů -hlína - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí - vymodeluje hlavu člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování (hlína, dřevo, kámen, kov- dle možností školy) - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - zásady estetického přístupu k životnímu stylu, rozdíly v přístupu v minulosti a současnosti - vlastní prezentace a společenské využití tvorby - léčivé a psychohygienické možnosti umění - příroda a přírodní materiály jako zdroj inspirace, poznání a uměleckých vizuálních možností - správné proporce lidské hlavy a tváře - mimika a výraz lidské tváře

Umělecký kurz malba

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem je namalovat kopii renesančního obrazu středověkou technikou.

Forma realizace předmětu

Umělecký kurz ve druhém ročníku. (Hodinová dotace – 1 hodina týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarná výchova podporuje schopnost vidění a pozorování, prohlubuje estetické vnímání žáků, jejich cit pro barvu i tvar.

Ve společných malbách – při řešení skupinových úkolů, se žáci učí spolupracovat, mít ohled jeden na druhého, vážit si sebe navzájem i své práce. Plnit své úkoly ve vztahu k ostatním ve skupině.

Kresba je velkým pomocníkem při vytváření kompetencí pro vnímání uměleckých děl. Pomáhá žákovi opravdu uchopit umělecké dílo, nutí ho s tímto dílem chvíli žít, do hloubky ho pozorovat a dobře si ho zapamatovat.

Společné prohlížení výtvarných prací nám pomůže vytvořit náhled i kontrolu, zda žák věci zvládl a pochopil a dokázal vyjádřit.

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů (např. hlína, dřevo, kámen, kov) - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů (např. hlína, dřevo, kámen, kov) - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí - namaluje kopii obrazu středověkou technikou 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování (hlína, dřevo, kámen, kov- dle možností školy) - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - zásady estetického přístupu k životnímu stylu, rozdíly v přístupu v minulosti a současnosti - vlastní prezentace a společenské využití tvorby - léčivé a psychohygienické možnosti umění - příroda a přírodní materiály jako zdroj inspirace, poznání a uměleckých vizuálních možností - renesanční malířství - technika středověké malby

Umělecký kurz dřevořezba

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem je plastické tvarování do dřeva. Získání řezbářské zručnosti a výuka nauky o stromech. Vytvoření plastiky lidské postavy s důrazem na správné proporce a pohyb.

Forma realizace předmětu

Umělecký kurz ve druhém a třetím ročníku. (Hodinová dotace – 2. ročník – 1 hodina týdně, 3. ročník – 1 hodina týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarná výchova podporuje schopnost vidění a pozorování, prohlubuje estetické vnímání žáků, jejich cit pro barvu i tvar.

Ve společných malbách – při řešení skupinových úkolů, se žáci učí spolupracovat, mít ohled jeden na druhého, vážit si sebe navzájem i své práce. Plnit své úkoly ve vztahu k ostatním ve skupině.

Kresba je velkým pomocníkem při vytváření kompetencí pro vnímání uměleckých děl. Pomáhá žákovi opravdu uchopit umělecké dílo, nutí ho s tímto dílem chvíli žít, do hloubky ho pozorovat a dobře si ho zapamatovat.

Společné prohlížení výtvarných prací nám pomůže vytvořit náhled i kontrolu, zda žák věci zvládl a pochopil a dokázal vyjádřit.

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů (např. hlína, dřevo, kámen, kov) - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů - dřevo - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí - společně tvoří umělecké projekty - vytvoří postavu nebo organický tvar s důrazem na správné proporce a pohyb 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování (hlína, dřevo, kámen, kov- dle možností školy) - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - zásady estetického přístupu k životnímu stylu, rozdíly v přístupu v minulosti a současnosti - vlastní prezentace a společenské využití tvorby - léčivé a psychohygienické možnosti umění - příroda a přírodní materiály jako zdroj inspirace, poznání a uměleckých vizuálních možností - správné proporce a pohyb

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů (např. hlína, dřevo, kámen, kov) - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů - dřevo - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí - společně tvoří umělecké projekty 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování (hlína, dřevo, kámen, kov- dle možností školy) - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - zásady estetického přístupu k životnímu stylu, rozdíly v přístupu v minulosti a současnosti - vlastní prezentace a společenské využití tvorby - léčivé a psychohygienické možnosti umění - příroda a přírodní materiály jako zdroj inspirace, poznání a uměleckých vizuálních možností - správné proporce a pohyb

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	- vytvoří postavu nebo organický tvar s důrazem na správné proporce a pohyb	
--	---	--

Umělecký kurz vrstvené malování

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jedná se o malování speciální technikou, které se říká vrstvená. Toto malování je založené na používání velmi světlých barevných ploch, které se různě překrývají čímž se dosahuje sytosti barev. Účastníci si zkusí jednoduchá cvičení a namalují své znamení – rostlinu, patřící k tomu určitému znamení zvěrokruhu.

Forma realizace předmětu

Umělecký kurz ve třetím ročníku. (Hodinová dotace – 1 hodina týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarná výchova podporuje schopnost vidění a pozorování, prohlubuje estetické vnímání žáků, jejich cit pro barvu i tvar.

Ve společných malbách – při řešení skupinových úkolů, se žáci učí spolupracovat, mít ohled jeden na druhého, vážit si sebe navzájem i své práce. Plnit své úkoly ve vztahu k ostatním ve skupině.

Kresba je velkým pomocníkem při vytváření kompetencí pro vnímání uměleckých děl. Pomáhá žákovi opravdu uchopit umělecké dílo, nutí ho s tímto dílem chvíli žít, do hloubky ho pozorovat a dobře si ho zapamatovat.

Společné prohlížení výtvarných prací nám pomůže vytvořit náhled i kontrolu, zda žák věci zvládl a pochopil a dokázal vyjádřit.

Vzdělávací obsah předmětu

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným nářadím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů (např. hlína, dřevo, kámen, kov) - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí 	<p>Žák/yně</p> <ul style="list-style-type: none"> - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí - rostlinný motiv akvarelovou technikou 	<ul style="list-style-type: none"> - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - zásady estetického přístupu k životnímu stylu, rozdíly v přístupu v minulosti a současnosti - vlastní prezentace a společenské využití tvorby - léčivé a psychohygienické možnosti umění - příroda a přírodní materiály jako zdroj inspirace, poznání a uměleckých vizuálních možností -koloběh roku

Umělecký kurz - kovářství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem je poznat vlastnosti materiálu, opracování studeného a žhavého železa. Naučit se základům řemesla. Důležitá je odborná manipulace s náradím. Naučit se základním kovářským úkonům – zahrocování, rozšiřování, ohýbání, roztahování, smrštění. Některé úkony lze vykonat sociální metodou pouze ve dvou. Žáci se tak učí zodpovědnosti a opatrnosti.

Forma realizace předmětu

Umělecký kurz v prvním ročníku. (Hodinová dotace - 1 hodina týdně)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarná výchova podporuje schopnost vidění a pozorování, prohlubuje estetické vnímání žáků, jejich cit pro barvu i tvar.

Ve společných malbách – při řešení skupinových úkolů, se žáci učí spolupracovat, mít ohled jeden na druhého, vážit si sebe navzájem i své práce. Plnit své úkoly ve vztahu k ostatním ve skupině.

Kresba je velkým pomocníkem při vytváření kompetencí pro vnímání uměleckých děl. Pomáhá žákovi opravdu uchopit umělecké dílo, nutí ho s tímto dílem chvíli žít, do hloubky ho pozorovat a dobře si ho zapamatovat.

Společné prohlížení výtvarných prací nám pomůže vytvořit náhled i kontrolu, zda žák věci zvládl a pochopil a dokázal vyjádřit.

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným náradím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů (např. hlína, dřevo, kámen, kov) - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí zacházet s nezbytným náradím při opracovávání a zpracování rozličných materiálů - kov - je obeznámen s nezbytnými bezpečnostními zásadami v dílně - snaží se vyhledávat a rozlišovat rozličné přístupy v životním stylu - dokáže ztvárnit a interpretovat své pocity a myšlenky rozdílnými technikami a v rozličných materiálech - účinně využívá svých poznatků o přírodních materiálech a zdrojích k ochraně životního prostředí - vyrobí hřebík, vidlici, nůž, náradí - vyrobí umělecký předmět – svícen, zvon, věšák, šperk 	<ul style="list-style-type: none"> - jednotlivé techniky a materiály typické pro dané vizuální zobrazování - kov - základní poznatky o výstavbě a provedení díla - zásady estetického přístupu k životnímu stylu, rozdíl v přístupu v minulosti a současnosti - vlastní prezentace a společenské využití tvorby - léčivé a psychohygienické možnosti umění - příroda a přírodní materiály jako zdroj inspirace, poznání a uměleckých vizuálních možností -

Vzdělávání pro zdraví

Tělesná výchova (Tv)

Charakteristika vyučovacího předmětu

V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, ke kvalitě v pohybovém učení, jsou jim vytvářeny podmínky k prožívání pohybu a sportovního výkonu, ke kompenzování negativních vlivů způsobu života a ke spolupráci při společných činnostech. Nezanedbatelné je dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů při pohybových aktivitách. V tělesné výchově se rozvíjejí jak pohybově nadaní, tak zdravotně oslabení žáci.

Oblast vzdělávání pro zdraví si klade za cíl vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, a tak rozvinout a podpořit jejich chování a postoje ke **zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví**. Vede žáky k tomu, aby znali potřeby svého těla v jeho biopsychosociální jednotě a rozuměli tomu, jak působí výživa, životní prostředí, dodržování hygieny, pohybové aktivity, pozitivní emoce, překonávání negativních emocí a stavů, jednostranné činnosti, mezilidské vztahy a jiné vlivy na zdraví. Důraz se klade na výchovu proti závislostem (na alkoholu, tabákových výrobcích, drogách, hracích automatech, počítačových hrách aj.), proti médii vnucovanému ideálu tělesné krásy mladých lidí a na výchovu k odpovědnému přístupu k sexu. Protože jsou lidé v současnosti vystaveni řadě nebezpečí, která ohrožují jejich zdraví a často i život, nabývají na významu i dovednosti potřebné pro obranu a ochranu proti nim, tj. pro chování při vzniku mimořádných událostí.

Forma realizace předmětu

1. až 4. ročník dvě hodiny týdně průběžně

Tělesná výchova bude realizována ve vyučovacím předmětu, sportovních kurzech, dnech (např. plavání, bruslení, hry, turistika) a jiných organizačních formách a podle možností a podmínek (materiální podmínky, zájmy žáků, klimatické podmínky, podíl chlapců a dívek, zdravotně oslabení žáci apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáka

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

-efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání
- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým
- usilovat o tvořivou kultivaci svých estetických schopností skrze umělecké sebevyjádření a podílet se tak na kulturním životě
- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
- dodržovat pravidla, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika)

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých
- zajímat se aktivně o dění u nás a ve světě
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah
- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání;
- uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady
- vážit si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot potřebné ke kvalitnímu prožívání života a cílevědomě je chránit; rozpoznat, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví
- racionálně jednat v situacích osobního a veřejného ohrožení
- chápat, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka
- znát prostředky, jak chránit své zdraví, zvyšovat tělesnou zdatnost a kultivovat svůj pohybový projev; usilovat o dosažení optimálního pohybového rozvoje v rámci svých možností
- posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálními obsahům kritický odstup;
- vyrovnávat nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž
- pociťovat radost a uspokojení z prováděné tělesné (sportovní) činnosti
- usilovat o pozitivní změny tělesného sebepojetí
- využívat pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným rozhodovacím postupům podle zásad fair play;
- kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec; podle potřeby spolupracovat;
- preferovat pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu; eliminovat zdraví ohrožující návyky a činnosti.

Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně: - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat</p> <p>-uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách</p> <p>- ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy;- dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji</p> <p>- pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu</p> <p>- dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost;</p> <p>- ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace;</p> <p>- dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích</p>	<p>Žák/yně: - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat</p> <p>-uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách</p> <p>-ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy;- dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji</p> <p>- pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu</p> <p>- dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost;</p> <p>- ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, uplatňuje osvojené způsoby relaxace;</p> <p>- dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích</p>	<p>-výstroj, výzbroj, údržba</p> <p>- hygiena a bezpečnost; vhodné oblečení cvičební úbor a obutí; záchrana a pomoc; zásady chování a jednání v různém prostředí; regenerace a kompenzace; relaxace</p> <p>– pohybové testy; měření výkonů</p> <p>- prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti,</p> <p>obratnosti a pohyblivosti; technika a taktika; zásady sportovního tréninku</p> <p>Pohybové dovednosti</p> <p>Tělesná cvičení</p> <p>- pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. <i>jako součást všech tematických celků</i></p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost</p> <p style="padding-left: 40px;">-uplatňuje zásady sportovního tréninku - participuje na týmových herních činnostech družstva</p> <p>- dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání</p> <p style="padding-left: 40px;">- sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej</p>	<p>- dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost</p> <p style="padding-left: 40px;">- uplatňuje zásady sportovního tréninku</p> <p>- participuje na týmových herních činnostech družstva</p> <p>- dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání</p> <p style="padding-left: 40px;">-ovládá zdravotně zaměřená cvičení</p>	<p>Gymnastika - cvičení s náčiním, na nářadí, sklopky, výmyky, přeskoky a salta s pomocí vlastního švihů, malé či velké trampolíny, akrobacie, šplh - rytmicky vedený švih, cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem; tanec</p> <p>Atletika - stupňování vytrvalostního běhu, sprint, starty; skoky do výšky a do dálky; hody a vrh koulí</p> <p>Pohybové hry drobné a sportovní, např. přihrávaná v badmintonu s co nejdelšími výměnami, Zehnerball, kde si družstvo musí desetkrát přihrát, než se míče dotkne protihráč - sociální, vlastní náměty - alespoň dvě sportovní hry</p> <p>Úpoly - pády - základní sebeobrana</p> <p>Plavání* - adaptace na vodní prostředí - dva plavecké způsoby - určená vzdálenost plaveckým způsobem - dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího</p> <p>Turistika a sporty v přírodě - příprava turistické akce - orientace v krajině - orientační běh</p> <p>3 Zdravotní tělesná výchova <i>(podle doporučení lékaře)</i> - speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení - pohybové aktivity, zejména gymnastická cvičení, pohybové hry, plavání, turistika</p>
--	--	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví, diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu</p> <p>- kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu</p>	<p>- objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví, beseduje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu</p> <p>- kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu</p>	<p>a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontraindikované pohybové aktivity <p>- činitelé ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj.</p> <p>- duševní zdraví a rozvoj osobnosti; sociální dovednosti; rizikové faktory poškozující zdraví</p> <p>- odpovědnost za zdraví své i druhých</p> <p>- partnerské vztahy; lidská sexualita</p> <p>- prevence úrazů a nemocí</p> <p>- mediální obraz krásy lidského těla, komerční reklama</p>
--	---	---

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu - mladý člověk si zakusil a podmanil tíhu okolí, může si sám vytyčit směr - když si člověk sám dává cíle, je možné prožít spojení mezi pohybem a myšlením, proniknout do průběhu pohybu a poznat ho, vědomě prožívat formu, dynamiku a rytmus, to má mladého člověka uschopnit, aby pozvolna převzal zodpovědnost za své tělesné a sportovní počínání 	<p>První pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - úrazy a náhlé zdravotní příhody <ul style="list-style-type: none"> - stavy bezprostředně ohrožující život - partnerské vztahy; lidská sexualita - prevence úrazů a nemocí <p>- rozhodování, pravidla her a soutěží</p> <p>- Pohybové dovednosti</p> <p>Tělesná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - kondiční, koordináční, kompenzační, relaxační aj. <p><i>jako součást všech tematických celků</i></p> <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na nářadí, propojování jednotlivých cvičení, akrobacie, šplh - tanec <p>Atletika</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

		<p>- běhy (rychlý, vytrvalý); skoky do výšky a do dálky; hod na cíl, oštěp, střelba z luku, trojskok</p> <p>Pohybové hry</p> <p>-basketbal, házená, hokej nebo florbal, přehazovaná, odbíjená, pěstovaná, pozemní odbíjená, zaháněná, rekreační badminton</p> <p>Lyžování*</p> <p>- základy sjezdového lyžování (zatačení, zastavování, sjíždění i přes terénní nerovnosti)</p> <p>- základy běžeckého lyžování</p> <p>- chování při pobytu v horském prostředí</p>
--	--	---

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem - orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech; 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem - orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech; 	<p>-- činitelé ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj.</p> <p>- duševní zdraví a rozvoj osobnosti; sociální dovednosti; rizikové faktory poškozující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpovědnost za zdraví své i druhých <p>Tělesná cvičení</p> <p>- všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. <i>jako součást všech tematických celků</i></p> <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na náradí, akrobacie, šplh - rytmická gymnastika: pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem; tanec <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běhy (rychlý, vytrvalý); skoky do

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

		výšky a do dálky Pohybové hry drobné a sportovní <ul style="list-style-type: none"> - alespoň dvě sportovní hry - Bruslení - základy bruslení na ledě nebo inline (jízda vpřed, změna směru jízdy, zastavení)
--	--	---

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák/yně: - dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat - dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací - dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu - komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii;- je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně	Žák/yně: - dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat - dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací - dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu - komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii - je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně	- mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace aj.) - základní úkoly ochrany obyvatelstva (varování, evakuace) - duševní zdraví a rozvoj osobnosti; sociální dovednosti; rizikové faktory poškozující zdraví -gymnastika: vědomé ovládnutí sil zaměřených určitým směrem, zkušenost cíle, propojování jednotlivých cvičení do sestav atletika, hry: zdokonalování započatého -prožitek ohybu může dosáhnout plnohodnotně vytvořeného individuálního stupně, úlohy si žáci zadávají pokud možno sami -na základě dosažené mnohostrannosti může nyní určitá specializacenapomoci mladému člověku, aby převzal odpovědnost za svůj pohybový život

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu)	pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu)	
--	--	--

Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích

Informatika (Inf)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika má žákům zprostředkovávat znalosti a dovednosti v zacházení s informacemi a s výpočetní technikou. Současný svět se svou záplavou informací a s rostoucím využitím informačních technologií vyžaduje tyto znalosti a dovednosti ve stále větší míře. Jsou důležité pro profesní uplatnění i pro zvládnutí každodenního života.

Mají-li žáci dostát požadavkům, které na ně v současnosti klade či v dohledné budoucnosti bude klást život a práce v našem světě, nesmí se výuka informatiky omezovat jen na uživatelské dovednosti, tedy na výcvik práce s konkrétními běžně užívanými programy. Při rychlém vývoji výpočetní techniky a informačních technologií konkrétní dovednosti rychle zastarávají; mají-li být žáci schopni se s tímto vývojem vypořádat, musí pochopit alespoň základní obecné principy fungování výpočetní techniky, zacházení s počítači a zpracování informací. Pro získání schopnosti bezpečného zacházení s výpočetní technikou a informacemi je nutna alespoň základní znalost technických principů fungování počítače a počítačových sítí, pro vypěstování schopnosti posoudit možnosti a smysluplnost nasazení výpočetní techniky k řešení úkolů jsou nutny základní informatické a kybernetické pojmy a znalost nejvýraznějších sociálních a psychologických důsledků práce s počítačem.

Výuka předmětu proto kromě zprostředkování uživatelských dovedností (které má většina žáků beztak již osvojeny z domova nebo ze základní školy) obsahuje seznámení s technickým pozadím počítače a počítačových sítí, úvod do algoritmizace a navrhování datových struktur a seznámení se sociálním a psychologickým kontextem využívání výpočetní techniky ve shodě s Rámcovým vzdělávacím programem a částečně nad jeho rámec. Protože předmět je určen žákům všech studijních zaměření, je kladen důraz spíše na pochopení principu fungování jednotlivých oblastí výpočetní techniky, než na časově náročný nácvik uživatelské rutiny; žáci jsou vedeni k dalšímu studiu a individuálnímu prohlubování látky v závislosti na svém zaměření.

Forma realizace předmětu

Osnovy předmětu počítají s týdenní dotací 6 hodin, rozvrženou do čtyř ročníků po jedné až dvou hodinách. Učivo je odpovídajícím způsobem rozčleněno do čtyř výukových celků, které odpovídají výuce celoroční v případě jednohodinové dotace ročníku a výuce půlroční v případě dotace

dvouhodinové (počítáno je s 32 hodinami výuky pro každý celek).

V rámci každého výukového celku vypracovávají žáci mezioborovou projektovou práci, na níž si mohou vyzkoušet praktické užití získaných dovedností, a podle níž učitel dokáže prověřovat a hodnotit znalosti a dovednosti dosažené jednotlivými žáky. Kompetence a výsledky vzdělávání, které není možno prověřit v projektové práci, jsou prověřovány a hodnoceny především na základě práce při drobných úkolech, zadávaných a řešených přímo během výuky, a v menší míře pak na základě domácích úkolů a vedení zápisů z předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu Informatika jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad a pod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech;
- usilovat o tvořivou kultivaci svých estetických schopností skrze umělecké sebevyjádření a podílet se tak na kulturním životě.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- učit se používat nové aplikace;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;

– uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Aplikace průřezových témat

V prvním, druhém, třetím a čtvrtém ročníku jsou realizována průřezová témata:

- Člověk a svět práce (práce s informacemi, vyhledávání, vyhodnocování a využívání informací; odpovědné rozhodování na základě vyhodnocení získaných informací;)
- Informační a komunikační technologie

Vzdělávací obsah předmětu

1. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá počítač a jeho periferie (obsluhuje je, detekuje chyby, vyměňuje spotřební materiál); - je si vědom možností a výhod, ale i rizik (zabezpečení dat před zneužitím, ochrana dat před zničením, porušování autorských práv) a omezení (zejména technických a technologických) spojených s používáním výpočetní techniky; - aplikuje výše uvedené – zejména aktivně využívá prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením; - pracuje s prostředky správy operačního systému, na základní úrovni konfiguruje operační systém, nastavuje 	<ul style="list-style-type: none"> – používá počítač a jeho periferie, rozpoznává základní druhy chyb a poruch, umí vyměnit vadnou periférii či spotřební materiál; – je si vědom možností a výhod, ale i rizik a omezení, spojených s používáním výpočetní techniky: zná způsoby zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením, ctí autorská práva a dodržuje softwarové licence, uvědomuje si riziko psychické a sociální deformace plynoucí z nepřiměřeného užívání počítačových technologií; je si vědom jak technických a technologických, tak charakterem výpočetní techniky principiálně daných omezení; – aplikuje výše uvedené; 	<p>(1) Celková orientace v problematice, práce s počítačem, operační a souborový systém</p> <ul style="list-style-type: none"> – informační technologie kolem nás – dějiny a vývoj výpočetní techniky – hardware, software; počítač, jeho součásti a principy jejich fungování; kybernetické schéma počítače – základní a aplikační programové vybavení – operační systém, jeho možnosti, základní nastavení – data, soubor, složka, souborový manažer

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>jeho uživatelské prostředí;</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v běžném systému – chápe strukturu dat a možnosti jejich uložení, rozumí a orientuje se v systému adresářů, ovládá základní práce se soubory (vyhledávání, kopírování, přesun, mazání), odlišuje a rozpoznává základní typy souborů a pracuje s nimi; - ovládá principy algoritmicizace úloh a sestavuje algoritmy řešení konkrétních úloh (dekompozice úlohy na jednotlivé elementárnější činnosti za použití přiměřené míry abstrakce); - využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware; - má vytvořeny předpoklady učit se používat nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, rozpoznává a využívá analogií ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací; - vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů. 	<ul style="list-style-type: none"> – pracuje se základními prostředky správy operačního systému, na základní úrovni konfiguruje operační systém, nastavuje své uživatelské prostředí; – orientuje se v souborovém systému – chápe strukturu dat a možnosti jejich uložení, rozumí adresářové struktuře a orientuje se v ní, odlišuje a rozpoznává základní typy souborů a pracuje s nimi; – využívá nápovědy a manuálu pro práci se základním a aplikačním programovým vybavením i běžným hardware, ví, kde případně hledat další pomoc; – má vytvořeny předpoklady učit se používat nové aplikace, zejména za pomoci manuálu a nápovědy, rozpoznává a využívá analogií ve funkcích a ve způsobu ovládání různých aplikací; – vybírá a používá vhodné programové vybavení pro řešení běžných konkrétních úkolů, umí rozhodnout, zda je daný úkol lépe řešitelný pomocí výpočetní techniky nebo bez ní. 	<ul style="list-style-type: none"> – komprese dat – prostředky zabezpečení dat před zneužitím a ochrany dat před zničením – ochrana autorských práv, druhy licencí, freeware a open source – nápověda, manuál, vyhledávání rady a pomoci v internetu
--	---	--

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří, upravuje a uchovává strukturované textové dokumenty (ovládá typografická pravidla, formátování, práce se šablonami, styly, objekty, hromadnou korespondenci, tvoří tabulky, grafy, makra); - vytváří jednoduché multimediální dokumenty (tedy dokumenty v nichž je spojena textová, zvuková a obrazová 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vytváří, upravuje a uchovává strukturované textové dokumenty; umí rozčlenit zpracovávané téma, ovládá typografická pravidla, formátování, práci se šablonami, styly, objekty, hromadnou korespondenci, tvoří tabulky, grafy, makra; – vytváří jednoduché HTML dokumenty a 	<p>(2) Práce se obvyklými uživatelskými aplikacemi, jejich vzájemné vazby</p> <ul style="list-style-type: none"> – textový procesor – tabulkový procesor – databázové nástroje – software pro tvorbu prezentací

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>složka informace) v některém vhodném formátu (HTML dokument, dokument textového procesoru, dokument vytvořený specializovaným SW pro tvorbu prezentací atp.);</p> <p>- ovládá běžné práce s tabulkovým procesorem (editace, matematické operace, vestavěné a vlastní funkce, vyhledávání, filtrování, třídění, tvorba grafu, databáze, kontingenční tabulky a grafy, příprava pro tisk, tisk);</p> <p>- ovládá základní práce v databázovém procesoru (editace, vyhledávání, filtrování, třídění, relace, tvorba sestav, příprava pro tisk, tisk);</p> <p>- zná základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní úrovni grafiku tvoří a upravuje;</p> <p>- používá běžné základní a aplikační programové vybavení (aplikace dodávané s operačním systémem, dále pracuje zejména s aplikacemi tvořícími tzv. kancelářský SW jako celkem);</p> <p>- pracuje s dalšími aplikacemi používanými v příslušné profesní oblasti.</p>	<p>prezentace v nástroji pro tvorbu prezentací, dokáže využít multimediality, ale je si vědom též jejích zásadních omezení a nedostatků;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá běžné práce s tabulkovým procesorem (editace, matematické operace, vestavěné a vlastní funkce, vyhledávání, filtrování, třídění, tvorba grafu, databáze, kontingenční tabulky a grafy, příprava pro tisk, tisk, prezentační úprava tabulky); - ovládá základní práce v databázovém procesoru (editace, vyhledávání, filtrování, třídění, relace, tvorba sestav, příprava pro tisk, tisk); - zná základní typy grafických formátů, volí odpovídající programové vybavení pro práci s nimi a na základní tvoří a upravuje grafiku v rastrových i vektorových formátech; - používá běžné základní a aplikační programové vybavení (aplikace dodávané s operačním systémem, kancelářský balík, speciální programy pro práci s různými druhy souborů, nástroje pro převádění formátů); - dokáže najít uživatelskou aplikaci vhodnou pro daný úkol a naučit se základům práce s ní; - dbá na přenositelnost formátů, v nichž předává výsledky své práce. 	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráce částí kancelářského balíku i dalších programů; výměna dat, sdílení dat, import a export dat, přenositelné formáty - základy tvorby maker a jejich použití - rastrová a vektorová grafika, formáty grafických souborů, ztrátová a bezztrátová komprese - rastrový a vektorový grafický editor - příklady dalších programových aplikací
---	---	--

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <p>- chápe specifika práce v síti (včetně rizik), využívá jejích možností a pracuje s jejími prostředky;</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe výhody a rizika síťového propojení počítačů a práce v počítačové síti; využívá 	<p>(3) Práce v počítačové síti, elektronická komunikace, komunikační a přenosové možnosti Internetu</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>- komunikuje elektronickou poštou, ovládá i zaslání přílohy, či naopak její přijetí a následné otevření;</p> <p>- využívá nástroje pro organizování a plánování (specializované SW nástroje, případně jako další funkce sofistikovaného poštovního klienta);</p> <p>- ovládá další běžné prostředky online a offline komunikace a výměny dat;</p>	<p>možností počítačové sítě a pracuje s jejími prostředky;</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje elektronickou poštou, umí správně zacházet s přílohami různých typů, používá přiměřených jazykových prostředků a dodržuje zásady slušnosti; - umí použít nástroje pro organizování a plánování; - ovládá další běžné prostředky online a offline komunikace a výměny dat; 	<ul style="list-style-type: none"> - počítačová síť, server, pracovní stanice, sdílené periferie - princip fungování sítě, nastavení připojení k síti, základní hlediska konfigurace sítě - technická a bezpečnostní specifika práce v síti, sdílení dat a prostředků - e-mail, organizace času a plánování, chat a messenger, FTP a další síťové protokoly, komunikace přes webové rozhraní (webové diskuse, komunitní servery) - projektová spolupráce s využitím počítačové sítě
--	---	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné informační zdroje k vyhledávání požadovaných informací a odpovídající techniky (metody, způsoby) k jejich získávání; - získává a využívá informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet, ovládá jejich vyhledávání, včetně použití filtrování; - orientuje se v získaných informacích, třídí je, analyzuje, vyhodnocuje, provádí jejich výběr a dále je zpracovává; - zaznamenává a uchovává textové, grafické i numerické informace způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití; - uvědomuje si nutnost posouzení validity informačních zdrojů a použití informací relevantních pro potřeby řešení 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže zvolit způsob hledání informací a vyhledat vhodné informační zdroje; - získává a využívá informace z otevřených zdrojů, jak klasických (knihovna), tak elektronických (veřejně přístupné databáze i jednotlivé zdroje); používá internetové vyhledávací nástroje a jejich různé možnosti, umí najít a kontaktovat odborníka, schopného zodpovědět danou otázku nebo získat či ověřit potřebné informace; - v získaných informacích se orientuje, umí je utřídit, analyzovat, vyhodnotit, odlišit v nich podstatné od nepodstatného, zpracovat je požadovaným způsobem; - umí zaznamenat a uchovat informace v textové, 	<p>(4) Informační zdroje, Internet a jeho používání</p> <ul style="list-style-type: none"> - informace, práce s informacemi - informační zdroje, jejich druhy, jejich hodnocení - Internet, internetové encyklopedie, specializované stránky a portály - vyhledávání odborníků, komunikace s nimi

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>konkrétního problému;</p> <ul style="list-style-type: none">- správně interpretuje získané informace a výsledky jejich zpracování následně prezentuje vhodným způsobem s ohledem na jejich další uživatele;- rozumí běžným i odborným graficky ztvárněným informacím (schémata, grafy apod.).	<p>grafické i numerické podobě, a to způsobem umožňujícím jejich rychlé vyhledání a využití;</p> <ul style="list-style-type: none">– dokáže odhadnout věrohodnost a spolehlivost informačního zdroje a hodnotnost a relevanci získaných informací pro potřeby řešení konkrétního problému;– získané informace umí interpretovat, samostatně zpracovávat a zapracovávat do větších celků, a výsledky své práce s nimi vhodným způsobem prezentovat i předávat dalším uživatelům;– rozumí běžně užívaným způsobům grafického ztvárnění informací (ilustrace, schéma, graf apod.).	
---	---	--

Ekonomické vzdělávání

Základy ekonomie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem této vzdělávací oblasti je seznámit studenty se základními pojmy ekonomie a ekonomiky. Rozvíjet ekonomické myšlení studentů a umožnit jim pochopit mechanismus fungování tržní ekonomiky, porozumět podstatě podnikatelské činnosti a principu hospodaření podniku. Studenti získají předpoklady pro rozvíjení vlastních podnikatelských aktivit a naučí se orientovat v právní úpravě podnikání.

Součástí je učivo o marketingu a managementu a využití jejich nástrojů při řízení provozu hospodářských subjektů různých úrovní. Důležité je také znalost fungování finančního trhu, národního hospodářství a EU. Žáci jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků v oboru.

Forma realizace předmětu

Předmět je realizován v průběžných hodinách.

2. ročník – 1 hodina týdně

3. ročník – 1 hodina týdně

4. ročník – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáka

Výchovné a vzdělávací strategie

Realizace průřezových témat:

Hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce – 2. ročník SŠ

Trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů – postupně během 2. a 3. ročníku SŠ

Soukromé podnikání – 3. a 4. ročník SŠ

Podpora státu sféře zaměstnanosti – 4. ročník SŠ

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák: Používá a aplikuje základní ekonomické pojmy: Posoudí vliv ceny na nabídku a poptávku, stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí jak se cena liší podle zákazníků, místa a období. Rozezná neziskové organizace. Objasní význam HDP, dokáže jej vysvětlit. Vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel. Objasní příčiny a druhy nezaměstnanosti. Dokáže vysvětlit příjmy a výdaje státního rozpočtu.</p>	<p>Žák: Používá a aplikuje základní ekonomické pojmy: Posoudí vliv ceny na nabídku a poptávku, stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí jak se cena liší podle zákazníků, místa a období. Rozezná neziskové organizace. Objasní význam HDP, dokáže jej vysvětlit. Vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel. Objasní příčiny a druhy nezaměstnanosti. Dokáže vysvětlit příjmy a výdaje státního rozpočtu.</p>	<p>Ekonomické pojmy – ekonomie, ekonomika, makro a mikro ekonomika. Vztah ekonomie k ostatním vědám. Základní ekonomické systémy, otázky. Zákony vzácnosti času, ekonomie času. Teorie potřeb. Statky a služby. Hospodářský proces. Zboží. Peníze, jejich funkce. Trh a jeho zákony. Seznámení se s neziskovým sektorem. Problematika černé a šedé ekonomiky. Hodnocení národního hospodářství. HDP, HNP, Stabilita ceny, inflace. Problematika nezaměstnanosti. Státní rozpočet.</p>

3 ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Student posoudí vhodné formy podnikání pro obory. Vytvoří podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet. Orientuje se v právních formách podnikání. Rozliší jednotlivé druhy majetku. Sestaví rozvahu, výkaz zisků a ztrát. Zaúčtuje jednoduché příklady dle zákona o účetnictví. Orientuje se v základních pojmech managementu a marketingu.</p>	<p>Student posoudí vhodné formy podnikání pro obory. Vytvoří podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet. Orientuje se v právních formách podnikání. Rozliší jednotlivé druhy majetku. Sestaví rozvahu, výkaz zisků a ztrát. Zaúčtuje jednoduché příklady dle zákona o účetnictví. Orientuje se v základních pojmech managementu a marketingu.</p>	<p>Podnikání, obchodní zákoník. Právní formy. Podnikatelský záměr. Základy účetnictví. Zákon o účetnictví. Majetek a hospodaření podniku. Marketing, management.</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

--	--	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Student se orientuje v zákonné úpravě mezd a provede výpočty a odvody. Orientuje se v soustavě daní, dovede si vyhotovit daňové přiznání. Student dokáže zhodnotit důležitost evropské integrace a zhodnotí dopad členství v EU</p>	<p>Student se orientuje v zákonné úpravě mezd a provede výpočty a odvody. Orientuje se v soustavě daní, dovede si vyhotovit daňové přiznání. Student dokáže zhodnotit důležitost evropské integrace a zhodnotí dopad členství v EU</p>	<p>Zaměstnanost. Mzdy, jejich předpisy a složky. Daně z příjmů. Sociální a zdravotní pojištění Daňová soustava. Evropská unie.</p>

Přírodovědné zaměření

Biologie ve studijním zaměření

Charakteristika vyučovacího předmětu

Prohlubující vyučování biologie předpokládá hlubší zájem žáků v oblasti přírodních věd. Hlavním cílem je prohlubování a rozšiřování dříve získaných vědomostí a dovedností a jejich rozšíření v oblastech moderní biologie. Vyučování je zde pojímáno komplexněji a systematictěji, je důsledně dbáno na odhalování souvislostí a propojení mezi tématy, a to včetně přesahu na praktické aplikace v současném světě. V konečném důsledku slouží prohlubující biologické vyučování přípravě žáků k maturitní zkoušce z biologie a poskytuje základ pro pokračující studium biologického, medicínského či jiného příbuzného oboru vysoké školy.

Forma realizace předmětu

Biologie v prohloubení se realizuje formou průběžných hodin.

Hodinová dotace: 2. ročník – 1 hodina týdně, 3. ročník – 1 hodina týdně, 4. ročník – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V biologii uplatňuje následující strategie: vyučování zaměřené na vědu, heuristická strategie, činnostní učení, problémové vyučování, názorné vyučování.

Vyučování směřuje k rozvoji následujících klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;

- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikační kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat na odborná témata;
- dodržovat odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z projevů lidí
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání

a chování v různých situacích;

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytvoření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Vyučování směřuje k rozvoji následujících odborných:

- osvojit si a chápat ve vztazích a souvislostech klíčové přírodovědné pojmy na úrovni potřebné k úspěšnému terciárnímu studiu přírodovědných předmětů a jejich praktických aplikací, včetně učitelství příslušných předmětů;
- získat přehled o klíčových otázkách a problémech, které řeší přírodověda současnosti a chápat je v jejich širších kulturních a společenských souvislostech;
- analyzovat a hodnotit přírodovědné problémy, formulovat hypotézy a hledat praktickou cestu k jejich ověření;
- osvojit si základní přírodovědné empirické postupy a kulturu kritického vědeckého myšlení;
- postupovat v praktických činnostech s ohledem na zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdraví při práci;
- vnímat etické souvislosti přírodovědného výzkumu a jeho praktických aplikací, postupovat v praktických činnostech šetrně k živé i neživé přírodě s ohledem na zásady trvalé udržitelnosti vývoje a zodpovědnosti člověka vůči společnosti a přírodnímu světu;
- osvojit si schopnost číst a porozumět obsahu přiměřeně náročného odborného textu, pracovat s více informačními zdroji, ověřovat nalezené informace a kriticky je posoudit;
- osvojit si praktické dovednosti a kulturu vedení věcného odborného dialogu i polemické rozpravy na přírodovědné téma;
- vést přesné záznamy a protokoly o prováděných pozorováních a pokusech, doplnit je věrným nákresem a výsledky a závěry shrnout do strukturovaného a srozumitelného

Aplikace průřezových témat

Ve čtvrtém ročníku je naplňováno průřezové téma Člověk a životní prostředí v učivu ekologie a ochrany životního prostředí.

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na jednoduchém preparátu popíše stavbu buňky; - podle přítomnosti specifických organel (chloroplastů) a buněčné stěny správně rozliší rostlinnou a živočišnou buňku a dovede vysvětlit úlohu jednotlivých organel a struktur buňky; - charakterizuje význam a funkci mikroorganismů v přírodě a pro člověka; - charakterizuje rozdíl ve stavbě buňky jednobuněčného organismu a specializovaných buněk pletiv a tkání; - zhotoví mikroskopický preparát, provede jeho nákres a postup práce zachytí v laboratorním protokolu; 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje růst a vývoj kostí a fyziologii svalové činnosti - popíše základní procesy v metabolismu sacharidů, lipidů a proteinů - uvede základní prvky specifické a nespecifické imunity - shrne rozdíl mezi nervovým a humorálním řízením - na příkladu demonstruje rozdíl mezi žlázou s vnější a vnitřní sekrecí - pojmenuje jednotlivé endokrinní žlázy, uvede příklady produkovaných hormonů a jejich účinku <p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na jednoduchém preparátu popíše stavbu buňky; - podle přítomnosti specifických organel (chloroplastů) a buněčné stěny správně rozliší rostlinnou a živočišnou buňku a dovede vysvětlit úlohu jednotlivých organel a struktur buňky; - charakterizuje význam a funkci mikroorganismů v přírodě a pro člověka; - charakterizuje rozdíl ve stavbě buňky jednobuněčného organismu a specializovaných buněk pletiv a tkání; - zhotoví mikroskopický preparát, provede jeho nákres a postup práce zachytí v laboratorním protokolu; 	<p>Biologie člověka - prohloubení</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyziologie orgánových soustav - metabolismus sacharidů, lipidů a proteinů v kontextu činnosti orgánových soustav - imunita - nervové a humorální řízení organismu <p>Praktická mikroskopie</p> <ul style="list-style-type: none"> - hierarchie mnohobuněčného organismu - charakter rostlinné a živočišné buňky - mikroorganismy jako reducenti a producenti - patogenní mikroorganismy - buňky pletiv a tkání mnohobuněčných organismů - příprava preparátů

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje význam pojmů dědičnost a proměnlivost a uvede konkrétní příklady; - na příkladech vysvětlí základní zákonitosti a pojmy genetiky; - vysvětlí úlohu DNA a RNA; - charakterizuje vegetativní a generativní rozmnožování a uvede příklady; - vysvětlí pojem genetické určení pohlaví a uvede příklady odlišného způsobu určení pohlaví; - vysvětlí pojmy polygenní a mimojaderná dědičnost a uvede příklady; - vysvětlí pojem mutace, vznik mutací a uvede faktory ovlivňující vznik mutací; - vysvětlí na příkladech základní zákonitosti genetiky populací; - s použitím správných pojmů popíše metody genetického inženýrství, vysvětlí pojem genová manipulace; - je si vědom složitých etických otázek spojených s metodami genového; inženýrství a dovede v rozhovoru porovnat přínosy a rizika jednotlivých postupů; 	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje míru dědičnosti a proměnlivosti u různých organismů - orientuje se v základních pojmech a zákonitostech genetiky - objasní rozdíl mezi vegetativním a generativním rozmnožováním z pohledu genetické informace, uvede příklady - na příkladech demonstruje různé možnosti určení pohlaví - vysvětlí pojmy polygenní a mimojaderná dědičnost, uvede příklady - na příkladech demonstruje významné trendy v genetice populací - rozebere možnosti vzniku mutací a uvede faktory ovlivňující jejich vznik - s využitím obrazového materiálu rozebere mechanismus replikace, transkripce a translace - vysvětlí pojem genová manipulace a popíše základní metody genového inženýrství - diskutuje o etických otázkách spojených s genovou manipulací, specifikuje přínosy a rizika těchto technologií - na příkladu ilustruje konkrétní postup užívaný v genovém inženýrství 	<p>Genetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - dědičnost a proměnlivost - význam DNA a RNA - vegetativní a generativní rozmnožování - determinace pohlaví - polygenní dědičnost, mimojaderná dědičnost - mutace - populační genetiky - genové inženýrství a genetické manipulace - etické otázky praktických aplikací genetiky
--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše jednotlivé fáze embryonálního vývoje člověka; - popíše podstatu umělého oplodnění a diskutuje jeho etické souvislosti; 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní rysy embryogeneze člověka; - popíše podstatu oplodnění in vitro a diskutuje jeho etické souvislosti; - diskutuje etické a zdravotní problémy reprodukční 	<p>Embryologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - embryogeneze člověka - umělé oplodnění, přerušování těhotenství - srovnání lidské embryogeneze s ostatními savci

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - je schopen vést rozhovor a je si vědom celé šíře etických, zdravotních a sociálních otázek spojených s problémem interrupce - porovná embryonální vývoj člověka a nejznámějších skupin savců; - uvede příklad embryonálního vývoje bezobratlého živočicha; - dovede zasadit počátky systematizace a klasifikace organismů do historických souvislostí; - na příkladech vysvětlí hlavní zásady biologické klasifikace; - vysvětlí rozdíl mezi umělým a přirozeným systémem; - dovede zasadit evoluční myšlení do historického kontextu; - diskutuje problematiku sporu kreacionismu a evolucionismu; - chápe souvislosti mezi systematikou a evolucí; - orientuje se v základních oborech a tématech biologického výzkumu; - na příkladech praktických aplikací dokáže vliv biologie na společnost a svět; - vysvětlí vztah vědy a technologie; - je si vědom a diskutuje o etickém rozměru biologie. 	<ul style="list-style-type: none"> medicíny, je schopen vést rozhovor a je si vědom celé šíře etických, zdravotních a sociálních otázek spojených s problémem interrupce - porovná embryonální vývoj člověka a nejznámějších skupin savců; - uvede příklad embryonálního vývoje bezobratlého živočicha; - vyzdvihne osobnosti, které významně ovlivnily metody biologické klasifikace - vysvětlí hlavní zásady biologické klasifikace a uvede příklady - začlení evoluční myšlení do historického kontextu - objasní význam evolučních myšlenek pro biologickou klasifikaci - vysvětlí rozdíl mezi umělým a přirozeným systémem - srovná evolucionistický kreacionistický pohled na svět - stručně popíše současné trendy v systematické biologii - stručně charakterizuje základní obory biologie a oblasti a metody jejich práce - stručně charakterizuje klíčová témata v samostatně zvoleném oboru biologie - uvede příklad aplikace biologických poznatků v praxi - diskutuje samostatně zvolený etický problém biologie či biotechnologie - diskutuje důležitost zodpovědného chování ve vědecké práci 	<ul style="list-style-type: none"> - embryogenetický vývoj bezobratlých Klasifikace a evoluce organismů - historie systematizace a klasifikace organismů - zásady biologické klasifikace - umělý a přirozený systém - historie evolučního myšlení - evoluce versus inteligentní design - systematika a evoluce Způsoby vědecké práce v biologii - základní obory vědeckého výzkumu - klíčová témata biologického výzkumu - praktické aplikace výsledků biologického výzkumu - věda a technologie - etické otázky biologického výzkumu - zodpovědnost vědce a svědomí
--	---	---

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže zasadit ekologii jako vědní disciplínu do jejích historických souvislostí; - vysvětlí a správně používá základní ekologické pojmy; - charakterizuje různé podoby vztahů organismu a jeho prostředí; - charakterizuje s použitím správných pojmů vzájemné vztahy mezi organismy; - charakterizuje s použitím příkladů úlohu producentů, konzumentů a destruentů v biosféře; - charakterizuje základní ekosystémy, popíše jejich strukturu a vlastnosti; <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem životní prostředí; - chápe úlohu člověka v jeho vlivu na přírodní svět a jeho vytváření vlastního světa lidské kultury; - na příkladech ukáže cestu od lokálního ke globálnímu působení člověka v přírodě; - diskutuje pojmy zdroj a odpad v přírodním a lidském světě; - orientuje se v druzích odpadů a ve způsobech nakládání s nimi; - vysvětlí úlohu člověka jako krajinytvorného činitele v souvislostech a na příkladech; - uvědomuje si globální charakter lidského působení na životní prostředí a uvede na příkladech možnosti lokálního působení 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasadí ekologii jako vědní disciplínu do jejích historických souvislostí; - vysvětlí a správně používá pojmy biotop, ekosystém, biocenóza, biosféra - charakterizuje různé podoby vztahů organismu a jeho prostředí; - charakterizuje s použitím správných pojmů vzájemné vztahy mezi organismy; - charakterizuje s použitím příkladů úlohu producentů, konzumentů a destruentů v biosféře; - charakterizuje základní ekosystémy, popíše jejich strukturu a vlastnosti; <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi ekologií a environmentalistikou a zařadí obě disciplíny do historického kontextu - charakterizuje pojem životní prostředí s ohledem na různé typy ekosystémů - shrne významné změny v historickém vývoji lidské společnosti a dá je do kontextu s vlivem člověka na životní prostředí - rozlišuje pojmy energie, suroviny a odpady - navrhne nejoptimálnější způsoby nakládání s vybranými druhy odpadu - posoudí možnost zemědělského využití různých typů půd - porovná charakter běžného a ekologického zemědělství - diskutuje vliv intenzivní zemědělské činnosti na životní prostředí - charakterizuje jednotlivé typy antropomorfní krajiny a doloží tak roli člověka jako významný aspekt 	<p>Obecná ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - historie a význam ekologie - základní ekologické pojmy - organismus a prostředí - vztahy mezi organismy - producenti, konzumenti, destruenti - struktura a vlastnosti ekosystémů <p>Člověk a biosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní prostředí, příroda a kultura - lokální a globální charakter lidského vlivu na životní prostředí v historii a současnosti - zdroje a odpady v přírodním a lidském světě - charakter odpadů a způsoby nakládání s nimi - přírodní a kulturní krajina, člověk jako ničitel a člověk jako pěstitel - globální vědomí a lokální jednání - možnosti péče o životní prostředí - formy zemědělství a jejich vliv na krajinu

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>jednotlivce;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná a ve svém životě prakticky uplatňuje šetrné přístupy k životnímu prostředí; - dovede porovnat charakter běžného a ekologického zemědělství a jejich vliv na krajinu a zdraví člověka; <p>- zasadí etologii jako vědu do historického kontextu a vysvětlí její význam;</p> <p>- na konkrétních příkladech vysvětlí některé charakteristické rysy chování a jeho vývoje u vybraných skupin živočichů;</p> <p>- vysvětlí rozdíl mezi vrozeným a získaným chováním a posoudí jeho výskyt u člověka a zvířat;</p> <p>- uvede příklady fyziologicky a kulturně podmíněného chování u člověka a zvířat;</p> <p>- uvede příklady forem sociálního</p> <p>- vysvětlí rozdíly v chemickém složení organismů z různých říší;</p> <p>- vysvětlí stavbu a životní funkci virů jako nebuněčných organismů;</p> <p>- vysvětlí životní funkce prokaryot a hub;</p> <p>- charakterizuje rozdíl mezi metabolismem rostlin a živočichů;</p> <p>- vysvětlí funkci základních biochemických cyklů;</p> <p>- chápe podstatu a význam biosyntézy nukleových kyselin a proteinů;</p>	<p>krajinotvorby</p> <ul style="list-style-type: none"> - odliší lokální a globální charakter lidského působení na životní prostředí a uvede konkrétní příklady - ve svém životě upřednostňuje šetrné přístupy k životnímu prostředí <p>- v historickém kontextu charakterizuje etologii jako vědu</p> <p>- uvede konkrétní příklady chování obranného, rozmnožovacího a komfortního</p> <p>- rozliší vrozené a získané chování, posoudí jeho výskyt u člověka a zvířat</p> <p>- na příkladech doloží fyziologicky a kulturně podmíněné chování u člověka a zvířat</p> <p>- na příkladech srovná sociální a sexuální chování člověka a zvířat</p> <p>- diskutuje o základních etických otázkách vyplývajících z etologie</p> <p>- vysvětlí rozdíly v chemickém složení rostlin, živočichů a hub;</p> <p>- vysvětlí stavbu a životní funkci virů jako nebuněčných organismů;</p> <p>- charakterizuje stručně životní funkce prokaryot a hub;</p> <p>- charakterizuje rozdíl mezi metabolismem rostlin a živočichů;</p> <p>- vysvětlí funkci základních biochemických cyklů;</p> <p>- charakterizuje důležitost biosyntézy nukleových kyselin a proteinů pro život organismů;</p>	<p>Etologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - historie a význam etologie - chování zvířat a jeho vývoj v ontogenezi a fylogenezi - chování vrozené a získané u zvířat a člověka - fyziologie a psychologie chování - sociální a sexuální chování člověka a zvířat - etické otázky etologie <p>Chemická a fyziologická podstata života</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické složení organismů, rozdíly v chemickém složení rostlin, živočichů a hub - životní funkce virů - životní funkce prokaryot a hub - rostlinný a živočišný metabolismus - základní biochemické cykly - biosyntéza nukleových kyselin a proteinů
---	---	--

Modul Biologie 1 – ZÁKLADNÍ OTÁZKY BIOLOGIE

Forma realizace modulu

Modul Základní otázky biologie se realizuje formou jedné průběžné hodiny týdně ve čtvrtém ročníku.

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní problémy a otázky genetického výzkumu a aplikace v genových technologiích; - diskutuje vztah biologie k politice a hospodářství; - na příkladě ilustruje vzájemné ovlivňování biologie a společnosti; - zhodnotí příspěvek biologického výzkumu k trvalé udržitelnosti života na Zemi; - diskutuje vztah základních biologických otázek k otázkám filosofickým. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní problémy a otázky genetického výzkumu a aplikace v genových technologiích; - diskutuje vztah biologie k politice a hospodářství; - na příkladě ilustruje vzájemné ovlivňování biologie a společnosti; - zhodnotí příspěvek biologického výzkumu k trvalé udržitelnosti života na Zemi; - diskutuje vztah základních biologických otázek k otázkám filosofickým. 	<p>Etické otázky biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - genetika a genové inženýrství - vztah biologického výzkumu k politice a hospodářství - sociální a kulturní dopad biologických teorií - biologie a udržitelnost rozvoje - biologie a filosofie

Chemie ve studijním zaměření (Ches)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Prohlubující vyučování chemie předpokládá hlubší zájem žáků v oblasti přírodních věd. Hlavním cílem je prohlubování a rozšiřování dříve získaných vědomostí a dovedností a jejich rozšíření v oblastech současné chemie. Vyučování je zde pojímáno komplexněji a systematičtěji, je důsledně dbáno na odhalování souvislostí a propojení mezi tématy, a to včetně přesahu na praktické aplikace v současném světě. V konečném důsledku slouží prohlubující chemické vyučování přípravě žáků k maturitní zkoušce z chemie a poskytuje základ pro pokračující studium chemického, biologického, medicínského či jiného příbuzného oboru vysoké školy.

Forma realizace předmětu

Chemie v prohloubení se realizuje formou průběžných hodin.

Hodinová dotace: 2. ročník – 1 hodina týdně, 3. ročník – 1 hodina týdně, 4. ročník – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V prohlubující chemii uplatňuje učitel následující strategie: vyučování zaměřené na vědu, názorné vyučování.

Vyučování směřuje k rozvoji následujících klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a **myšlenkové operace**;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat na odborná témata;
- dodržovat odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z projevů lidí
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;

- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

Matematické kompetence

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Vyučování směřuje k rozvoji následujících odborných kompetencí:

- osvojit si a chápat ve vztazích a souvislostech klíčové přírodovědné pojmy na úrovni potřebné k úspěšnému terciárnímu studiu přírodovědných předmětů a jejich praktických aplikací, včetně učitelství příslušných předmětů;
- získat přehled o klíčových otázkách a problémech, které řeší přírodověda současnosti a chápat je v jejich širších kulturních a společenských souvislostech;
- analyzovat a hodnotit přírodovědné problémy, formulovat hypotézy a hledat praktickou cestu k jejich ověření;
- osvojit si základní přírodovědné empirické postupy a kulturu kritického vědeckého myšlení;
- postupovat v praktických činnostech s ohledem na zásady bezpečnosti práce, hygieny

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

a ochrany zdraví při práci;

- vnímat etické souvislosti přírodovědného výzkumu a jeho praktických aplikací, postupovat v praktických činnostech šetrně k živé i neživé přírodě s ohledem na zásady trvalé udržitelnosti vývoje a zodpovědnosti člověka vůči společnosti a přírodnímu světu;
- osvojit si schopnost číst a porozumět obsahu přiměřeně náročného odborného textu, pracovat s více informačními zdroji, ověřovat nalezené informace a kriticky je posoudit;
- osvojit si praktické dovednosti a kulturu vedení věcného odborného dialogu i polemické rozpravy na přírodovědné téma.

Aplikace průřezových témat

Ve čtvrtém ročníku je realizováno průřezové téma Člověk a životní prostředí.

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák/yně: - zná pravidla pro stechiometrické výpočty a používá je v praxi; - dokáže sestavit vzorec a název anorganických sloučenin;	Žák/yně: - používá v praktických úlohách stechiometrické výpočty; - dokáže sestavit vzorec a název anorganických sloučenin;	Anorganická chemie – stechiometrické výpočty - názvosloví v anorganické chemii (prohloubení)

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák/yně:	Žák/yně:	ZÁKLADNÍ POJMY A VĚDECKÉ PŘEDSTAVY

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - chápe historickou podmíněnost pojmu atomu; - používá správně základní pojmy, veličiny a zákonitosti v chemii; - správně třídí látky podle složení a vlastností; - porovnává a třídí látky podle jejich struktury, vlastností a reakcí; - uvede příklad vztahu struktury a vlastností anorganických látek; - vysvětlí principy chemické výroby základních anorganických látek. 	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladě různých atomových modelů diskutuje historickou podmíněnost pojmu atomu; - používá správně základní pojmy, veličiny a zákonitosti v chemii; - správně třídí látky podle složení a vlastností; - porovnává a třídí látky podle jejich struktury, vlastností a reakcí; - uvede příklad vztahu struktury a vlastností anorganických látek; - vysvětlí principy chemické výroby základních anorganických látek. 	<ul style="list-style-type: none"> - pojem atomu a jeho historický vývoj - základní pojmy definice a veličiny v chemii - látky, jejich třídění a složení <p>Anorganická chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktura, vlastnosti a reakce anorganických látek - vztah mezi strukturou, vlastnostmi a chováním anorganických látek - technologie výroby základních anorganických látek
--	---	---

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních principech termodynamiky a kinetiky chemických reakcí; - vysvětlí princip chemické rovnováhy a uvede příklad jeho praktického využití; - vysvětlí podstatu chromatografie a uvede příklad jejího využití; - chápe podstatu elektrochemických dějů a uvede praktické využití elektrochemie; - správně dělí organické látky podle struktury a charakteristických skupin a reakcí; - dokáže sestavit vzorec a název anorganických sloučenin; - uvede příklad vztahu struktury a vlastností 	<p>Žák/yně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních principech termodynamiky a kinetiky chemických reakcí; - vysvětlí princip chemické rovnováhy a uvede příklad jeho praktického využití; - vysvětlí podstatu chromatografie a uvede příklad jejího využití; - chápe podstatu elektrochemických dějů a uvede praktické využití elektrochemie; - správně dělí organické látky podle struktury a charakteristických skupin a reakcí; - dokáže sestavit vzorec a název anorganických sloučenin; 	<p>Kapitoly z fyzikální chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemická termodynamika - reakční kinetika - chemické rovnováhy - chromatografie - elektrochemie <p>Organická chemie</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>anorganických látek; - vysvětlí postup při zpracování fosilních paliv; - vysvětlí principy chemické výroby základních organických látek; - rozděluje polymery podle základních stavebních jednotek a uvede příklad výroby polymeru; a chováním organických látek - objasní vztah chemického složení rostlin a živočichů se základními biochemickými reakcemi v těchto organismech; - chápe princip enzymové katalýzy a uvede konkrétní příklady biokatalyzátorů; - uvede příklad skladných a rozkladných reakcí v biochemii; - vysvětlí základní principy metabolismu sacharidů, lipidů a proteinů; - diskutuje vliv chemických výrob na život člověka a biosféru; - uvede příklady „všedních“ chemických procesů.</p>	<p>- uvede příklad vztahu struktury a vlastností anorganických látek; - vysvětlí postup při zpracování fosilních paliv; - vysvětlí principy chemické výroby základních organických látek; - rozděluje polymery podle základních stavebních jednotek a uvede příklad výroby polymeru; a chováním organických látek - objasní vztah chemického složení rostlin a živočichů se základními biochemickými reakcemi v těchto organismech; - chápe princip enzymové katalýzy a uvede konkrétní příklady biokatalyzátorů; - uvede příklad skladných a rozkladných reakcí v biochemii; - vysvětlí základní principy metabolismu sacharidů, lipidů a proteinů; - diskutuje vliv chemických výrob na život člověka a biosféru; - uvede příklady „všedních“ chemických procesů.</p>	<p>- struktura, vlastnosti a reakce organických látek - názvosloví v organické chemii (prohloubení) - vztah mezi strukturou, vlastnostmi - fosilní zdroje organických látek - základní technologické postupy při výrobě organických látek - chemie polymerů Biochemie - chemické složení organismů a podstata biochemických reakcí - enzymová katalýza - anabolismus a katabolismus - metabolismus sacharidů, lipidů a proteinů Chemie a člověk - vliv chemických výrob na životní prostředí a zdraví člověka - chemie v denním životě</p>
---	---	---

Modul Chemie 2 – Základní matematické modely a výpočty v chemii

Forma realizace předmětu

Modul Chemie 2 se realizuje formou 1 průběžné hodiny ve druhém ročníku.

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí náročnější stechiometrické výpočty a výpočty z chemických rovnic; - rozlišuje exotermní a endotermní děje na základě energií chemických vazeb výchozích látek a produktů reakce; - provádí základní výpočty vyplývající z termodynamických zákonů; - provádí základní výpočty vyplývající ze zákonů reakční kinetiky a chemické rovnováhy. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí náročnější stechiometrické výpočty a výpočty z chemických rovnic; - rozlišuje exotermní a endotermní děje na základě energií chemických vazeb výchozích látek a produktů reakce; - provádí základní výpočty vyplývající z termodynamických zákonů; - provádí základní výpočty vyplývající ze zákonů reakční kinetiky a chemické rovnováhy. 	<p>Chemické výpočty</p> <ul style="list-style-type: none"> - výpočty v následujících oblastech: - stechiometrické výpočty - výpočty z chemických rovnic - termodynamika - reakční kinetika - chemické rovnováhy

Fyzika ve studijním zaměření (Fys)

Charakteristika a cíle předmětu

Rozšiřující vyučování fyziky má uspokojit hlubší zájem žáků o poznání a získávání kompetencí v tomto oboru. Cílem je vedle prohlubování a rozšiřování dříve získaných vědomostí a dovedností také jejich rozšíření. Vedle teoretického propracování se klade důraz také na exkurzy do zajímavých praktických aplikací oboru a pokud možno i vlastní tvůrčí a konstrukční činnost v oboru. Obojí má mít v neposlední řadě patřičný motivační náboj. Rozšířené vyučování fyziky má dále sloužit k přípravě žáků na maturitní zkoušku z fyziky a poskytnout širší základ pro pokračující studium zejména přírodovědně a technicky zaměřených vysokých škol.

Forma realizace předmětu

Předmět se vyučuje v průběžných hodinách, zpravidla dvouhodinových vyučovacích blocích s týdenní periodicitou.

Hodinové dotace: 2. ročník – 1 hodina, 3. ročník – 1 hodina, 4. ročník – 1 hodina.

Hodinová dotace pro výuku modulů fyziky pro přírodovědné rozšíření: 1 hodina ve 3. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

Ve fyzice v prohloubení uplatňuje učitel následující strategie: vyučování zaměřené na vědu, heuristická strategie, komunikativní strategie, činnostní učení, učení zážitkem, problémové vyučování, tématická výuka, názorné vyučování.

Vyučování směřuje k rozvoji následujících klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;

- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikační kompetence

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat na odborná témata;
- dodržovat odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z projevů lidí
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;

– přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Vyučování směřuje k rozvoji následujících odborných kompetencí:

- osvojit si a chápat ve vztazích a souvislostech klíčové přírodovědné pojmy na úrovni potřebné k úspěšnému terciárnímu studiu přírodovědných předmětů a jejich praktických aplikací, včetně učitelství příslušných předmětů;
- získat přehled o klíčových otázkách a problémech, které řeší přírodověda současnosti a chápat je v jejich širších kulturních a společenských souvislostech;
- analyzovat a hodnotit přírodovědné problémy, formulovat hypotézy a hledat praktickou cestu k jejich ověření;
- osvojit si základní přírodovědné empirické postupy a kulturu kritického vědeckého myšlení;
- postupovat v praktických činnostech s ohledem na zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdraví při práci;
- vnímat etické souvislosti přírodovědného výzkumu a jeho praktických aplikací, postupovat v praktických činnostech šetrně k živé i neživé přírodě s ohledem na zásady trvalé udržitelnosti vývoje a zodpovědnosti člověka vůči společnosti a přírodnímu světu;
- osvojit si schopnost číst a porozumět obsahu přiměřeně náročného odborného textu, pracovat s více informačními zdroji, ověřovat nalezené informace a kriticky je posoudit;
- osvojit si praktické dovednosti a kulturu vedení věcného odborného dialogu i polemické rozpravy na přírodovědné téma;
- vést přesné záznamy a protokoly o prováděných pozorováních a pokusech, doplnit je věrným nákresem a výsledky a závěry shrnout do strukturovaného a srozumitelného

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše souvislost doby kmitu a frekvence s vlastnostmi oscilátoru - charakterizuje síly, které způsobují kmitání těles - vysvětlí jevy a děje, k nimž dochází při proudění tekutin a uvede je do souvislosti s příslušnými zákonitostmi - chápe vliv tvaru na velikost aerodynamické odporující síly - vysvětlí fyzikální principy létání - chápe pojem kauzality, jak se uplatňuje v mechanických strojích - popíše a vysvětlí chování setrvačníku. 	<p>Kmitání a vlnění</p> <ul style="list-style-type: none"> - matematické kyvadlo a fyzikální kyvadlo - kmity pružin - mechanické vlnění - vlnění a zvuk <p>Mechanika tekutin</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlak a vztahová síla - proudění tekutina jeho zákonitosti - obtékání těles, aerodynamika <p>Mechanické stroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybraná mechanická zařízení (setrvačnick, ozubené převody, lihýřové hodiny, kuličkové dráhy, mechanické implementace počítače)

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe souvislosti mezi amplitudou a frekvencí kmitání struny a hlasitostí a výškou tónu; - popíše konstrukční principy vybraných elektroakustických zařízení - popíše funkci součástek používaných v elektronických obvodech - zapojí základní elektronické obvody - má přehled o využití elektromagnetických signálů různých frekvencí. 	<p>Akustika a elektroakustika</p> <ul style="list-style-type: none"> - kmitání struny, intenzita a frekvence - hlasitost, výška a barva tónu - rezonance - mikrofony, sluchátko, reproduktor, kytarový snímač - telefon <p>Elektrotechnika</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní obvody pro práci s elektroakustickými signály - modulace, krystalka, radiový přijímač - spektrum rádiových elmg. vln a vlastnosti jejich šíření

4. ročník

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše způsoby zkoumání mikrosvěta - vysvětlí, jaké jevy a výzkumné cesty vedou k závěru, že struktura hmoty je zrnitá - charakterizuje odlišné vlastnosti běžného světa těles a kvantové vlastnosti mikrosvěta - popíše princip elektronového mikroskopu - popíše principy vybraných technických zařízení. 	<ul style="list-style-type: none"> - opakování a rozšiřování učiva předchozích ročníků; příprava na maturitu <p>Mikrosvět</p> <ul style="list-style-type: none"> - historický vývoj představ o nejmenších částech hmoty - způsoby zkoumání mikrosvěta, elektronový mikroskop, mikroskop atomových sil - kvantové vlastnosti mikročástic a mikrostruktur - vodič, izolant a polovodič z hlediska mikrostruktury <p>Principy pokročilejších technických zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - obrazovky, urychlovače částic, lasery apod.

Moduly Fyzika 6 a Fyzika 7 (Fym)

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu principu neurčitosti; - vysvětlí fotoelektrický jev; - dokáže rozpoznat vlnové a částicové vlastnosti objektů mikrosvěta; - charakterizuje základní modely atomu; - popíše strukturu elektronového obalu z hlediska energie elektronu; - popíše stavbu atomového jádra; - chápe možnosti praktického využití jaderného štěpení a jaderné fúze. <ul style="list-style-type: none"> - umí porovnat ptolemaiovský a kopernikovský obraz světa; - umí vysvětlit, které argumenty přivedli k přijetí kopernikovského obrazu světa; - chápe slabiny aristotelovské mechaniky a její překonání Galileám; - chápe jak a na základě čeho byly postupně utvářeny názory o podstatě elektřiny a magnetismu; - chápe princip relativity v jeho různých interpretacích; - chápe filosofický význam principu neurčitosti a zná meze determinismu. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu principu neurčitosti; - vysvětlí fotoelektrický jev; - dokáže rozpoznat vlnové a částicové vlastnosti objektů mikrosvěta; - charakterizuje základní modely atomu; - popíše strukturu elektronového obalu z hlediska energie elektronu; - popíše stavbu atomového jádra; - chápe možnosti praktického využití jaderného štěpení a jaderné fúze. <ul style="list-style-type: none"> - umí porovnat ptolemaiovský a kopernikovský obraz světa; - umí vysvětlit, které argumenty přivedli k přijetí kopernikovského obrazu světa; - chápe slabiny aristotelovské mechaniky a její překonání Galileám; - chápe jak a na základě čeho byly postupně utvářeny názory o podstatě elektřiny a magnetismu; - chápe princip relativity v jeho různých interpretacích; - chápe filosofický význam principu neurčitosti a zná meze determinismu. 	<p>Fyzika mikrosvěta</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy kvantové fyziky - vlnová a částicová povaha světla - čárové emisní a absorpční spektrum vodíku - modely atomu - pravděpodobnostní interpretace kvantové fyziky, vlnová funkce a orbitaly jako oblasti pravděpodobnosti - stavba atomového jádra - jaderné štěpení a jaderná fúze <p>Vývoj fyzikálního obrazu světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzikální obraz světa v antice - ptolemaiovský a kopernikovský obraz světa - aristotelovská a galileovská mechanika - vývoj názorů na elektřinu a magnetismus - princip relativity a jeho vývoj od Galilea k Einsteinovi - klasicky deterministický a kvantově - mechanický obraz světa - vědecké revoluce a změna paradigmat

Matematika ve studijním zaměření (Mas)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět matematika je konzistentním pokračováním matematiky v rozsahu uvedeném v RVP pro základní školu. Ve waldorfské pedagogice má vzhledem k přírodovědným předmětům zásadní postavení. Jednak je to nástroj podporující vývoj rozumových a volných schopností žáků, jednak tento předmět poskytuje efektivní a přirozený jazyk ostatním předmětům jako fyzika a chemie a umožňuje v nich nezbytné predikce. Žáci postupně přechází od práce s konkrétními čísly a výrazy k abstraktnějšímu pojetí vztahů veličin, operací a funkčnímu myšlení, které ústí ve 13. třídě v aplikacích v ostatních přírodovědných předmětech. Obecným cílem matematického vzdělávání je tedy výchova přemýšlivého člověka, který bude umět, v různých životních situacích, které budou takové matematické zpracování vyžadovat, vybrat k popisu relevantní pojmy, zorientovat se v problému a úspěšně jej vyřešit.

Forma realizace předmětu

Předmět matematika ve studijním zaměření je realizován v průběžných hodinách.

Hodinová dotace: 2. ročník – 1 hodina týdně, 3. ročník – 1 hodina týdně, 4. ročník – 1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V matematice jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

- heuristická
- komunikativní
- kooperativní
- učení zážitkem
- multiperspektivní

- interaktivní
- strategie problémového a projektového vyučování
- tématická výuka
- názorné vyučování.

V matematice jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

klíčové kompetence žáků :

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;

spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích,

tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími

prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

Matematické kompetence

Žáci by měli

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci by měli

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- učit se používat nové aplikace;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Přírodovědné zaměření

Žáci by měli

- osvojit si a chápat ve vztazích a souvislostech klíčové přírodovědné pojmy na úrovni potřebné k úspěšnému terciárnímu studiu přírodovědných předmětů a jejich praktických aplikací, včetně učitelství příslušných předmětů;
- získat přehled o klíčových otázkách a problémech, které řeší přírodověda současnosti a chápat je v jejich širších kulturních a společenských souvislostech;
- analyzovat a hodnotit přírodovědné problémy, formulovat hypotézy a hledat praktickou cestu k jejich ověření;
- osvojit si základní přírodovědné empirické postupy a kulturu kritického vědeckého myšlení;
- postupovat v praktických činnostech s ohledem na zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdraví při práci;
- vnímat etické souvislosti přírodovědného výzkumu a jeho praktických aplikací, postupovat v praktických činnostech šetrně k živé i neživé přírodě s ohledem na zásady trvalé udržitelnosti vývoje a zodpovědnosti člověka vůči společnosti a přírodnímu světu;
- osvojit si schopnost číst a porozumět obsahu přiměřeně náročného odborného textu, pracovat s více informačními zdroji, ověřovat nalezené informace a kriticky je posoudit;
- osvojit si praktické dovednosti a kulturu vedení věcného odborného dialogu i polemické rozpravy na přírodovědné téma;
- vést přesné záznamy a protokoly o prováděných pozorováních a pokusech, doplnit je věrným nákresem a výsledky a závěry shrnout do strukturovaného a srozumitelného textu včetně uvedení odkazů na použitou literaturu a další zdroje;
- osvojit si schopnost organizovat a řídit vlastní učení, plánovat, organizovat a řídit svou pracovní činnost.

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák:	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí aritmetické operace v množině komplexních čísel; usměrňuje zlomky, vyjadřuje čísla v algebraickém i goniometrickém tvaru a upravuje číselné výrazy s komplexními čísly, - umocňuje a odmocňuje komplexní čísla a výsledek interpretuje v gaussově rovině - řeší kvadratické a binomické rovnice v množině C. 	<p>Komplexní čísla základní operace s komplexními čísly, řešení kvadratických a binomických rovnic v množině C</p>

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák:	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - převádí rovnice na středový tvar, rozpoznává typ kuželosečky a podle parametrů je schopen kuželosečku zakreslit do souřadného systému. 	<p>Analytická geometrie kuželoseček</p> <ul style="list-style-type: none"> - kružnice, elipsa, parabola a hyperbola a jejich analytické vyjádření, parametry, asymptoty

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák:	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzuje zadanou úlohu, vybere vhodnou část matematického aparátu a vyřeší ji, - diskutuje existenci, počet řešení i možnosti různých postupů. 	<p>Aplikační úlohy s využitím funkcí, posloupností a trigonometrie</p>

Modul matematika 5 a 6 (Mam)

doporučené umístění 4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazí těleso ve volné rovnoběžné projekci; - umí zkonstruovat průnik dvou rovin; - umí najít průnik přímky a roviny; - sestrojí řez krychle; - umí sestrojít síť mnohostěnu a vytvořit model; - umí zkonstruovat elipsu, hyperbolu a parabolu. <ul style="list-style-type: none"> - vypočte limitu nekonečné posloupnosti; - sečte danou geometrickou řadu; - vypočte derivaci mocninné funkce; - dovede aplikovat pravidla pro derivaci součtu a součinu; - určí lokální extrémy dané funkce; - vyšetří průběh funkce; - umí vypočítat integrály nejjednodušších funkcí a použít je při výpočtu obsahů. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je obeznámen se základními zobrazeními, - zobrazí těleso ve volné rovnoběžné projekci; - umí zkonstruovat průnik dvou rovin; - umí najít průnik přímky a roviny; - sestrojí řez krychle; - umí sestrojít síť mnohostěnu a vytvořit model; - umí zkonstruovat elipsu, hyperbolu a parabolu. <ul style="list-style-type: none"> - vypočte limitu nekonečné posloupnosti; - sečte danou geometrickou řadu; - vypočte derivaci základních funkcí; - dovede aplikovat pravidla pro derivaci součtu, součinu, podílu a složených funkcí, - určí lokální extrémy dané funkce; - vyšetří průběh funkce; - umí vypočítat integrály nejjednodušších funkcí a použít je při výpočtu obsahů. 	<p>1 Stereometrie a deskriptivní geometrie I</p> <ul style="list-style-type: none"> - volné rovnoběžné promítání - průnik dvou rovin - průnik přímky a roviny - řezy krychle - mnohostěny a jejich zobrazení - konstrukce kuželoseček <p>1 Infinitesimální počet</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem limity a jeho využití - součet nekonečné geometrické řady - derivace a pravidla pro jejich výpočet - lokální extrémy - pojem určitého integrálu - základní věta integrálního a diferenciálního počtu a pojem primitivní funkce - obsah rovinných obrazců

Humanitní zaměření

Pedagogika (Ped)

Charakteristika vyučovacího předmětu

V rámci výuky žákům poskytujeme základní vhled do oboru pedagogiky. V první fázi se zaměřujeme na zákonitosti rozvoje dítěte po stránce fyzické, psychické, sociální, a duchovní. Žáci se seznamují s kapitolami obecné pedagogiky a didaktiky, sociologie výchovy, pedeutologie, dějin pedagogiky. Dále pak následuje problematika reformního pedagogického hnutí, sociální a pedagogické komunikace. Žáci se také věnují oblasti speciální pedagogiky a aktuálním pedagogickým problémům. Úkolem je chápat žáka jako utvářející se osobnost a přispívat ke zvyšování kvality jeho života. Posílen má být vztah mezi jedincem a jeho konkrétním sociokulturním prostředím. Žáci jsou vedeni k vědomému jednání, chápání souvislostí a vyjadřování svých postojů. Důraz je kladen na aktivitu, tvořivost a kritický úsudek. Výuka navazuje na obsahově blízké předměty jako je filozofie, politologie, historie, psychologie a biologie.

Forma realizace předmětu

Předmět je vyučován v rámci humanitního zaměření ve 2., 3., a 4. ročníku v této časové dotaci 0 + 1 + 2 + 1.

Výchovné a vzdělávací strategie, kompetence žáka

a) Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.),

pořizovat si poznámky;

– využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;

– sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

– znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů

– porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;

– uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;

– volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;

– spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence – vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;

– formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně; účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;

– zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;

– dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;

– zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;

– zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;

– stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;

– reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;

– ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;

d) Personální a sociální kompetence posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;

– stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;

– reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;

– ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí; pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;

– přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;

– podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;

– přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí– jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;

– dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;

– jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;

– uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;

– zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

– uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;

– podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;

- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

a pracovat s informacemi – pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě

Internet;

- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence - humanitní zaměření

- rozpoznat strategie učení a zjistit, které jim nejlépe odpovídají, dokázat porozumět strategiím učení ostatních;
- umět zhodnotit vlastní práci, dokázat vyhledat radu, informaci a podporu tam, kde je toho třeba a následně dokázat zhodnotit práci ostatních; být motivováni k tomu, aby uplatňovali to, co získají v procesu učení, životními zkušenostmi a svou aktivitou při vyhledávání možností učít se a aplikovat výsledky učení v životních, problémových situacích, v různých kontextech;
- dokázat konstruktivně komunikovat v různém prostředí;
- umět vytvářet při jednání pocit důvěry na základě uplatňování empatie vůči ostatním;
- být schopni sebeovládání a mít vědomí etických norem;
- zvládat stresové situace a zklamání a dokázat je nahlížet a řešit konstruktivním způsobem;
- dokázat rozlišovat a respektovat rozdílnost potřeb a hodnot mezi profesní a soukromou sférou vlastního života;
- vážit si různosti, respektovat ostatní a být připraveni překonat předsudky a hledat kompromisy;

- být schopni rozpoznat příležitosti pro osobní či profesní seberozvoj, zhodnotit přínosy a rizika takovéto příležitosti na základě pochopení širšího kontextu a uvědomit si její etický rozměr;
- chápat důležitost tvořivého vyjádření idejí, zkušeností a emocí prostřednictvím různých médií, jako např. hudby, divadla, literatury a vizuálního umění a dokázat se jejich prostřednictvím vyjádřit;
- rozumět důležitosti estetických faktorů v každodenním životě.

Výukové strategie užívané ve výuce

- **heuristická** – práce s myšlenkovou mapou, diskuse, skupinové řešení problému
- **komunikativní** - diskuse, prezentace, jednosměrná i vícesměrná komunikace
- **kooperativní** – skupinová práce, práce ve dvojici
- **činnostní učení** – sociální učení, rozvoj myšlenkových operací, práce na verbální a neverbální komunikaci
- **projektové vyučování** – práce na ročníkové práci

Realizace průřezových témat

V předmětu jsou realizována průřezová témata z následujících oblastí :

a/ občan v demokratické společnosti

- osobnost a její rozvoj;
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů;
- společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství;
- historický vývoj (především v 19. a 20. století);
- stát, politický systém, politika, soudobý svět; - masová média;
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita;
- potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

b/ člověk a svět práce

- trh práce, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů;
- soustava školního vzdělávání v ČR, návaznosti jednotlivých druhů vzdělávání po absolvování střední školy, význam a možnosti dalšího profesního vzdělávání včetně rekvalifikací, nutnost celoživotního učení, možnosti vzdělávání v zahraničí;
- informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce;

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozumí základním pojmům v oblasti výchovy a vzdělávání, je schopen je vysvětlit na praktických příkladech 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vymezí základní pojmy a orientuje se ve vztazích mezi nimi -zhodnotí význam vzdělávání a výchovy pro jedince a společnost <ul style="list-style-type: none"> -vymezí pojem pedagogika -popíše formování pedagogiky jako vědního oboru a vymezí její postavení v systému věd -vyjmenuje příbuzné vědecké obory a vazbu ilustruje na příkladech 	<p>Úvod do studia pedagogiky</p> <ul style="list-style-type: none"> -základní pedagogické pojmy a vztahy mezi nimi -výuka -vzdělávání -výchova -škola -jedinec a společnost <p>Obecná pedagogika</p> <ul style="list-style-type: none"> -pedagogika jako vědní obor -pedagogické disciplíny a jejich charakteristika -vztah pedagogiky k ostatním vědním oborům -význam pro společenskou a životní praxi -formování pedagogiky jako vědeckého oboru

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>-zná principy a pravidla sociální komunikace a snaží se je aplikovat v různých sociálních prostředích -je schopen kriticky vnímat jednání druhých i své vlastní -dokáže vytvářet pozitivní vztahy k druhým lidem a adekvátně vyjadřovat své názory a potřeby</p> <p>-chápe potřeby dnešního dítěte, možnosti a formy výchovného působení a utváření podmínek pro jeho rozvoj -charakterizuje základní druhy ohrožení vývoje dětí vlivy sociálního prostředí</p> <p>-charakterizuje specifika výchovy a vzdělávání v různých obdobích života -na základě znalosti typologie provede krátkodobé pedagogické pozorování</p> <p>-porovná současné přístupy v pojetí dítěte a žáka, výchovy a vzdělávání, dovede zhodnotit jejich přínosy a rizika</p>	<p>-vysvětlí pojem interakce a sociální percepce -charakterizuje specifickou roli učitele a žáka -rozlišuje obsah a formy komunikace -zná prostředky verbální a neverbální komunikace , učí se je užívat v praxi -vysvětlí zvláštnosti pedagogické komunikace včetně komunikačních rizik</p> <p>-vysvětlí poje socializace -popíše průvodní jevy současné problematiky rodiny -dokáže charakterizovat rodinu z hlediska její funkčnosti -spolupráci rodiny a školy vnímá jako nanejvýš aktuální téma, j si vědom možných forem spolupráce -vědomé utváření školního prostředí vnímá jako podmínku efektivního vzdělávání</p> <p>-vymezí jednotlivé fáze lidského vývoje a dokáže je charakterizovat -je si vědom významných vývojových mezníků, dokáže je doložit na příkladech -zná podmínky školní zralosti, je seznámen s činností PPP, provádí pozorování žáků při zápisu do školy -navštíví předškolní zařízení, školní družinu</p> <p>-v osobnostním pojetí jednatelce rozlišuje vývoj tělesný, psychický, seberozvoj, dále sociální a duchovní vývoj -objasní jednostrannost výkonového modelu pojetí dítěte -zná teze vzdělávání pro 21. století vydaných komisí</p>	<p>Sociální a pedagogická komunikace -interakce, role, sociální percepce -obsah a formy komunikace -komunikace verbální -komunikace neverbální -zvláštnosti pedagogické komunikace</p> <p>Sociologie výchovy -socializace v rodině a ve škole -krize rodiny, rodičovství, mateřství -funkce rodiny -problémová rodina -spolupráce rodiny a školy -škola jako sociální instituce /prostředí, atmosféra, klima, patologie školy/</p> <p>Fáze vývoje a specifika výchovy v jednotlivých obdobích života jedince -dítě v předškolním období .-vstup do školy, školní zralost -mladší školní věk -starší školní věk -puberta, adolescence -dospělost</p>
--	---	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<p>Unesco -je si vědom významu celoživotního vzdělávání pro rozvoj osobnosti jedince</p>	<p>Osobnostní pojetí žáka ve výchově a vzdělávání -klíčové kompetence -strategie celoživotního vzdělávání</p>
--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák: -zná základní typy tělesného, smyslového a mentálního postižení a jejich důsledky pro výchovu a vzdělání</p> <p>-charakterizuje základní typy ohrožení vývoje dětí vlivy sociálního prostředí</p> <p>-zná základní vývojové proudy a osobnosti v pedagogice</p>	<p>Žák:</p> <p>-je si vědom významu sociálního prostředí a jeho vlivu na rozvoj dítěte -dokáže charakterizovat sociálně znevýhodněné žáky a jejich prostředí, uvede na příkladech -zná zásady pomoci - vyjmenuje a charakterizuje činnost důležitých institucí -zná formy náhradní rodinné péče -navštíví dětský domov -objasní možnosti, které má škola při práci se žáky -zná náplň práce výchovného poradce</p> <p>-charakterizuje výchovu a vzdělání ve vybraných obdobích -zhodnotí význam života a díla J. A.Komenského -uvede základní rysy školské reformy M. Terezie -vyjmenuje díla velkých osobností pedagogiky a stručně je</p>	<p>Speciální pedagogika</p> <p>Sociální pedagogika -děti problémové a znevýhodněné -týrané, zneužívané a zanedbávané děti -minoritní skupiny, multikulturní výchova -náhradní rodinná a ústavní výchova -linka důvěry, krizové centrum, PPP,... -význam a možnosti školy při práci s problémovými dětmi, metodický postup, depistáž,...</p> <p>Dějiny pedagogiky -výchova ve starověku a středověku -J.A. Komenský život a dílo - školská reforma Marie Terezie</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>-umí provádět sebehodnocení a dokáže nezaujatě zhodnotit i práci jiných -rozlišuje společenské a osobnostní cíle ve výchově a vzdělávání</p>	<p>charakterizuje -významné osobnosti dokáže začlenit do dějinných souvislostí</p> <p>-zhodnotí význam povolání učitele -osvojí si představu o koncepci učitelské profesní přípravy -vyjmenuje nároky kladené na osobnost učitele -vysvětlí termín „vyhoření“ -objasní termín autorita -uvede druhy autority a jejich charakteristiku s vyjmenováním průvodních znaků</p>	<p>- významní pedagogové 17. – 19. století - Lock - .Rousseau - Pestalozzi - Basedow - Tolstoj..</p> <p>Učitelská profese -příprava učitelů - pojetí výuky a pedagogické myšlení, učitelská typologie -nároky a zvláštnosti učitelské profese -vztah učitele a žáka -autorita a její druhy -význam etiky pro utváření osobnosti učitele</p>
---	---	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák: -rozumí základním pojmům v oblasti výchovy a vzdělávání -chápe možnosti a formy výchovného utváření podmínek pro jeho rozvoj</p>	<p>Žák: -vymezí termín didaktika v historickém kontextu -rozlišuje obecnou a oborovou didaktiku -vysvětlí důležitost stanovení cílů a plánování v práci učitele -objasní problematiku zacházení s obsahem učiva -vyjmenuje a stručně charakterizuje didaktické formy -vysvětlí pojem didaktické prostředky, uvede klady a zápory jejich užití -vyjmenuje didaktické metody, stručně je charakterizuje - zná význam hry pro život dítěte, uvede její druhy, zná pravidla pro vedení her -charakterizuj hodnocení jako jedno z aktuálních pedagogických témat, jeho vývoj -uvede klady a zápory slovního hodnocení a klasifikace</p>	<p>Obecná didaktika -cíle a obsah vzdělávání -význam plánování v práci učitele -didaktické formy -didaktické prostředky -vzdělávací metody -hodnocení a klasifikace, funkce hodnocení - hra a její význam</p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>-zná základní vývojové proudy a osobnosti v pedagogice -porovná současné přístupy v pojetí dítěte a žáka, výchovy a vzdělávání, dovede zhodnotit jejich přínosy a rizika</p> <p>-rozlišuje společenské a osobnostní cíle ve výchově a vzdělávání</p> <p>-charakterizuje specifika výchovy a vzdělávání v různých obdobích života</p>	<p>-vyjmenuje funkce hodnocení,</p> <p>-uveďte charakteristické znaky reformní pedagogiky a význam reformně pedagogického hnutí -pojednání o životě a díle významných představitelů, charakterizuje jejich dílo, představí jejich východiska, postoje, názory</p> <p>-vyjmenuje alespoň 10 aktuálních pedagogických témat a v nástinu vysvětlí jejich problematiku</p> <p>-vysvětlí charakter a návaznost jednotlivých stupňů škol ve schématu vzdělávací soustavy</p>	<p>Reformní pedagogika ve světě a u nás -školy M. Montessori -waldorfská škola -Jenský plán - Daltonský plán,... -srovnávací pedagogika úvod</p> <p>Aktuální problémy a vývojové tendence českého školství</p> <p>Školský systém v ČR - přehled</p>
---	--	--

Psychologie (Psy)

Charakteristika vyučovacího předmětu

V rámci výuky psychologie na prvním místě poskytujeme žákům ucelený pohled na zákonitosti psychického vývoje člověka v rámci ontogeneze, na strukturu jeho osobnosti ve vzájemně propustných oblastech motivace (potřeby a zájmy), na schopnosti (myšlenkové, emocionální, morálně-volní, sociální, schopnosti já), na charakter (postoje, hodnotovou orientaci) a temperament. Ve výuce je brán zřetel na vzájemné vztahy mezi psychikou jedince a jeho kulturním a sociálním prostředím. Žáky vedeme k jasnému sebeuvědomění (vědomí vlastní situace) jako základu pro vědomé jednání. Psychologické poznání napomáhá k rozvoji chápání souvislostí, samostatného, kritického a tvořivého myšlení žáků v oblasti výchovy, vzdělávání a sociální pomoci.

Výuka navazuje na poznatky o člověku a jeho postavení ve společnosti v obsahově blízkých předmětech, jako jsou filosofie, sociologie, historie, pedagogika.

Forma realizace předmětu

Předmět je realizován formou cvičných hodin.

Hodinová dotace: 2. ročník – 1 hodina týdně, 3. ročník – 1 hodina týdně, 4. ročník – 2 hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie

- v předmětu Psychologie bude uplatňována opora v těchto vých. a vzděl. strategiích:

- heuristická, jejíž využití se uplatní v dovednosti žáků vytvářet myšlenkové mapy
- komunikativní – ve všech fázích výchovy vzdělávání
- problémové vyučování – myšlenková mapa, diskuze
- projektové vyučování – maturitní projekt

- tématická výuka – s předměty filosofie, sociologie, pedagogika
- v předmětu Psychologie jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:
 - kompetence k učení
 - řešení problémů
 - komunikativní kompetence
 - personální a sociální
 - občanská a kulturního povědomí
 - k pracovnímu uplatnění
 - odborné kompetence

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák <ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním pojmům a je schopen je vysvětlit na praktických příkladech; - chápe základní psychické stavy a procesy 	Žák: <ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem psychologie - definuje pojmy chování, prožívání, vědomí, nevědomí - charakterizuje psychické stavy a procesy - popíše procesy formování psychologie jako vědeckého oboru - rozliší vědecký a laický přístup ke studiu psychologie - vymezí postavení psychologie v systému věd 	Základní psychologické pojmy <ul style="list-style-type: none"> - vymezení pojmu psychologie - chování - prožívání - vědomí - nevědomí, podvědomí - psychické stavy a procesy Psychologie jako vědecký obor <ul style="list-style-type: none"> - formování psychologie jako vědeckého oboru - vědecký a laický přístup k objasňování psychických stavů a procesů - postavení psychologie v systému přírodních a společenských věd

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - chápe procesy a vlivy, které utvářejí osobnost člověka - chápe procesy a vlivy, které utvářejí osobnost člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje příbuzné vědecké obory, vazbu vysvětlí a ilustruje na příkladech - vyjmenuje psychologické disciplíny - charakterizuje uplatnění psychologie ve společenské praxi - charakterizuje význam psychologie v osobním životě jedince - vyjmenuje a popíše vybrané znaky nervové soustavy - podle zadaných kritérií popíše stavbu nervové soustavy - vysvětlí pojem homeostáza a aplikuje jej na chování živočichů - vysvětlí pojem reflex a aplikuje jej na chování - vysvětlí vybrané genetické vlivy na psychické procesy a stavy - popíše prvky subhumánního sociálního života - popíše a vysvětlí význam lidského soc. prostředí - vyjmenuje a popíše společenské prostředí člověka - vyjmenuje a popíše vybrané poruchové jevy podle uvedených autorů - uvede vybrané definice, vysvětlí je, ilustruje příklady - rozliší přímé a nepřímé poznávací procesy 	<ul style="list-style-type: none"> - příbuzné vědecké obory k psychologii - disciplíny psychologie - uplatnění psychologie ve společenské praxi - význam studia psychologie pro osobní život jedince Biologická podmíněnost psychiky <ul style="list-style-type: none"> - prvky nervové soustavy - stavba nervové soustavy - homeostáza a chování - reflex jako elementární prvek chování - genetické vlivy na psychické procesy a stavy Sociální podmíněnost lidské psychiky <ul style="list-style-type: none"> - prvky sociálního života u subhumánních živočichů - význam lidského sociálního prostředí pro formování lidských psychických funkcí - organizační rámce socializačních procesů jedince <ul style="list-style-type: none"> - pojem společenská skupina, malá společenská skupiny, primární a sekundární společenská skupina - poruchové jevy v socializačních procesech – A. Adler, K. Horneyová, H. S. Sullivan, E. Erikson, J. Dollard, N. J. Miller Psychické procesy a stavy <ul style="list-style-type: none"> - definice, znaky - poznávací procesy - procesy paměti
--	--	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní psychické stavy a procesy 	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí společenské znevýhodnění jedinců s mentální poruchou - zhodnotí přístup rodiny a vzdělávacích institucí v péči o rozvoj poznávacích funkcí člověka - definuje paměťové procesy, rozliší jejich složky, znaky a vlastnosti, zhodnotí přínos vzdělávacích institucí v péči o rozvoj paměťových mechanismů - vymezí emoční procesy a stavy - rozdělí na základě analýzy - posoudí společenské přístupy - zhodnotí význam emocí ve výchovných a vzdělávacích procesech - zaujme stanovisko k významu emocí pro uměleckou tvorbu - vyhodnotí význam emocí pro partnerský život jedince - definuje volní procesy, vysvětlí je jako lidský fenomén - definuje stavy pozornosti, vymezí jejich fyziologický základ - rozdělí pozornost podle vybraných kritérií - posoudí význam motivačních procesů při rozvíjení a udržování pozornosti 	<ul style="list-style-type: none"> - emoční procesy a stavy - volní procesy - stavy pozornosti
--	---	---

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák <ul style="list-style-type: none"> - chápe procesy a vlivy, které utvářejí osobnost 	Žák <ul style="list-style-type: none"> - objasní odlišné přístupy k problematice osobnosti, 	Osobnost <ul style="list-style-type: none"> - pojem osobnosti

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

<p>člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí významu motivace pro lidskou psychiku a souvislosti s uspokojením potřeb - popíše alespoň jednu typologii potřeb; - charakterizuje základní specifika jednotlivých etap psychického vývoje a vliv biologických a kulturně společenských podmínek - je schopen formulovat potřeby člověka v jednotlivých etapách života - chápe význam naplnění potřeb pro zdravý vývoj člověka, uvede praktické příklady možností jejich naplňování - chápe principy sociální percepce a interakce, snaží se uplatňovat toto poznání v osobním i profesním životě 	<p>prokáže znalost definic</p> <ul style="list-style-type: none"> - v oblasti typologie osobnosti vymezení základní přístupy - vymezení pojem struktura osobnosti a její složky - vysvětlí motivační faktory - interpretuje termín jáství - orientuje se ve vlastnostech osobnosti - vymezení jednotlivé fáze - popíše vývojové proměny psychických funkcí, doloží na příkladech - charakterizuje jednotlivé potřeby a jejich proměny v rámci ontogeneze - vysvětlí termíny, uvede je do vzájemných souvislostí - vysvětlí principy sociální percepce, uvede do souvislosti se sebepercepcí, poukáže na možné chyby, aplikuje na sociální interakci 	<ul style="list-style-type: none"> - vědecké a laické přístupy ke studiu osobnosti - typologie osobnosti - struktura osobnosti - motivace osobnosti - jáství - vlastnosti osobnosti Ontogeneze lidské psychiky - jednotlivé fáze vývoje lidské psychiky a jejich psychosociální charakteristika - utváření a uspokojování potřeb v rámci ontogeneze lidské psychiky Sociální chování, percepce, interakce I. - vymezení pojmů - charakteristika sociálního chování - sociální percepce, problematika sebepercepce - sociální interakce
--	---	--

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – zná principy a pravidla sociální komunikace, snaží se je aplikovat v různých sociálních prostředích – je schopen kriticky vnímat jednání druhých i své vlastní – dokáže vytvářet pozitivní vztahy k druhým lidem na základě empatie a adekvátně vyjadřovat své názory a potřeby – chápe různost jako pozitivní hodnotu – rozpoznává příčiny makrosociálních jevů ve společnosti a fáze jejich vývoje. – charakterizuje základní specifika rozvoje postojů v jednotlivých etapách psychického vývoje a vliv biologických a kulturně společenských podmínek – rozumí základním pojmům oboru – chápe specifika různých sociálních skupin 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> – vysvětlí pojem interakce – interpretuje z pozic sociální psychologie – vyjmenuje metody – vysvětlí mechanismy feedbacku – interpretuje pravidla kooperace – vymezí pojem konfliktu, aplikuje na sociální oblast – rozliší sociologické a psychologické přístupy – popíše průběh konfliktu, volně ilustruje – naznačí řešení – vysvětlí termín – uvede složky, přiměřeně popíše – vymezí vztah k chování, ilustruje změny postojů – zhodnotí nebezpečí manipulace v současnosti – charakterizuje sociální psychologii – definuje druhy sociální skupiny, popíše strukturu – vysvětlí problematiku skupinové dynamiky – definuje termíny role, pozice, status, ilustruje příklady – vysvětlí skupinové cíle a normy, provede rozbor na základě stanovených příkladů 	<p>Sociální chování, percepce, interakce II.</p> <ul style="list-style-type: none"> – interakce podle druhů sociálních skupin – komunikace, metody komunikace, feedback – pravidla kooperace – konflikt, druhy, průběh a řešení Postoje – termín – složky postojů – vztah postojů k chování – změny postojů – problematika manipulace Sociální psychologie – vymezení obsahu – klasifikace skupin, struktura, popis – skupinová dynamika, charakteristika dílčích procesů – role, pozice status – skupinové cíle, normy

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí termín, rozliší kvality - rozliší jednotlivé druhy učení, provede rozbor a srovná - osvojí si v teoretické rovině zásady efektivního studia - vysvětlí problematiku pojmu duševní porucha pojmenuje základní znaky, ilustruje vlastními slovy - zaujme stanovisko k hranici mezi duševním zdravím a psychickou poruchou - popíše symptomy a pojmenuje jednotlivé poruchy, provede analýzu a vyhodnocené příčin - charakterizuje způsoby terapie duševních poruch - vyjmenuje a popíše vybrané psychoterapeutické směry - popíše vybrané psychoterapeutické techniky 	<p>Psychologie učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem učení u subhumánních živočichů, u člověka - druhy učení: podmiňováním, pokusem a omylem, senzomotorické, verbální, vzhledem a řešením problémů - zásady efektivního studia <p>Duševní poruchy</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem duševní porucha - postoje k duševním poruchám v kulturním vývoji lidstva - rozdělení: psychózy, neurózy, psychosomatická onemocnění - terapie duševních poruch
--	--	--

Základy společenských věd ve studijním zaměření (ZSVs)

Charakteristika vyučovacího předmětu

V souladu s posláním waldorfské pedagogiky a cílovým zaměřením vzdělávací oblasti předmět poskytuje prostor pro celostní rozvoj osobnosti žáků ve smyslu prohlubování schopnosti vcítění (empatie) a vědomí vlastní odpovědnosti, rozvoje sociálních dovedností (komunikace, spolupráce, řešení konfliktů aj.), poznání struktur, problémů a mechanismů fungování společnosti, porozumění procesu společenského vývoje i vývoje jedince a vědomí jejich vzájemné provázanosti. Prostřednictvím následujících výchovně vzdělávacích strategií je možné působit na rozvoj osobnosti žáků v souladu s etickým přístupem ke světu.

Forma realizace předmětu

Základy společenských věd v rozšíření jsou realizovány formou cvičných hodin a to v následující hodinové dotaci:

2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie a kompetence žáků

V ZSV v rozšíření jsou rozvíjeny tyto kompetence žáků:

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;
- rozvíjet své obecně tvořivé síly prostřednictvím umění a chápat, že umění je hlavním zdrojem tvořivosti, která se pak uplatňuje v mnoha profesních oblastech.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky on line a off line komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

Humanitní zaměření

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi dosáhli prohloubení vzdělanostního základu v oblasti humanitního zaměření pro další vzdělávání a budování své profesní kariéry, tzn. absolventi by měli:

- rozpoznat strategie učení a zjistili, které jim nejlépe odpovídají a dokázali porozumět strategiím učení ostatních;
- umět zhodnotit vlastní práci, dokázali vyhledat radu, informaci a podporu tam, kde je toho třeba a následně dokázali zhodnotit práci ostatních;
- být motivováni k tomu, aby uplatňovali to, co získají v procesu učení, životními zkušenostmi a svou aktivitou při vyhledávání možností učit se a aplikovat výsledky učení v životních, problémových situacích, v různých kontextech;
- dokázat konstruktivně komunikovat v různém prostředí;
- umět vytvářet při jednání pocit důvěry na základě uplatňování empatie vůči ostatním;
- být schopni sebeovládání a mít vědomí etických norem;
- zvládat stresové situace a zklamání a dokázat je nahlížet a řešit konstruktivním způsobem;
- vážit si různosti, respektovat ostatní a být připraveni překonat předsudky a hledat kompromisy;
- chápat důležitost tvořivého vyjádření idejí, zkušeností a emocí prostřednictvím různých médií, jako např. hudby, divadla, literatury a vizuálního umění a dokázat se jejich prostřednictvím vyjádřit;
- rozumět důležitosti estetických faktorů v každodenním životě.

V ZSV v rozšíření jsou uplatňovány tyto výchovné a vzdělávací strategie:

heuristická strategie

komunikativní strategie

kooperativní strategie
činnostní učení, učení zážitkem
interaktivní strategie
problémové vyučování
tématická výuka
názorné vyučování
konstruktivistická strategie

Aplikace průřezových témat

Ve druhém ročníku jsou v ZSV v rozšíření realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/).

Ve třetím ročníku jsou v ZSV v rozšíření realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/), Člověk a svět práce (informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze, vyhledávání a posuzování informací o povoláních, o vzdělávací nabídce, o nabídce zaměstnání, o trhu práce, písemná i verbální sebe prezentace při vstupu na trh práce).

Ve čtvrtém ročníku jsou v ZSV v rozšíření realizována průřezová témata – Občan v demokratické společnosti (osobnost a její rozvoj, komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů, masová média, historický vývoj /především v 19. a 20. století/), Člověk a svět práce (informace jako kritéria rozhodování o další profesní a vzdělávací dráze), Informační a komunikační technologie (viz Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi).

Vzdělávací obsah předmětu

2. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žák:	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná sociální strukturu a osy stratifikace (demografická, ekonomická, politická, kulturní); rozliší třídy a vrstvy, - vymezí pojmy status, mobilita, sociální kapitál, prestiž a výkon, - zhodnotí problém sociální nerovnosti, sociální distance, - identifikuje vztah přírodního a kulturního, problém antropogeneze, - orientuje se v základních proudech environmentální etiky a ve vývoji hnutí, - uvědomuje se důležitost environmentální etiky ve svém životě, - aplikuje zásady dobrovolné skromnosti a výběrové náročnosti, - vymezí sociální problémy a vztah sociální patologie a kriminality, - charakterizuje biologizující a psychologizující přístupy, významné sociologické teorie (funkcionalismus, chicagská škola, teorie etiketizace), - definuje vznik delikventní kariéry, aplikuje různé přístupy k prevenci i k trestání kriminality, - vyloží kritéria vymezení společnosti hojnosti, konzumu, volného času či masové kultury, - odliší volný čas a životní styl, - charakterizuje masová média ve společnosti (druhy, fungování, vliv), - rozpozná na konkrétním příkladu mediálního sdělení fakta od názorů, - vysvětlí úlohu masmédií, komunikace, jazyka, veřejného mínění, - porozumí nutnosti celoživotního učení, 	<p>Vybrané problémy ze sociologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - moderní společnost - sociální struktura - environmentální etika - sociální kontrola a sociální deviace - proměny hodnot a kulturních vzorců a v moderní společnosti - volný čas - gender - mediální společnost - vzdělání - úvod do sociologického výzkumu

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje efektivní způsob učení, - posoudí biologické a kulturní vlivy na životní volby dospívajících, - rozliší základní techniky zjišťování informací a metody sběru dat, 	
--	---	--

3. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – chápe náboženskost člověka a základní formy její realizace – dovede rozpoznat a zařadit náboženské projevy – má přehled o podstatných rysech světových náboženství – reflektuje vlastní náboženské postoje – je schopen vědeckého pohledu na náboženství a náboženské jevy – má základní orientaci v současné náboženské scéně. 	<p>Žák:</p> <p>vymezí pojmy, pojmenuje i charakterizuje vztahy jedince ke skutečnosti z náboženského hlediska, vymezí vztah mezi náboženstvím a vírou charakterizuje historické podoby víry</p> <p>charakterizuje pojem boha, rozliší teologický a filosofický přístup definuje pojem ateismus, charakterizuje ateistu vysvětlí rozdíl mezi církví a sektou</p> <p>vymezí rozdíl mezi jednotlivými náboženskými systémy, určí a popíše jejich znaky</p>	<p>Východiska náboženství, základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojem náboženství jako vztah ke skutečnosti – vztah mezi náboženstvím a vírou, interpretace na základě etymologie – historické podoby víry: fetišismus, démonismus, totemismus, panteismus, monoteismus, polyteismus – pojem boha – teologické a filosofické náhledy – termíny religionistika, teologie – pojem ateismus – církev a sekty <p>Rozdělení náboženství</p> <ul style="list-style-type: none"> – kmenová – národní – světová – teistická – karmanové systémy <p>Světová náboženství -1. hinduismus</p> <ul style="list-style-type: none"> – historické podmínky –

Světová náboženství – 2. buddhismus

- historické podmínky
- charakteristika z teolog. hlediska
- etické aspekty
- současná podoba

Světová náboženství – 3. konfucianismus

- historické podmínky
- charakteristika z teolog. hlediska
- etické aspekty
- současná podoba

Světová náboženství – 4. taoismus

- historické podmínky
- charakteristika z teolog. hlediska
- etické aspekty
- současná podoba

Světová náboženství- 5. judaismus

- historické podmínky
- charakteristika z teolog. hlediska
- etické aspekty
- současná podoba

Světová náboženství – 6. křesťanství

- historické podmínky
- charakteristika z teolog. hlediska
- etické aspekty
- současná podoba

Světová náboženství – 7. islám

- historické podmínky

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

		<ul style="list-style-type: none"> - charakteristika z teolog. hlediska - etické aspekty - současná podoba
--	--	---

4. ročník

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rozdíly mezi antickou, středověkou a současnou filozofií, - zná základní filozofické otázky; - má přehled o hlavních problémech teorie poznání - chápe otázky svobody a zodpovědnosti, má předpoklady k jejich aplikaci v životě; - je schopen tolerantního a pluralitního přístupu ke skutečnostem současného světa. 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem filosofie - vysvětlí vztah filosofie k mýtům, popíše shodné a rozdílné znaky - osvojí si vybrané filosofické pojmy z oblasti ontologie, gnoseologie, filosofické antropologie - vysvětlí historické kořeny antické filosofie 	<p><u>Základní filosofické otázky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem filosofie - co je a co není filosofie /charakteristika filosofického tázání/ - zdroje filosofie /vstup do přesahu každodenního světa, údiv, pochybnost, imaginace, myšlení/ - mýtus <p><u>Filosofické disciplíny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ontologie - gnoseologie - filosofická antropologie - dějiny filosofie <p><u>Vývoj filosofického myšlení</u></p> <p><u>a/</u></p>

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vývoj jednotlivých proudů a škol - charakterizuje učení vybraných osobností - vysvětlí historické kořeny středověké filosofie, - charakterizuje vývoj jednotlivých proudů a škol, promítne jej do vztahu ke křesťanství - charakterizuje učení vybraných osobností - vysvětlí historické okolnosti počátků novodobé kultury - charakterizuje vývoj jednotlivých proudů a škol, promítne jej do vztahu ke křesťanství, vědě a technice - charakterizuje učení vybraných osobností - vysvětlí historické okolnosti počátků novodobé kultury - charakterizuje vývoj jednotlivých proudů a škol, promítne jej do vztahu ke křesťanství, vědě a technice 	<ul style="list-style-type: none"> - antická filosofie – počátky, před Sokratovská filosofie / Milétská škola, pythagorejci, eleaté, Herakleitos, atomisté, Empedoklés, Anaxagorás / b/ - antická filosofie v klasickém období – /sofisté, Sokrates, Platón, Aristoteles/ c/ - filosofie v helénském období - / epikurejci, stoikové, skeptikové, novoplatonikové, gnóze / d/ - středověká filosofie / patristika, scholastika, A. Aurelius, T. Akvinský / e/ - renesanční filosofie / renesanční humanismus, renesanční přírodní filosofie, hermetismus, renesanční politolog. myšlení, E. Rotterdamský, M. Luther, M. Kusánský, Paracelsus, G. Bruno, F. Bacon, T. Hobbes / f/ - racionalismus / R. Descartes, B. Spinoza, B. Pascal, G. W. Leibniz / g/
--	---	---

Příloha ŠVP Kombinované lyceum – Waldorfská ZŠ a SŠ Semily, p. o., Semily, Tyršova 485

	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje učení vybraných osobností - vysvětlí historické okolnosti počátků novodobé kultury - charakterizuje vývoj jednotlivých proudů a škol, promítne jej do vztahu ke křesťanství, vědě a technice - charakterizuje učení vybraných osobností - popíše a vysvětlí nová východiska filosofie I. Kanta, charakterizuje učení G.. F. W. Hegela - objasní pojmy pozitivismus, iracionalismus, materialismus - charakterizuje učení vybraných filosofů - poukáže a přesah jejich názorů do dnešní doby - charakterizuje prvky krize v evropském myšlení - vysvětlí pojmy moderna, postmoderna, aplikuje je na filosofii 2. století 	<ul style="list-style-type: none"> - empirismus / J. Locke, G. Berkeley, D. Hume/ <u>h/</u> - filosofie v období osvícenství / Ch. L. Montesquieu, Voltaire, Diderot, J. J. Rousseau / <u>ch/</u> - německá klasická filosofie /I. Kant, G. W. F. Hegel / <u>i/</u> - filosofie ve 2. pol. 19. stol. - /pozitivismus, L. Feuerbach, K. Marx, S. Kierkegaard, F. Nietzsche / <u>j/</u> - Filosofie ve 20. stol. - H. Bergson, pragmatismus, fenomenologie, křesťansky orientovaná filosofie, novopozitivismus, hermeneutika, postmoderní filosofie a strukturalismus, M. Foucault, J. Derrida, J.F. Lyotard
--	---	--

Modul Hudební vzdělání 1 (Hvm)

Prohlubující vyučování hudby předpokládá hlubší zájem žáků v oblasti humanitních věd. Hlavním cílem je prohlubování a rozšiřování dříve získaných vědomostí a dovedností a jejich rozšíření v oblastech hudby 20. a 21. století. Současné umění je pro žáky obrazem pro jejich vnitřní potřebu něčeho zcela nového, současného. Vyučování je zde pojímáno komplexněji a systematictěji, je dbáno na odhalování souvislostí s jinými druhy umění a propojení mezi tématy. Žáci si též postupně vytvářejí přehled o současné tuzemské i zahraniční hudební scéně.

Forma realizace modulu

Modul je realizován formou průběžných hodin.

Hodinová dotace: 3. ročník – 1 hodina týdně, 4. ročník – 1 hodina týdně

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonaluje své hudební vyjádření (zpěvem, nástrojem) při individuální i společné produkci; - zhodnotí zpěvní projev jiného interpreta a navrhne cvičení k odstranění nedostatků; - hudebně improvizuje v rámci skupiny; - vytvoří vlastní skladbu a interpretuje ji. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zdokonaluje své hudební vyjádření zejména při společné produkci, popř. i při produkci individuální -zhodnotí zpěvní projev jiného interpreta a navrhne cvičení k odstranění případných nedostatků -hudebně improvizuje v rámci skupiny, či samostatně -za pomoci učitele či zcela samostatně vytvoří vlastní skladbu a interpretuje ji. 	<p>Interpretace hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívání a hraní skladeb z jednotlivých období hudební historie (zejména období 20. století a hudba současná) a jejich - doprovázení na rytmické nebo individuální melodické nástroje - vedení rozezpívání a vedení nácvičku skladeb - poslech a hodnocení zpěvního projevu - hudební improvizace a interpretace skladeb